

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

2125887

**ZHODNOTENIE VÝNOSOVEJ A FINANČNEJ SITUÁCIE
VO VYBRANOM PODNIKU**

2011

Darina Ľalíková, Bc.

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**ZHODNOTENIE VÝNOSOVEJ A FINANČNEJ SITUÁCIE
VO VYBRANOM PODNIKU**

Diplomová práca

Študijný program:	Ekonomika podniku
Študijný odbor:	6284800 Ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko:	Katedra informačných systémov
Školiteľ:	Alexandra Ferenczi Vaňová, Ing., PhD.

Nitra, 2011

Darina Ľalíková, Bc.

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Darina Ľalíková vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Zhodnotenie výnosovej a finančnej situácie vo vybranom podniku“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 5. apríla 2011

.....

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie pani Ing. Alexandre Ferenczi Vaňovej, PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

V Nitre 5. apríla 2011

.....

Abstrakt

Cieľom predkladanej diplomovej práce je posúdenie výnosovej a finančnej situácie poľnohospodárskeho podniku s využitím vybraných ukazovateľov finančnej analýzy. Práca je vypracovaná na základe získaných teoretických poznatkov o danej problematike, ktoré sú zhrnuté v prvej časti práce. Analýza vybraného podniku je vykonaná za roky 2005 – 2009. Vo výsledkoch práce je charakterizovaný daný podnik a jeho jednotlivé podnikateľské činnosti, následne je posúdená jeho majetková a kapitálová štruktúra. Zhodnotenie výnosovej situácie sme vykonali analýzou výnosov, nákladov a výsledku hospodárenia, kvalifikovali sme aj vplyv dotácií na výnosovú situáciu podniku. Základnými nástrojmi pri hodnotení finančnej situácie boli finančné pomerové ukazovatele, a to ukazovatele likvidity, aktivity, zadĺženosti a rentability, následne sme analyzovali peňažné toky podniku. Na analýzu ex ante sme využili Altmanov index, index bonity a G index. Na základe zistených výsledkov a poznatkov z prevedenej analýzy, navrhujeme v závere práce manažmentu podniku odporúčania, ktoré by mohli prispieť k zlepšeniu výnosovej a finančnej situácie podniku.

Kľúčové slová: poľnohospodársky podnik, finančná analýza, výsledok hospodárenia, peňažný tok

Abstract

The goal of the submitted thesis is the evaluation of financial performance of agricultural firm while using the selected financial analysis indicators. The work is elaborated on the basis of gained theoretical knowledge on given problematic which is summarized in the first part of the work. The analysis of selected firm was done for years 2005 – 2009. In results of the work is described given firm and its individual entrepreneurship activities, subsequently is evaluated its asset and capital structure. Evaluation of profitability situation was done by the analysis of revenues, costs and profit/loss items; we analyzed also impact of subsidies on profitability of the firm. The basic tools on financial situation evaluation were ratio indicators as indicators of liquidity, activity, indebtedness, profitability and subsequently we analyzed the firm's cash flow. For the analysis was used Altman index, solvency index and G index. On the basis of found results and knowledge from the performed analysis, at the end of the thesis we are proposing to management recommendations that could lead to improvement of profitability and financial situation of the company:

Key words: agricultural firm, financial analysis, profit/loss, cash flow

Obsah

Zoznam skratiek a značiek	8
Úvod	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	10
1.1 Podnik v trhovej ekonomike	10
1.1.1 Vplyv agrárnych trhov a špecifik poľnohospodárskej výroby na hospodárenie podniku.....	11
1.1.2 SPP a jej vplyv na finančnú a výnosovú situáciu poľnohospodárskych podnikov	13
1.2 Hodnotenie finančnej a výnosovej situácie podniku.....	16
1.2.1 Informačné zdroje pre hodnotenie finančnej a výnosovej situácie	16
1.2.2 Finančná situácia podniku	20
1.2.3 Výnosová situácia podniku	26
1.3 Príčiny a prejavy krízy v podniku.....	29
2 Cieľ práce	32
3 Metodika práce a metódy skúmania	33
4 Výsledky práce	42
4.1 Charakteristika podnikateľského subjektu.....	42
4.1.1 Poľnohospodársky pôdny fond a jeho štruktúra.....	42
4.1.2 Pracovné sily a organizácia riadenia.....	43
4.1.3 Rastlinná výroba.....	44
4.1.4 Živočíšna výroba	45
4.1.5 Úroveň speňažovania produkcie	46
4.2 Zhodnotenie majetkovej a finančnej štruktúry podniku	47
4.2.1 Vybavenie podniku majetkom	47
4.2.2 Vybavenie podniku kapitálom	48
4.2.3 Zlaté bilančné pravidlo.....	50
4.3 Zhodnotenie výnosovej situácie podniku	51
4.3.1 Vývoj a štruktúra výnosov	51
4.3.1.1 Zhodnotenie výkonnosti družstva	53
4.3.2 Vývoj a štruktúra nákladov	55
4.3.3 Vývoj a štruktúra výsledku hospodárenia	57
4.3.4 Dopad podpôr na výnosovú situáciu družstva.....	59

4.4 Hodnotenie finančnej situácie podniku	61
4.4.1 Ukazovatele likvidity	61
4.4.2 Ukazovatele zadlženosti	62
4.4.3 Ukazovatele aktivity	63
4.4.4 Ukazovatele rentability	64
4.4.5 Spider analýza	66
4.4.6 Cash flow.....	67
4.4.7 Finančná analýza ex ante.....	70
Záver	73
Použitá literatúra	77
Prílohy	82

Zoznam skratiek a značiek

CF – cash flow (peňažný tok)
ČPK – čistý pracovný kapitál
DHM – dlhodobý hmotný majetok
DNM – dlhodobý nehmotný majetok
EÚ – Európska únia
HČ – hospodárska činnosť
HVO – horská výrobná oblasť
HRCK – hrubá rentabilita celkového kapitálu
PC – predajná cena
RD – roľnícke družstvo
RV – rastlinná výroba
SR – Slovenská republika
SPP – Spoločná poľnohospodárska politika
ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
VDJ – veľká dobyčcia jednotka
ÚJ – účtovná jednotka
ÚZ – účtovná závierka
VlaZ – vlastné imanie a záväzky
VH – výsledok hospodárenia
ZI – základné imanie
ŽV – živočíšna výroba
ha – hektár
ks – kus
p. p. – poľnohospodárska pôda
tis. – tisíc
t – tona
tj. – to je
tzv. – takzvaný
t.ha⁻¹ – tona na hektár
€ - Euro
€.ha⁻¹ – eúr na hektár

Úvod

Vstup Slovenska do Európskej únie priniesol nové možnosti a výzvy, ale aj problémy pre subjekty podnikajúce v poľnohospodárstve. Mnohé pocítili konkurenčný tlak výrobcov z členských štátov, turbulencie na spoločnom agrárnom trhu. Spoločná poľnohospodárska politika EÚ im priniesla nové štandardy a normy, ktoré musia splňať, ale aj nárokovateľné a vyššie dotácie. Dotačná politika SPP je predmetom inovácií a diskusií o jej smerovaní. Cieľom SPP je zabezpečiť poľnohospodárom primeranú životnú úroveň, obyvateľstvu dostatok kvalitných potravín v primeraných cenách, a tiež podporovať rozvoj vidieka.

Podniky pôsobiace v trhovej ekonomike sa musia neustále zlepšovať, sledovať svoje okolie a snažiť sa získať a využiť konkurenčné výhody. Dôležitým predpokladom úspešného podnikania je vybavenie podniku potrebnými výrobnými faktormi a adekvátnymi finančnými zdrojmi. Efektívnosť podnikateľskej činnosti sa odzrkadľuje vo výške dosiahnutého zisku. Nemenej dôležitá je transformácia zisku na peňažný tok, lebo až ten umožňuje financovať prevádzku a rozvoj podniku. Poľnohospodárske podniky musia byť pripravené na značné turbulencie cien komodít na agrárnych trhoch, ktoré odrážajú momentálny stav ponuky a dopytu.

Globálna finančná a hospodárska kríza mala vážny dopad aj na financie podnikov a ich hospodárenie. Mnohé podniky, ktoré sa zameriavali na svoj rozvoj, investovali a zadlžovali sa, v zámeroch nepočítali s pesimistickými scenármi, boli jej dopadmi vážne ohrozené, ziskové ciele sa zmenili na boj o prežitie.

Táto situácia upriamila pozornosť manažmentu na riešenie otázok finančnej stability v podniku. Pre manažérov sa stalo ťažiskovou oblasťou riadenie zdrojov a likvidity. Pozornosť sa upriamila na sledovanie peňažných tokov a ich analýzu, vyhodnocovanie odchýlok, a tiež na zlepšovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych stránok analýz.

V kontexte uvedených skutočností pokladáme vykonávanie hodnotenia výnosovej a finančnej situácie v podniku za dôležité, lebo môže výrazne napomôcť pri odhaľovaní príčin finančných problémov podniku, aj pri hľadaní ich riešenia. Dôslednou a pravidelne vykonávanou analýzou možno mnohé problémy predvídať a snažiť sa im predchádzať. Výsledky diplomovej práce a navrhované odporúčania by mali byť nápomocné pre manažment analyzovaného roľníckeho družstva, pri finančnom riadení podniku.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Existencia podniku, v súčasnom podnikateľskom prostredí, vyžaduje neustále analyzovanie, porovnávanie a hodnotenie výsledkov svojej činnosti, odhaľovanie nedostatkov a prijímanie opatrení na ich zlepšenie, a tiež identifikovanie a využitie možných príležitostí. K výkonu uvedených činností slúži predovšetkým finančná analýza podniku, ktorá objasňuje minulé a súčasný stav, no mala by byť východiskom pre rozhodovanie o budúcnosti podniku.

1.1 Podnik v trhovej ekonomike

Obchodný zákonník definuje podnikanie ako sústavnú činnosť vykonávanú samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku. Podnikom rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku.

Podľa **Bielika** (2008) je základným motívom podnikania snaha o dosiahnutie zisku, ktorý je prebytkom medzi výnosmi nad nákladmi podniku. Podnik vždy existuje v určitom konkrétnom prostredí, v tzv. časovej a priestorovej realite. Vplyv okolia na podnik pokladá za silný a možnosť podniku ovplyvňovať okolie za symbolickú. Z prvkov okolia podniku má z hľadiska ekonomických výsledkov a životného cyklu podniku zásadný význam ekonomické prostredie. Medzi najdôležitejšie vstupy do podniku z ekonomického prostredia pokladá:

- kapitál (stroje, budovy, zásoby, ...),
- pracovná sila a jej disponibilita, kvalita, kvalifikovanosť a cena,
- cenová hladina,
- vládna finančná a daňová politika.

Zentková (2005) konštatuje, že v krátkom období firma môže maximalizovať zisk optimálnou kombináciou inputov v určitom časovom období a to:

- maximalizáciou zisku pre danú úroveň nákladov - maximalizáciou produkcie,
- maximalizáciou zisku pre danú úroveň produkcie – minimalizáciou nákladov.

V dlhom období je cieľom firmy nájsť takú cestu expanzie, pri ktorej by vyrábala jednotlivé úrovne outputu s minimálnymi nákladmi.

Spôsob maximalizácie zisku firmy závisí aj od jej trhovej sily. Ak firma nemá žiadnu kontrolu nad cenou má nulovú trhovú silu, musí akceptovať cenu určenú na trhu ponukou a dopytom, ako príklad uvádza výrobcov poľnohospodárskych produktov.

Kraľovič, Vlachynský (2006) poukazujú, že v súčasných teóriách podniku a podnikových financií z pohľadu cieľa podnikateľskej činnosti sa presadzujú koncepcie založené na:

- vlastníckom princípe, ktoré za základný cieľ podnikateľskej činnosti pokladajú maximalizáciu trhovej hodnoty podniku pre vlastníkov,
- participačnom princípe, ktoré za základný cieľ podnikania pokladajú maximalizáciu trhovej hodnoty podniku pre vlastníkov, ktorá rešpektuje obmedzenia vyplývajúce zo záujmov ďalších účastníkov podnikania.

Podnikanie sa realizuje v makroekonomických podmienkach, preto je dôležité včasné rozpoznanie, všeobecného, ale pre podnik dôležitého trendu okolia. Na analýzu okolia odporúčajú **Šimo, Rovný** (2010), najmä SWOT analýzu a STEP analýzu.

Napriek tomu, že sa základný cieľ podniku v jednotlivých teóriách odlišuje, vo všeobecnosti môžeme povedať, že každý podnik sa snaží na trhu uspieť, byť efektívny a perspektívne rásť. Vonkajšie vplyvy trhu, ktoré podnik nemôže ovplyvniť, môžu jeho zámery zmeniť, čo môže mať výrazný dopad na jeho finančnú a výnosovú situáciu. Ukázala to aj globálna hospodárska kríza, keď úsilím podniku bolo často prežitie.

1.1.1 Vplyv agrárnych trhov a špecifik poľnohospodárskej výroby na hospodárenie podniku

Samuelson, Nordhaus (1991) uvádzajú, že zdokonalenie poľnohospodárskej technológie vedie k značne sa zvyšujúcej ponuke, zatiaľ čo dopyt po potravinách, ako po životne dôležitých statkoch je neelastický a rastie menej ako proporcionálne s dôchodkom. Ceny potravín na voľnom trhu obvykle klesajú. Následkom toho dochádza k poklesu celkových príjmov poľnohospodárov, za vyšší objem predanej produkcie, konštatuje **Gregory Mankiw** (2009). Poľnohospodári musia tento stav rešpektovať, lebo každý tvorí len malú časť ponuky trhu a musí brať cenu takú, aká je.

Gillespie (2002) uvádza, že výrobcovia pôsobiaci na trhoch poľnohospodárskych komodít čelia dvom problémom:

- *Trendu klesajúcich cien v dlhodobom časovom horizonte,*
 - vzhľadom k modernejšej technológii stúpa ponuka,

-
- dopyt nerastie rýchlo, lebo je dôchodkovo neelastický.
 - *Nestabilite cien v krátkodobom časovom horizonte,*
 - dopyt je neelastický, pretože potraviny patria medzi tzv. životne dôležitý tovar,
 - okamžitá ponuka je neelastická,
 - ponuka je náchylná k nepredpokladaným výkyvom, napr. dôsledkom počasia.

Nestabilné ceny majú za následok nestabilné príjmy poľnohospodárov. Ak je dopyt neelastický, znamená to tiež, že poľnohospodári v zlých rokoch zarobia viac ako v rokoch dobrých. Pri poklese ponuky rastú ceny a poľnohospodári majú vyšší príjem. Cenovú nestabilitu na agrárnych trhoch vysvetľuje pavučinovým (cobwel) modelom.

Obadi (2010) poukazuje na to, že po období tzv. lacných potravín, ich svetové ceny začali rapídne rásť v roku 2006, ich rast vyvrcholil v roku 2008. Príčinu vidí v raste dopytu, spôsobeného rastom príjmov a populácie, a tiež expanziou produkcie biopalív. Terajší boom v cenách komodít je odrazom súčinnosti a vzájomného posilnenia faktorov dopytu a ponuky, ako aj vplyvu rastúcej prepojenosti medzi trhmi komodít (ropa – potraviny – biopalivá). **Chovancová, Árendáš** (2011) zdôrazňujú, že ak v minulosti sa pod cenové bubliny na trhu s poľnohospodárskymi komoditami podpísali najmä rast cien ropy a energetických zdrojov, či klimatické podmienky, budúci rast bude determinovaný jednoznačne klesajúcou rozlohou poľnohospodárskej pôdy, rastom jej ceny a nájomného – renty.

Grznár a kolektív (2006) uvádza, že súčasťou agrárnej politiky vyspelých krajín je systém trhovej regulácie, ktorý uplatňuje rozmanité nástroje. Medzi najčastejšie nástroje trhovej regulácie v poľnohospodárstve vyspelých krajín patria garantované ceny a intervenčné nákupy, podpora nevyužívania pôdy, kvotácia výroby (predaja), ochrana domáceho trhu pred zahraničnou konkurenciou a priame subvencie dôchodkov výrobcov v marginálnych podmienkach.

K najvýznamnejším základným odlišnostiam poľnohospodárskej výroby od iných typov výrob podľa **Pašku** (2004) patria:

- biologická podstata výroby – je daná vplyvom ostatných faktorov na živý organizmus (pôdu, rastlinu, zviera),
- časový nesúlad výrobnej a pracovnej doby,
- nízka cyklickosť výroby,
- závislosť od ročných období, hlavne v rastlinnej výrobe,

-
- rizikovosť výroby,
 - vysoké materiálo-technické vybavenie,
 - viacproduktosť poľnohospodárskej výroby.

Podľa **Správy o poľnohospodárstve a potravinárstve v SR** (2010) dosiahlo poľnohospodárstvo zastúpené právnickými osobami za rok 2008 kladný výsledok hospodárenia pred zdanením vo výške 54,7 mil. €, čo bolo vyvrcholením jeho rastúceho trendu od vstupu do EÚ. V roku 2009 v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy, sprevádzanej prudkým poklesom cien komodít, boli zaznamenané desaťročné minimá výšky výnosov, ktoré medziročne poklesli o 34,7 %, nákladov s medziročným poklesom o 29,5 %, aj výsledku hospodárenia, ktorý sa prepadol do straty vo výške 103,5 mil. €. Nižšie realizované ceny najmä pšenice, repky olejnej a mlieka sa podieľali na poklese tržieb o 18,7 %. V roku 2009 bolo predané menšie množstvo produkcie a lacnejšie ako v roku 2008. Hospodárenie so stratou v roku 2009 skončilo 44 % podnikov poľnohospodárskej prvovýroby, kým v roku 2008 to bolo 33 %, a v roku 2007 len 15 % podnikov. Vyšší podiel stratových podnikov bol medzi poľnohospodárskymi družstvami, medzi obchodnými spoločnosťami bol nižší podiel stratových podnikov, a v prepočte dosiahli nižšiu stratu 23 €/ha¹p.p., strata poľnohospodárskych družstiev bola až 99,6 €/ha¹ p.p.

Agrárne trhy stanovujú ceny komodít, za ktoré môžu poľnohospodárske podniky realizovať svoju produkciu, čím ovplyvňujú výšku tržieb z predaja týchto komodít, a tým aj celkové výnosy a výsledok hospodárenia podniku. Najnovšie štúdie ukazujú, že dlhodobý trend klesajúcich cien agrárnych komodít sa vplyvom rastúceho svetového dopytu mení, čo by sa malo prejaviť aj v raste realizačných cien prvovýrobcov.

Význam poľnohospodárstva, pri zabezpečovaní potravín v dostatočnom množstve a kvalite, sa prejavuje v regulácii agrárnych trhov, táto regulácia sa líši rozsahom a nástrojmi, ktoré sú v jednotlivých štátoch uplatňované.

1.1.2 SPP a jej vplyv na finančnú a výnosovú situáciu poľnohospodárskych podnikov

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) EÚ je najstaršou, ale v súčasnosti, aj mimoriadne diskutovanou politikou EÚ. Názory na smerovanie podpôr a ich výšku sa rôznia medzi jednotlivými krajinami, ale aj jednotlivými politikmi týchto krajín. Smerovanie súčasnej SPP odráža strategické ciele: poľnohospodárstvo schopné

konkurovať na svetových trhoch, dodržiavajúce veľmi prísne normy v oblasti životného prostredia, bezpečnosti potravín a blaha zvierat v rámci udržateľnej a dynamickej ekonomiky vidieka, uvádza **Vysvetlenie spoločnej poľnohospodárskej politiky** (2011). Za jeden z kľúčových faktorov zvyšovania konkurencieschopnosti poľnohospodárskych subjektov, považuje **Rumanovská** (2010), vplyv zavádzania inovatívnych projektov. Inovácie predstavujú investície do poľnohospodárskych subjektov s cieľom zabezpečiť primeranú úroveň a rast konkurencieschopnosti podnikov.

SPP spôsobuje rozsiahle rozpočtové problémy EÚ a značne deformuje trh, konštatuje **Zentková, Hošková** (2010). Napriek týmto problémom považujú využitie dotácií, ako nástroja agrárnej politiky v súčasnosti ako potrebné a účinné, jednak ako čiastočnú úhradu nákladov podnikom s nekrytými cenami a jednak na preferovanie záujmov štátu pri aktivitách, ktoré dostatočne nedoceňuje trh.

Priame podpory (2011) uvádzajú, že poľnohospodárske podniky môžu každoročne žiadať o podpory, podľa podmienok legislatívy ES a SR, v roku 2011 sa jedná o nasledovné priame platby:

- *zo zdrojov Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF)*
 - a) jednotná platba na plochu (SAPS),
 - b) platba na dojnicu,
 - c) osobitá platba na cukor,
 - d) osobitná platba na ovocie a zeleninu,
 - e) prechodná platba na rajčiaky,
- *zo zdrojov Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)*
 - a) podpora v znevýhodnených oblastiach (LFA),
 - b) agroenvironmentálne platby,
 - c) podpora v územiach európskeho významu na poľnohospodárskej pôde,
 - d) platba na opatrenia životné podmienky zvierat,
 - e) platby na prvé zalesnenie poľnohospodárskej pôdy,
 - f) lesnícko – environmentálna platba,
 - g) podpora na lesné pozemky v územiach európskeho významu,
- *zo štátneho rozpočtu SR – doplnkové priame platby*
 - a) doplnková platba na plochu,
 - b) platba na chmeľ,

c) platba na veľké dobyčie jednotky (VDJ).

Serenčes a kolektív (2010a) považujú dotácie za významný externý zdroj financovania poľnohospodárskeho podniku. Rozlišujú investičné a prevádzkové dotácie. Investičné slúžia na rozvoj podnikateľskej činnosti, prevádzkové na úhradu nákladov. Vývoj príjmov poľnohospodárskych podnikov ukazuje, že bez podpory by väčšina poľnohospodárskych subjektov nebola schopná udržať sa na trhu. Výsledkom toho by bolo, že poľnohospodárska výroba by sa koncentrovala v najkonkurencieschopnejších výrobných oblastiach s negatívnymi ekonomickými, sociálnymi a environmentálnymi dôsledkami.

Uplatňovaním SPP EÚ sa zvýšil objem dotácií do poľnohospodárstva, **Serenčes, Tóth, Čierna** (2009) skúmali závislosť medzi dotáciami a výsledkom hospodárenia, a zistili že je veľmi silná, že bez dotácii by boli poľnohospodárske subjekty stratové. Na druhej strane konštatujú, že nárast dotácií sa neprejavil rastom rentability, výsledok hospodárenia za účtovné obdobie sa u poľnohospodárskych podnikov pohyboval blízko nuly. Za možné dôvody tohto stavu pokladajú: rast nákladov (pokles výnosov), existenciu medzier v účtovníctve, umožňujúcu modifikáciu výsledku hospodárenia za účelom daňovej optimalizácie, nesprávne nastavenú filozofiu SPP a národných podpôr.

Likvidita prvého stupňa sa so vstupom do EÚ v poľnohospodárskych podnikoch zlepšila a v niektorých prípadoch výrazne presahuje všeobecne odporúčané hodnoty, konštatuje **Serenčes a kolektív** (2010b). Príčinu tohto stavu vidia v systéme vyplácania dotácií, keďže výrazný objem finančných prostriedkov vo forme dotácií do podniku prichádza práve koncom roka.

SPP EÚ pôsobí podľa **Chrastinovej** (2009) síce globálne na poľnohospodárske podniky pozitívne, ale v jednotlivých oblastiach diferencovane. Pod jej vplyvom dochádza k intenzívnemu smerovaniu poľnohospodárstva v produkčných oblastiach a k extenzívnemu smerovaniu v znevýhodnených oblastiach.

Kľúčom k reforme SPP EÚ by podľa **Simona** (2011) mal byť model, v ktorom by sa zadefinovali pojmy aktívny farmár, krížové plnenie a správna farmárska prax. Simon vníma tzv. „aktívneho farmára“ ako producenta potravín, ktorý sa o svoju pôdu stará a nečaká, že bude automaticky dostávať dotácie len na základe toho, že pôdu vlastní.

Dotácie výrazným spôsobom zlepšujú finančnú situáciu podniku a jeho výsledok hospodárenia, bez nich by značná časť poľnohospodárskych podnikov prežívala ťažko.

1.2 Hodnotenie finančnej a výnosovej situácie podniku

1.2.1 Informačné zdroje pre hodnotenie finančnej a výnosovej situácie

Pre hodnotenie akéhokoľvek javu sú potrebné informácie v dostatočnom množstve a kvalite, ktoré máme k dispozícii v reálnom čase. Rovnako je to aj pri hodnotení finančnej a výnosovej situácie podniku, ktoré by sa malo vykonať na základe verných a pravdivých informácií.

„Informácia zahrňuje v sebe správu spolu s jej významom pre príjemcu. Je to správa, ktorá vyjadruje istý stav, slúži nejakému cieľu alebo vyvoláva nejakú reakciu. Správa sa stáva informáciou buď v dôsledku ľudskej interpretácie alebo tým, že ju spracujú algoritmy, alebo že je uložená v súbore.“, (Wikipédia, 2011).

Podnikový informačný systém predstavuje komplex prvkov, ktoré zabezpečujú informačné riešenie výrobnjej a ekonomickej činnosti podniku, uvádza **Škorecová, Látečková, Kučera** (2009).

Analýzou informačných systémov v agrárnych podnikoch **Szabo, Janeková** (2006) zistili, že všetky sledované podniky, v závislosti od charakteru činností, majú zavedené integrované informačné systémy pozostávajúce s viacerých pomerne samostatných, ale zároveň navzájom prepojených podsystémov. Ide o informačné systémy evidenčného typu, využívanie vyššieho stupňa IS, ako napr. systému na podporu rozhodovania alebo expertného systému nezaznamenali.

Gurčík (2004) uvádza, že pre posúdenie finančného stavu podniku potrebujeme:

- externé informácie, ako správy ŠÚ SR, rezortné správy, rôzne štúdie a pod.
- interné informácie, ku ktorým patria finančné informácie, ich hlavným zdrojom je vnútro podniková evidencia (finančné a nákladové účtovníctvo) a vnútro podnikové výkazníctvo, druhou skupinou sú nefinančné informácie.

Sedláček (2007) poukazuje, že pre hodnotenie firmy sú potrebné finančné dáta. Nezastupiteľnú úlohu tu zohráva účtovníctvo, ktoré zobrazuje hospodárenie podniku. Poskytuje údaje o majetku a dlhoch podniku, o vloženom a vytvorenom kapitále, o výnosoch a nákladoch, o peňažných tokoch a o dosiahnutom výsledku hospodárenia.

Finančné účtovníctvo vyúsťuje do účtovnej závierky, ktorá pozostáva zo súvahy, výkazu ziskov a strát a poznámok. V rámci poznámok sa zostavuje aj Prehľad peňažných tokov a Prehľad zmien vlastného imania. Podniky, ktoré majú povinnosť auditu, sú povinné vyhotovovať k účtovnej závierke aj výročnú správu, konštatuje **Škorecová** (2010).

Hacherová, Látečková, Kočner (2010) uvádzajú, že cieľom účtovnej závierky je poskytovať používateľom informácie o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii účtovnej jednotky. Informácie o majetkovej situácii, ktorých zdrojom je súvaha umožňujú hodnotenie:

- stavu a štruktúry dlhodobého a krátkodobého majetku,
- stavu a štruktúry záväzkov a rozdielu medzi majetkom a záväzkami.

Informácie o výnosovej situácii, ktorých zdrojom je výkaz ziskov a strát súvisia s hodnotením:

- nákladov, výnosov, ktoré vznikli v podnikateľskej činnosti,
- vyčísleného výsledku hospodárenia v požadovanom členení.

Informácie o finančnej situácii poskytuje prehľad pre posúdenie:

- príjmov a výdavkov peňažných prostriedkov,
- ukazovateľov finančnej analýzy založených na vzájomných vzťahoch majetku, záväzkov, vlastného imania, výsledku hospodárenia a zložiek, ktoré ich tvoria.

Cieľ účtovnej závierky sa zabezpečuje dodržaním základnej zásady podvojného účtovníctva v trhovej ekonomike – zásady verného a pravdivého zobrazenia predmetu účtovníctva, dodáva **Šlosárová** (2006). **Hacherová, Ferenczi Vaňová** (2006) poukazujú, že pravdivé zobrazenie predmetu účtovníctva vyjadrujúce majetkovú, finančnú a dôchodkovú situáciu podniku musí spĺňať aj ďalšie nadväznú zásady, a to:

- nepretržitosť trvania podniku, minimálne 12 mesiacov od dňa zostavenia ÚZ,
- stálosť používaných metód, z princípu pravdivého zobrazenia predmetu účtovníctva,
- aktuálny princíp, tj. zaradenie nákladov a výnosov do správneho obdobia,
- zásada vecného a časového priradenia nákladov a výnosov,

- zásada nadväznosti účtovných období.

Šlosárová (2011) podotýka, že štruktúra a obsah súvahy a výkazu ziskov a strát sú vymedzené vzormi, ktoré sú publikované ako príloha k opatreniu o ÚZ. Štruktúra a názov jednotlivých položiek súvahy a výkazu ziskov a strát sa nesmú meniť, nesmú sa do nich dopĺňať žiadne položky ani vynechať z nich žiadne položky. Opatrenie o ÚZ vymedzuje aj obsah poznámok, ale neupravuje ich formálnu stránku prezentácie. V poznámkach k ÚZ sa uvádzajú informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát. Poznámky môžu obsahovať aj ďalšie výkazy a údaje, ktoré ich dopĺňajú. V poznámkach sa uvádzajú aj:

- informácie, ktoré sa týkajú použitia účtovných zásad a účtovných metód,
- ďalšie informácie podľa požiadaviek ustanovených zákonom o účtovníctve a opatrením o ÚZ a
- informácie o skutočnostiach, ktoré nespĺňajú ku dňu, ku ktorému sa zostavuje ÚZ, podmienky na vykázanie v ostatných súčiastiach ÚZ, ale ich dôsledky menia významným spôsobom pohľad na finančnú situáciu ÚJ.

Tabuľka 1: Zjednodušená štruktúra súvahy

STRANA AKTÍV	STRANA PASÍV
SPOLU MAJETOK	SPOLU VI A ZÁVÄZKY
A. Neobežný majetok	A. Vlastné imanie
A.I. Dlhodobý nehmotný majetok	A.I. Základné imanie
A.II. Dlhodobý hmotný majetok	A.II. Kapitálové fondy
A.III. Dlhodobý finančný majetok	A.III. Fondy zo zisku
B. Obežný majetok	A.IV. VH minulých rokov
B.I. Zásoby	A. V. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie <i>po zdanení</i>
B.II. Dlhodobé pohľadávky	B. Záväzky
B.III. Krátkodobé pohľadávky	B.I. Rezervy
B.IV. Finančné účty	B.II. Dlhodobé záväzky
	B.III. Krátkodobé záväzky
C. Časové rozlíšenie majetku	C. Časové rozlíšenie VI a záväzkov

Zdroj: Šlosárová (2010), Prehľad informácií o bežnom účtovníctve a účtovnej závierke podnikateľov v roku 2009, In: Dane a účtovníctvo v praxi 1/2010, ISSN 1335-7034

Pataky, Škorecová (2005) uvádzajú, že výkaz ziskov a strát sa zostavuje v stĺpcovej forme s využitím viacstupňového usporiadania položiek nákladov a výnosov. Výkaz ziskov a strát slúži na vyčíslenie:

-
- ekonomických ukazovateľov, ku ktorým patria:
 - obchodná marža, ktorá hodnotí finančný efekt z predaja tovaru,
 - pridaná hodnota, hodnotí úroveň spotrebiteľských činností,
 - ukazovateľov jednotlivých druhov výsledku hospodárenia podľa činností.

Schwartzová, Lýscoa, Baumohl (2010) poukazujú, že ocenenie položiek aktív a pasív zásadne ovplyvňuje celkovú vypovedaciu schopnosť finančných výkazov, ako aj celkovú finančnú situáciu podniku. Nesprávne vykázanie výšky majetku a záväzkov môže negatívne ovplyvniť používateľov účtovných informácií pri ich ekonomickom rozhodovaní.

Súhrn úvah, postupov, metód a foriem bilancovania výsledkov činnosti v konkrétnom podniku nazýva **Feketeová** (2010) bilančnou politikou ÚJ. Touto politikou aplikovanou pri zostavení účtovnej závierky manažment podniku ovplyvňuje jej obsah, štruktúru a vypovedaciu schopnosť. Bilančná politika ÚJ má dva ciele:

- Ovplyvňovať rozhodnutia externých používateľov informácií z účtovnej závierky, ako sú štátne inštitúcie, banky, obchodných partnerov, vlastníkov kapitálu. Tento cieľ plní účtovná politika podniku, ktorá predstavuje konkrétne východiská, konvencie, zásady, pravidlá, postupy a metódy, ktoré sa uplatňujú pri účtovaní účtovných prípadov a zostavovaní účtovej závierky.
- Optimalizovať daňové zaťaženie tzv. daňová taktika. Tento cieľ plní daňová politika podniku, ktorá predstavuje premyslené formy a spôsoby konania pri výpočte daní, predovšetkým splatnej a odloženej dane z príjmu.

Škoda (2009) kladne hodnotí, priblíženie slovenského účtovníctva štandardom IAS/IFRS kvôli nahradeniu daňového pohľadu zásadou verného a pravdivého obrazu predmetu účtovníctva. Zásadne sa zmenil prístup k posudzovaniu jednotlivých hospodárskych operácií a daňové hľadisko sa stáva druhoradé. Problémom je stále pretrvávajúci príklon mnohých účtovných jednotiek k daňovému hľadisku namiesto toho, aby sa snažili o prezentovanie čo najpravdivejšieho a najvernejšieho obrazu o svojej činnosti.

Markovič (2010) poukazuje na použiteľnosť cash flow ako alternatívneho indikátora finančnej sily podniku. Hovorí, že zisk a cash flow patria medzi dvojice ekonomických ukazovateľov, ktoré súperia o priazeň manažérov, investorov, veriteľov a zamestnancov. Účtovné štandardy umožňujú „vykresliť“ zisk v tých najružovejších

farbách. Až perspektívna transformácia zisku na reálny peňažný tok ukáže, akých omylov sa dopustil subjekt pri svojom optimistickom odhade. Výsledky takejto analýzy môžu byť šokujúce, hlavne v prípadoch, keď podnik eviduje svoj zisk v pohľadávkach z obchodného styku.

Súvaha obsahuje stavy prostriedkov a zdrojov k určitému okamihu a zobrazuje súčasnú finančnú situáciu podniku, zdôrazňuje **Miklovičová** (2004). Naproti tomu cash flow vysvetľuje, prečo sa údaje v súvahe za hodnotené účtovné obdobie zmenili, odkiaľ plynú finančné prostriedky a na čo boli použité.

Tabuľka 2: Metódy vykazovania peňažných tokov

Prevádzková činnosť		2. nepriama metóda	Investičná činnosť	Finančná činnosť
1. priama metóda				
čistá priama metóda	modifikovaná priama metóda		priama metóda	priama metóda

Zdroj: Šlosárová (2010), Prehľad peňažných tokov – 3. časť, In: Dane a účtovníctvo v praxi, 10/2010 ISSN 1335-7034

V trhovej ekonomike sú peňažné prostriedky začiatkom aj koncom každej podnikateľskej činnosti, potvrdzuje **Šlosárová** (2010). V reprodukčnom procese podniku peňažné prostriedky menia svoju podobu z jednej formy na druhú, až sa napokon opäť pri predaji výkonov dostávajú späť v podobe peňazí. Všetky ÚJ potrebujú peňažné prostriedky z rovnakých dôvodov, bez ohľadu na to, čo je predmetom ich činnosti. Potrebujú ich na to, aby mohli vykonávať činnosť, platiť svoje záväzky a zabezpečiť návratnosť investícií svojim investorom (majiteľom). Prax si preto vyžiadala zobrazenie pohybu peňažných prostriedkov za určité obdobie v prehľadnej, zrozumiteľnej forme. Metódy vykazovania peňažných tokov zobrazuje tabuľka 2, v praxi najviac používanou metódou zostavenia CF z prevádzkovej činnosti je nepriama metóda, ktorá spočíva v úpravách výsledku hospodárenia po zdanení o vplyv nefinančných operácií.

1.2.2 Finančná situácia podniku

Bajus, Kádárová (2009) definujú štyri kvalitatívne úrovne finančnej situácie, ktoré sa líšia rozsahom finančných problémov, ktoré spôsobujú:

- **Finančné zdravie podniku** je charakteristické tým, že podnik si udržuje dynamickú vyváženosť medzi šancami a rizikami, vstupmi a výstupmi, nákladmi a výnosmi,

príjmami a výdavkami, dlhodobými a krátkodobými cieľmi, súkromnou a spoločenskou prospešnosťou a rovnováhu v mnohých ďalších ukazovateľoch.

- **Finančná tieseň podniku** je stav finančných problémov podniku, ktorý je predĺžený, alebo je platobne neschopný. Ekonomická tieseň je stav nedostatočnej výkonnosti podniku, presnejšie situácia, kedy výnos z podnikania nedosahuje výnosnosť porovnateľnej investície.
- **Finančná kríza podniku** je najhlbšou krízou, ktorá môže v podniku nastať a často vedie k úpadku podniku, pretože do finančnej krízy sa premietajú všetky predchádzajúce neriešené krízy. Napríklad personálna kríza, ktorá môže byť spôsobená nedostatkom schopných a tvorivých ľudí, obchodná kríza, technologická kríza a ďalšie čiastkové krízy v podniku, ktoré vznikajú nesprávnym rozhodnutím manažmentu. Finančná kríza má malú pravdepodobnosť vyriešenia v rozpätí 30 až 50 %, aj to len vtedy, ak sa riešia skutočné príčiny krízy.
- **Úpadok podniku** nastáva, ak sa podnik nepodarilo ozdraviť a podnik speje k zániku.

Analýza umožňuje skúmanie zložitejších javov a skutočností ich rozložením na jednoduchšie detaily. V podniku sa využíva pre detailné spoznávanie podrobností finančného stavu. Dať čo najrealistickejší obraz o finančnej situácii podniku, o jeho efektívnosti hospodárenia, o jeho postavení na trhu v podobe vhodných výstupov pre všetkých, ktorí tieto informácie potrebujú je hlavným cieľom finančnej analýzy podniku, uvádzajú **Kotulič, Király, Rajčániová** (2010).

Podľa **Knápkovej, Pavelkovej** (2010) finančná analýza slúži ku komplexnému zhodnoteniu finančnej situácie a je aj neoddeliteľnou súčasťou finančného riadenia. Pomáha odhaliť, či je podnik dostatočne ziskový, či má vhodnú kapitálovú štruktúru, či efektívne využíva svoje aktíva, či je schopný splácať svoje záväzky a celú radu ďalších významných skutočností.

Gurčík (2010) pokladá komplexnú finančnú analýzu za nástroj, ktorým možno zhodnotiť ekonomické výsledky dosiahnuté podnikom v minulom období, súčasnú finančnú situáciu a predikovať finančné hospodárenie a finančnú stabilitu do budúcnosti. V závislosti od časovej orientácie rozoznáva:

- **Finančnú analýzu ex post** (retrospektívnu), ktorá vysvetľuje súčasný stav, na základe analýzy minulosti, a identifikuje determinanty finančnej situácie podniku.
- **Finančnú analýzu ex ante** (perspektívnu), ktorá je zameraná na predvídanie vývoja finančnej situácie do budúcnosti.

Odporúča nasledovný postup pri vypracovaní finančnej analýzy:

- Vykonať vertikálnu a horizontálnu analýzu súvahy podniku.
- Kvantifikovať finančné pomerové ukazovatele za analyzovaný podnik.
- Komparovať pomerové ukazovatele podniku s ukazovateľmi za príslušný odbor podnikania, odvetvie alebo s inými podnikmi.
- Analyzovať vývoj podnikových pomerových ukazovateľov v čase.
- Analyzovať vzájomné vzťahy medzi ukazovateľmi.
- Navrhnúť opatrenia.

Východiskovým bodom finančnej analýzy je tzv. vertikálny a horizontálny rozbor finančných výkazov. Oba postupy umožňujú vidieť pôvodné a absolútne údaje z účtovných výkazov v určitých reláciách a v určitých súvislostiach, uvádzajú **Kislingerová, Hnilica** (2005).

Pohľad na súvahu charakterizuje majetok z dvoch hľadísk. Na jednej strane vystupuje hodnota majetku a na strane druhej zdroje, z ktorých je majetok financovaný, uvádza **Bielik** (2008). Majetkom podniku rozumie súhrn majetkových hodnôt, ktoré patria podniku a slúžia na jeho podnikanie. Člení ho na:

- dlhodobý majetok, ktorý slúži podniku dlhšiu dobu, opotrebuje sa postupne a úmerne tomu sa jeho hodnota vo forme odpisov prenáša do nákladov podniku,
- obežný majetok, ktorý sa spotrebováva jednorázovo a jeho hodnota jednorázovo prechádza do nových výrobkov, služieb, zvierat, či tovaru.

Synek a kolektív (2007) majetkovou štruktúrou podniku rozumie podiel jednotlivých položiek majetku na celkovom majetku, hovorí že je daná jednak odvetvím a typom podniku, jednak finančnou politikou podniku. Kapitálovou (finančnou) štruktúrou rozumie štruktúru zdrojov (pôvod), z ktorých majetok podniku vznikol.

Sedláček (2007) pri horizontálnej analýze súvahy odporúča posúdiť dodržanie najznámejších bilančných pravidiel, ktorými sú:

- Zlaté pravidlo financovania, podľa ktorého by zdroje krytia jednotlivých zložiek majetku mali byť podniku k dispozícii minimálne v dobe, po ktorú je príslušný majetok v podniku viazaný.
- Zlaté bilančné pravidlo, ktoré požaduje, aby stále aktíva boli kryté kapitálom, ktorý má podnik trvale alebo dlhodobo k dispozícii.

-
- Zlaté pari pravidlo, ktoré sleduje vzťah dlhodobých aktív a vlastného kapitálu a doporučuje, aby dlhodobé aktíva boli financované prevažne z vlastných zdrojov.
 - Zlaté pravidlo vyrovnávania rizika, podľa ktorého by mali vlastné zdroje prevyšovať zdroje cudzie.

Vlastné zdroje majú radu nevýhod, konštatuje **Kislingerová** (2010), v čase krízy sú však najlepším a temer jediným spôsobom, ako s istou udržať finančnú stabilitu firmy a mať možnosť využiť krízu k novej expanzii.

V subjektoch poľnohospodárskej prvovýroby je rozhodovanie o stanovení zodpovedajúcej finančnej štruktúry ovplyvňované predovšetkým obmedzenou dostupnosťou zdrojov financovania, ktoré sa následne stávajú limitujúcim prvkom ekonomickej výkonnosti poľnohospodárskych subjektov. Kritériami kapitálovej štruktúry pri získavaní dlhodobých finančných zdrojov je voľba optimálneho pomeru vlastného imania k cudzím zdrojom a hodnotenie finančných nákladov na získanie kapitálu, konštatujú **Hacherová, Bojňanský, Hulík** (2003).

Čierna, Serenčeš, Bartová (2008) uvádzajú, že zadlženosť poľnohospodárskych firiem v priemere dosahuje 35 %, čo je menej ako je zadlženosť priemerného slovenského podniku (75 %), a tiež menej ako prípustná hodnota (50 %). Nižšiu zadlženosť poľnohospodárskych podnikov pripisujú vplyvu špecifických faktorov poľnohospodárskej výroby, ako sú pôdne a klimatické podmienky, sezónnosť výroby, nízka zisková marža, dlhý výrobný cyklus, ktorého dôsledkom je časová diferenciácia výrobných a odbytových fáz, čo spôsobuje výkyvy v príleve zdrojov do podnikov.

Kraľovič, Vlachynský (2006) považujú za základnú metódu finančnej analýzy pomerové finančné ukazovatele, ktoré sú hlavným nástrojom na stanovenie výkonnosti a stability podniku. Členia ich do nasledujúcich skupín:

1. *Ukazovatele rentability* (výnosnosti), vyjadrujú schopnosť manažmentu využívať zdroje a aktíva podniku na tvorbu zisku.
2. *Ukazovatele likvidity*, vyjadrujú a kvantifikujú schopnosť podniku uhradiť svoje záväzky.
3. *Ukazovatele zadlženosti*, hodnotia finančnú štruktúru podniku a schopnosť splácať dlhy.
4. *Ukazovatele aktivity*, vyjadrujú a kvantifikujú ako efektívne podnik hospodári so svojimi aktívami.

5. *Ukazovatele trhovej hodnoty* (kapitálového trhu), vyjadrujú pohľad kapitálového trhu na podnik.

Landa (2007) poukazuje na význam konštrukcie pomerových ukazovateľov na báze peňažných tokov, ktoré vyjadrujú finančný potenciál podniku, tj. jeho schopnosť vytvoriť z vlastnej prevádzkovej činnosti prebytok k financovaniu investičných a finančných potrieb podniku.

Pomerové ukazovatele môžu byť z hľadiska toho, ako dávajú do pomeru vstupy a výstupy, dodávajú **Kotulič, Király, Rajčániová** (2010), vyjadrené pomerom:

- „výstup/vstup“, vtedy hovoríme o ukazovateľoch produktívnosti, účinnosti, a patria sem aj niektoré ukazovatele rentability,
- „vstup/výstup“, vtedy ide o ukazovatele náročnosti, viazanosti a nákladovosti,
- „vstup/vstup“, vtedy ide o ukazovatele vybavenosti,
- „výstup/výstup“, kde patria niektoré ukazovatele rentability.

Pri výbere vhodných pomerových ukazovateľov treba zohľadniť ich vypovedaciu schopnosť, domnieva sa **Holečková** (2008), vyberať treba tie, ktoré testujú najväznejšie súvislosti a môžu analytika upozorniť na problém, ktorého príčiny je potrebné odhaliť. Nemožno ani vyvodzovať závery iba na základe jedného ukazovateľa, ktorý bol príliš nízky alebo príliš vysoký. Čo sa týka veľkosti hodnôt jednotlivých ukazovateľov, existujúce doporučované, či optimálne hodnoty ukazovateľov nemajú univerzálnu platnosť. Ekonomickú realitu pokladá za zložitejšiu, kde pomerové ukazovatele nepredstavujú presné meradlá pre sledované charakteristiky hospodárenia podniku, ale majú prevažne orientačný charakter.

Na základe ukazovateľov produktívnosti (produktivita práce, účinnosť DHM, účinnosť zásob), použitím metódy multikriteriálneho hodnotenia, môžeme skonštruovať integrálny ukazovateľ výkonnosti podniku, uvádza **Zalai** (2008). Na základe dynamiky vývoja objemových ukazovateľov je skonštruovaná sústava nerovností, tzv. „ekonomický normál“, kde nerovnosti vyjadrujú žiadúce rastové vzťahy medzi ekonomickými veličinami. Na vyjadrenie dynamiky vývoja sa používa index.

Sedláček (2007) poukazuje na vzájomné interakcie medzi jednotlivými skupinami pomerových finančných ukazovateľov. Rentabilita ako jedna zo zložiek finančnej rovnováhy je ovplyvňovaná všetkými ostatnými zložkami, tj. aktivitou, likviditou i zadlženosťou. Uvádza nasledovné interakcie:

-
- obrat aktív $\uparrow \rightarrow$ ziskovosť \uparrow
 - likvidita $\uparrow \rightarrow$ ziskovosť \downarrow
 - nízka zadlženosť $\uparrow \rightarrow$ ziskovosť \uparrow , vysoká zadlženosť $\uparrow \rightarrow$ ziskovosť \downarrow
 - obrat dlhov $\downarrow \rightarrow$ ziskovosť \uparrow .

Za metódu zobrazenia vývoja pomerových ukazovateľov v čase a priestore pokladá tzv. „spider analýzu“, kde je každá skupina pomerových ukazovateľov zastúpená jedným zástupcom. Pavučinový (spider) graf je veľmi vhodnou pomôckou pri hodnotení viacerých ukazovateľov súčasne, uvádzajú **Kotulič, Király, Rajčániová** (2010). Navrhujú konštruovať graf ako kombináciu štyroch skupín ukazovateľov (rentabilita, likvidita, aktivita, zadlženosť), ktoré sú zastúpené v grafe vždy tromi ukazovateľmi. Vzorové hodnoty všetkých ukazovateľov v grafe predstavujú 100 %.

Na predikciu finančnej tiesne podniku sa najčastejšie používajú: Altmanov model, Indexy IN95, IN99, IN1, Taflerov model, Grunwaldov index, Index bonity, Gurčíkov index, Chrastinovej index a Index finančného zdravia, uvádza **Kopta** (2006). Testovaním na poľnohospodárskych podnikoch ČR zistil, že vypovedacia schopnosť väčšiny ukazovateľov je veľmi nízka. Najlepšie výsledky pri predikcii bankrotov poľnohospodárskych podnikov dosiahol Index finančného zdravia a Gurčíkov index. Za jednu z príčin neúspechu ostatných ukazovateľov označil špecifiká poľnohospodárskych podnikov.

Výsledky finančnej analýzy je potrebné aj správne vysvetliť. Na interpretáciu výsledkov sa podľa **Landu** (2008) používajú najmä tieto techniky hodnotenia:

- absolútne zvýšenie alebo zníženie hodnôt v medziročnom porovnaní,
- percentuálne zvýšenie a zníženie hodnôt v medziročnom porovnaní – indexy,
- vývoj absolútnych alebo percentuálnych hodnôt,
- percentuálna štruktúra - percentuálny podiel určitej hodnoty na celku,
- pomerové a zložené ukazovatele.

Knápková, Pavelková (2010) odporúčajú, v rámci vyhodnotenia výsledkov finančnej analýzy sa zamerať na:

- racionálne posúdenie dosiahnutej výšky hodnoty ukazovateľov s možnosťou využitia nástrojov benchmarkingu,
- vzťahy medzi jednotlivými skupinami ukazovateľov,

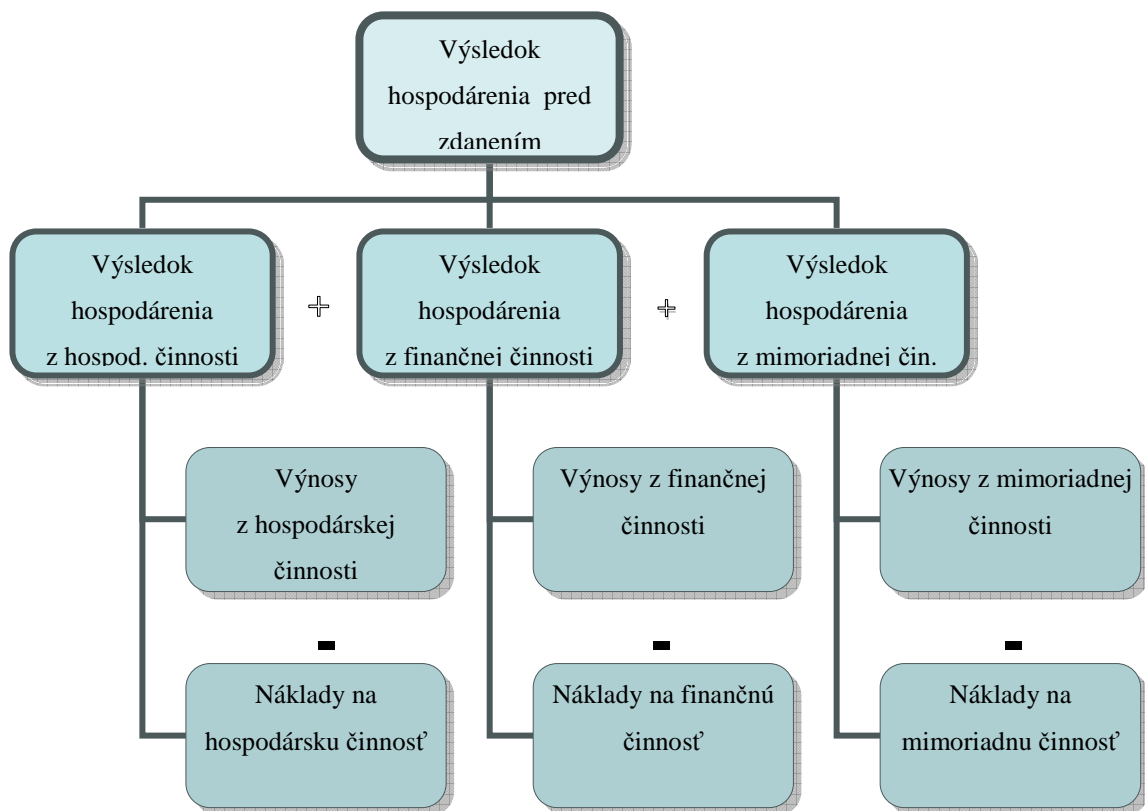
- zhodnotenie celkovej finančnej situácie podniku a návrhy doporučení na jej zlepšenie.

1.2.3 Výnosová situácia podniku

Výnosovú situáciu účtovnej jednotky prezentuje výsledok hospodárenia, predstavujúci ocenený výsledný efekt činnosti účtovnej jednotky dosiahnutý v účtovnom období, vyčíslený na konci účtovného obdobia pri uzatváraní účtovných kníh, uvádza **Ferenczi Vaňová** (2006). Podnik z hľadiska efektívnosti môžeme hodnotiť na základe dosiahnutých výsledkov vo vzťahu k celkovým vynaloženým nákladom, dodávajú **Hacherová, Látečková, Košovská** (2009). Výnosy vlastne predstavujú overenie účelnosti vynaložených nákladov.

Zákon o účtovníctve definuje výnosy ako zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť. Ekonomický úžitok ako možnosť priamo alebo nepriamo prispieť k toku peňažných prostriedkov a ekvivalentov peňažných prostriedkov. Nákladom rozumie zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť.

obrázok 1: Tvorba výsledku hospodárenia

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Postupy účtovania pre podnikateľov

Výnosy podniku sú peňažné čiastky, ktoré podnik „získal“ zo všetkých svojich činností za určité účtovné obdobie bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k ich inkasu, uvádza **Synek a kolektív** (2007). Za hlavné výnosy výrobného podniku považuje tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb. Náklady podniku definuje ako peňažne ocenenú spotrebu výrobných faktorov, vrátane verejných výdajov, ktorá je vyvolaná tvorbou podnikových výnosov.

Nízke náklady nenahradzujú rastúce výnosy, zdôrazňujú **Škorecová, Látečková, Kučera** (2009). Konštatujú, že náklady by mali byť optimálne a zvyšovanie zisku by sa malo dosahovať rastom výnosov. Ak podnik odstraňuje plytvanie a redukuje náklady, dosiahne sa po určitom čase hranica, pod ktorú už nemožno ísť.

Šlosárová a kolektív (2009) odporúča nasledovný postup pri zisťovaní VH daného účtovného obdobia :

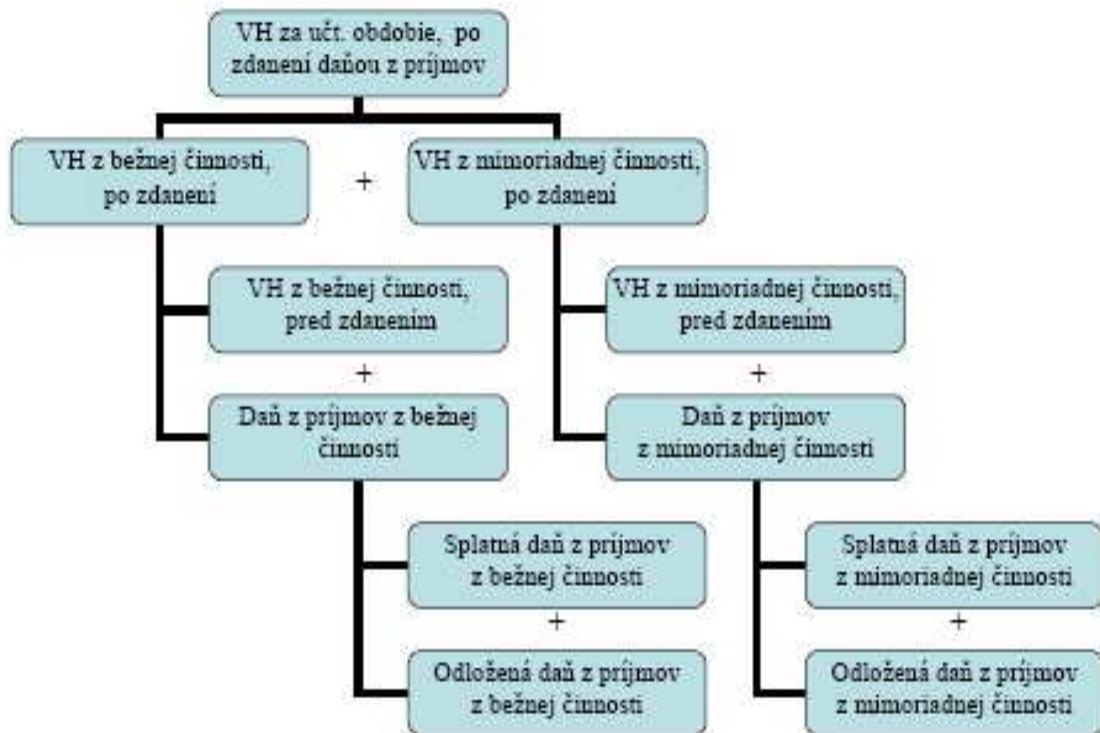
- *posúdenie (kontrola)*
 - a) reálnosti uskutočnených transakcií v oblasti výnosov a nákladov,
 - b) vecnej a časovej súvislosti výnosov a nákladov daného obdobia,
 - c) správnosti klasifikácie výnosov a nákladov z bežnej činnosti a z mimoriadnej činnosti,
- *vyčíslenie splatnej dane z príjmov,*
- *vyčíslenie odloženej dane z príjmov,*
- *zistenie výsledku hospodárenia*
 - a) z bežnej a mimoriadnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov,
 - b) z bežnej a mimoriadnej činnosti po zdanení daňou z príjmov,
 - c) účtovného výsledku hospodárenia – čistého zisku, (straty) za účtovné obdobie.

Celkovú výšku výsledku hospodárenia výrazným spôsobom ovplyvňuje daň z príjmov, ktorá je súčasťou nákladov podniku, uvádza **Baštincová** (2007). Daň z príjmov tvorí splatná daň z príjmov a odložená daň z príjmov.

Hulík, Bojňanský (2006) poukazujú, že pri výpočte dane z príjmov sa vychádza z výsledku hospodárenia pred zdanením vyčísleného v účtovníctve, ktorý sa z daňového hľadiska mimo účtovníctva upravuje o pripočítateľné položky k výsledku hospodárenia a odpočítateľné položky k výsledku hospodárenia. Odložená daň z príjmov upravuje výsledok hospodárenia a čiastku dane, ktorá by podľa účtovného hľadiska mala vstúpiť

do daňového základu, čím eliminuje vplyv dočasných rozdielov medzi účtovným výsledkom hospodárenia a základom dane.

obrázok 2: Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Postupy účtovania pre podnikateľov

V analýzach sa využívajú rôzne kategórie zisku, uvádza **Vlachynský** (2009), najmä:

- zisk po zdanení, tzv. „čistý zisk“ (EAT), ktorému zodpovedá VH za účt. obdobie,
- zisk pred zdanením, tzv. „hrubý zisk“ (EBT),
- zisk pred zdanením a odpočítaní úrokov (EBIT),
- zisk pred zdanením, odpočítaním úrokov a odpisov (EBITDA).

Výber závisí od cieľa analýzy, v legislatívne homogénnom prostredí možno použiť čistý zisk, v prostredí rozdielnych daňových sadzieb, rôznych úrovni cien cudzích zdrojov je vhodnejší hrubý zisk, EBIT či EBITDA.

Zoborský (2006) hovorí, že prostredníctvom rentability môžeme komplexne posúdiť hospodársku činnosť subjektov podnikajúcich v poľnohospodárstve. Rentabilne hospodáriť znamená vyrábať väčšie množstvo produkcie, ako sú vynaložené náklady na jej výrobu, tj. výsledkom činnosti podniku má byť zisk, ktorý odráža využitie výrobných činiteľov a taktiež využitie podmienok realizácie.

Za hlavné príjmy poľnohospodárskych podnikov pokladá **Boreková** (2006) tržby za realizované poľnohospodárske produkty. Tieto delí na tržby z rastlinnej a živočíšnej výroby. U tržieb z rastlinnej výroby ďalej rozlišuje tržby z bežnej poľnohospodárskej výroby a zo špeciálnych odvetví rastlinnej výroby, v živočíšnej výrobe ich člení na tržby za mäso a tržby za produkty živočíšnej výroby (mlieko, vajcia a pod.). Poukazuje, že časť nákladov môže mať poľnohospodársky podnik uhradený aj dotáciami.

Slaný a kolektív (2006) považujú za najlepšie merítka konkurencieschopnosti podniku zisk na jednotku produkcie, alebo rentabilitu aktív. K najsledovanejším ukazovateľom výkonnosti podniku podľa **Kislingerovej a Hnilicu** (2005) patrí rentabilita vlastného kapitálu.

Okrem klasických metód, vychádzajúcich z účtovného zisku podniku, mnohí autori v súčasnosti preferujú tzv. „moderné metódy hodnotenia výkonnosti podniku“, ktoré vychádzajú z ekonomického zisku.

Rozdiel medzi ekonomickým a účtovným ziskom podľa **Mankiwa** (2009) pramení v rozdielnom pohľade ekonóma a účtovníka na firmu. Hovorí, že ak analyzujú firmu ekonómovia, tak zahŕňajú všetky náklady príležitostí, zatiaľ čo účtovníci berú do úvahy len explicitné náklady, ekonomický zisk je teda menší ako účtovný.

K moderným metódam založeným na maximalizácii akcionárskej hodnoty podniku patria podľa **Kráľoviča, Vlachynského (2006)** :

- ekonomická pridaná hodnota (EVA)
- trhová pridaná hodnota (MVA)
- peňažná pridaná hodnota (CVA)
- rentabilita investícií založená na peňažných tokoch (CF ROI)
- akcionárska pridaná hodnota (SVA).

1.3 Príčiny a prejavy krízy v podniku

Včasné odhalenie finančných problémov poskytuje podniku väčší časový priestor a širší výber možných riešení a zároveň zväčšuje šance na ich úspešné prekonanie. Za príčinami vzniku finančných problémov podnikateľského subjektu vidí **Mikóczyová** (2009) vnútorné aj vonkajšie vplyvy. Vnútornými príčinami môžu byť napríklad:

- *vysoké prevádzkové náklady*, (v dôsledku opotrebovaných, zastaraných výrobných zariadení, nedostatku výrobných kapacít, neefektívnych výrobných postupov),

- *nízke prevádzkové výnosy, resp. príjmy*, (zapríčinené nedostatkami v marketingu, nevhodným produktovým portfóliom, nedostatočným vymáhaním pohľadávok),
- *vysoké finančné náklady*, (nevhodná kapitálová, resp. majetková štruktúra).

Vonkajšie príčiny sa vzťahujú k odvetvovým a rámcovým podmienkam podnikania:

- *odvetvové podmienky* sú dané konkurenčnou situáciou, dopytom, platobnou disciplínou odberateľov, spoľahlivosťou dodávateľov a pod.,
- *rámcové podmienky podnikania* zahŕňajú fázu hospodárskeho cyklu, výšku úrokových a daňových sadzieb, menové kurzy, právne predpisy a pod.

Osobitnú pozornosť treba venovať zabezpečeniu finančnej bezpečnosti podniku práve teraz, upozorňuje **Bondarevová** (2010), pretože v štádiu recesie ekonomiky mnohonásobne narastajú pre podniky hrozby zo strany externého prostredia. Osobitne poukazuje na platobnú neschopnosť obchodných partnerov, pretože v dôsledku krízy rastie počet bankrotov, aj počet platobne neschopných podnikov, čo vedie k druhej platobnej neschopnosti, ktorá sa rýchlo šíri a je nebezpečenstvom pre ďalšie podniky.

Bajus, Kádárová (2009) pokladajú za prejavy krízového stavu:

- *Krízu likvidity*, ktorá sa prejaví v platobnej neschopnosti podniku, teda nedostatkom likvidných prostriedkov,
- *Krízu rentability*, ktorá sa prejaví neschopnosťou podniku vyprodukovať zisk z podnikateľskej činnosti.

		Likvidita	
		nízka	vysoká
Rentabilita	vysoká	Prechodná kríza	Bezkrízový stav
	nízka	Stav ohrozenia	Chronická kríza

obrázok 3: Portfólio krízových stavov podniku, Bajus, Kádárová (2009)

Bezkrízový stav podniku je charakterizovaný primeraným stupňom likvidity aj rentability podniku.

Prechodný krízový stav sa väčšinou prejavuje ako napätie v disponibilných finančných zdrojoch podniku, keď tieto nestačia pokrývať všetky potreby vyplývajúce z jeho podnikateľských aktivít. Výnosy zaostávajú za nákladmi.

Stav chronickej krízy je primárne vyvolaný poklesom rentability podniku. Je zapríčinený nemožnosťou uplatniť svoje produkty na trhu za ceny pokrývajúce náklady a zisk.

Stav ohrozenia je výsledkom dlhodobého poklesu rentability podniku, ktorý bol primárne spôsobený nemožnosťou realizovať na trhu výrobky za ceny pokrývajúce náklady a zisk. Dochádza k vzájomnému prelínaniu krízy likvidity a výnosovej krízy.

Za hlavné opatrenia k prekonaniu krízy v podniku **Synek a kolektív** (2007), pokladá:

- zníženie obežného majetku,
- zníženie stálych aktív,
- obnovenie rentability znížením nákladov,
- vypracovať plán reštrukturalizácie a čo najrýchlejšie ho realizovať.

2 Cieľ práce

Ak chce byť podnik na trhu úspešný, rozvíjať sa a dosahovať stanovené ciele, musí sledovať svoje okolie, analyzovať svoju činnosť a porovnávať sa s inými podnikmi. Dôležitou súčasťou tejto činnosti je sledovanie a vyhodnocovanie svojej majetkovej, výnosovej a finančnej situácie. Majetková a finančná štruktúra je zobrazená v súvahe a vypovedá o tom, aký majetok podnik na svoju činnosť používa a z akých zdrojov je tento majetok financovaný. Výnosová situácia podniku ukazuje ako podnik dokáže zhodnotiť svoje vstupy vo vyrobenej produkcii, aká je jeho finančná výkonnosť. Finančná situácia podniku vypovedá o schopnosti hradiť záväzky, úrovni využívania majetku, štruktúre finančných zdrojov, celkovej výnosnosti podniku a o schopnosti zabezpečovať dostatočný peňažný tok.

Cieľom diplomovej práce je zhodnotenie finančnej a výnosovej situácie vo vybranom podniku, poukázanie na príčiny problémov a návrh riešení, ktoré by prispeli k ich eliminácii, a tým aj k zlepšeniu celkovej finančnej a výnosovej situácie podniku.

Ako skúmaný podnikateľský subjekt je vybrané Roľnícke družstvo Kriváň, v analyzovanom období rokov 2005 – 2009.

Na splnenie hlavného cieľa sú stanovené nasledovné parciálne ciele:

- charakterizovať podnik, jeho zameranie, rozsah rastlinnej a živočíšnej výroby,
- zhodnotenie majetkovej a finančnej štruktúry podniku, posúdenie zlatého bilančného pravidla,
- posúdenie výnosovej situácie podniku na základe analýzy výnosov, nákladov a výsledku hospodárenia, vrátane zhodnotenia výkonnosti podniku pri premene vstupov na výstupy, kvantifikácia vplyvu podpôr na výnosovú situáciu podniku,
- zhodnotenie finančnej situácie podniku prostredníctvom vybraných pomerových finančných ukazovateľov (likvidity, aktivity, rentability, zadlženosti, spider analýzy), analyzovaním peňažných tokov a použitím modelov predikcie finančnej situácie do budúcnosti,
- na základe dosiahnutých výsledkov navrhnúť odporúčania pre zlepšenie výnosovej a finančnej situácie podniku v budúcnosti.

3 Metodika práce a metódy skúmania

Vypracovanie diplomovej práce je uskutočnené podľa stanovenej metodiky, vychádzajúc zo stanoveného cieľa práce. Výnosová a finančná situácia je hodnotená vo vybranom podniku, ktorým bolo Roľnícke družstvo, so sídlom v Kriváni, ktorého hlavným predmetom činnosti je rastlinná a živočíšna výroba. Podrobnejšia charakteristika družstva je uvedená v podkapitole 4.1.

Vypracovaniu vlastnej práce predchádzalo štúdium odbornej a vedeckej literatúry, publikácií VÚEPP, Správy o poľnohospodárstve a potravinárstve SR, štatistických údajov, súhrn nadobudnutých poznatkov je spracovaný v prehľade literárnych zdrojov. Vlastná práca je vypracovaná na základe nasledovných materiálov poskytnutých uvedeným družstvom:

- súvahy družstva za roky 2005 – 2009,
- výkazy ziskov a strát za roky 2005 – 2009,
- výročné správy družstva za roky 2005 – 2009,
- vnútropodnikové rozbory.

Vlastná práca je rozčlenená do štyroch častí, najpodstatnejšími časťami práce je zhodnotenie výnosovej situácie podniku a zhodnotenie finančnej situácie podniku.

1. Charakteristika podnikateľského subjektu

1.1 Poľnohospodársky pôdny fond a jeho štruktúra

1.2 Pracovné sily a organizácia riadenia družstva

1.3 Rastlinná výroba

1.4 Živočíšna výroba

1.5 Úroveň speňažovania produkcie

2. Zhodnotenie majetkovej a finančnej štruktúry podniku

2.1 Vybavenie podniku majetkom - majetok je hodnotený podľa jeho výšky, štruktúry a vývoja v čase.

2.2 Vybavenie podniku kapitálom – zdroje krytia majetku sú hodnotené podľa ich výšky, štruktúry a ich vývoja v čase.

2.3 Zlaté bilančné pravidlo - posúdenie financovania neobežného a obežného majetku.

3. Zhodnotenie výnosovej situácie podniku

-
- 3.1 Vývoj a štruktúra výnosov – vychádza z členenia výnosov zodpovedajúceho výkazu ziskov a strát, výnosy sú kvantifikované aj na hektár poľnohospodárskej pôdy. Na základe dosiahnutej výšky výnosov v pomere k vynaloženým vstupom je posúdená produktívnosť, účinnosť jednotlivých vstupov a kvantifikovaný integrálny ukazovateľ výkonnosti podniku.
- 3.2 Vývoj a štruktúra nákladov – vychádza z členenia nákladov zodpovedajúceho výkazu ziskov a strát, náklady sú kvantifikované aj na hektár p.p.
- 3.3 Vývoj a štruktúra výsledku hospodárenia (VH) – VH je kvantifikovaný, ako rozdiel výnosov a nákladov, posúdený je aj vývoj pridanej hodnoty, ako dôležitej súčasti VH. Následne je vykonaná analýza VH podľa jednotlivých činností, v ktorých vznikol.
- 3.4 Dopad podpôr na výnosovú situáciu družstva – analyzuje vývoj podpôr a ich štruktúru, kvantifikuje dopad podpôr na výšku výnosov a na výšku výsledku hospodárenia podniku.
- 4. Zhodnotenie finančnej situácie podniku** – na hodnotenie sú použité pomerové finančné ukazovatele, ktoré sú porovnávané s odporúčanými hodnotami, vybrané ukazovatele aj s hodnotami dosiahnutými poľnohospodárskymi podnikmi v roku 2009, cash flow a predikčné modely.
- 4.1 Ukazovatele likvidity
- 4.2 Ukazovatele zadĺženosti
- 4.3 Ukazovatele aktivity
- 4.4 Ukazovatele rentability – vplyv analytických ukazovateľov na rentabilitu celkového kapitálu je kvantifikovaný pyramídovým rozkladom tohto ukazovateľa.
- 4.5 Spider analýza - grafické porovnanie s priemerným poľnohospodárskym podnikom.
- 4.6 Vývoj a štruktúra cash flow – kvantifikované sú jednotlivé ukazovatele CF I. – CF IV., analyzované sú čisté peňažné toky podľa jednotlivých činností, posúdený je vývoj vybraných pomerových finančných ukazovateľov na báze CF.
- 4.7 Finančná analýza – ex ante – budúca finančná situácia je predikovaná na základe Altmanovho modelu, Indexu bonity a G – indexu.
-

Metodický postup výpočtu ukazovateľov

Zlaté bilančné pravidlo – hovorí, že dlhodobý viazaný majetok má byť krytý zdrojmi, ktoré má podnik dlhodobo k dispozícii. Podľa metodiky uvádzanej Zalaiom (2008) je pre posúdenie tohto pravidla potrebné rozčleniť položky majetku a zdrojov v súvahe na dlhodobé a krátkodobé.

$$\text{Dlhodobý majetok (DM)} = \text{NM} + \text{DP} + \text{DČRM}$$

$$\text{Krátkodobý majetok (KM)} = \text{OM} - \text{DP} + \text{KČRM}$$

$$\text{Dlhodobé zdroje (DZ)} = \text{VI} + \text{DR} + \text{DZ} + \text{DBÚ} + \text{DČRViaZ}$$

$$\text{Krátkodobé cudzie zdroje (KCZ)} = \text{KZ} + \text{KR} + \text{KFV} + \text{BBÚ} + \text{KČRViaZ}$$

Celkový objem dlhodobého majetku má byť menší, ako je objem finančných zdrojov, ktoré sú dlhodobo k dispozícii, podnik je prekapitalizovaný.

$$\text{DM} - \text{DZ} = - \text{prekapitalizácia} / + \text{podkapitalizácia}$$

Pre oblasť krátkodobého majetku by potom malo platiť $\text{KM} > \text{KCZ}$.

$$\text{KM} - \text{KCZ} = + \text{Čistý pracovný kapitál} / - \text{Nekrytý dlh}$$

Legenda:

NM – neobežný majetok, DP – dlhodobé pohľadávky, DČRM – dlhodobé časové rozlíšenie majetku, OM – obežný majetok, KČRM – krátkodobé časové rozlíšenie majetku, VI – vlastné imanie, DR – dlhodobé rezervy, DZ – dlhodobé záväzky, DBÚ – dlhodobé bankové úvery, DČRViaZ – Dlhodobé časové rozlíšenie ViaZ, KZ – krátkodobé záväzky, KR – krátkodobé rezervy, KFV – krátkodobé finančné výpomoci, BBÚ – bežné bankové úvery, KČRViaZ – krátkodobé časové rozlíšenie ViaZ.

Ukazovatele produktivity a účinnosti

Tabuľka 3: Ukazovatele produktivity, účinnosti

ukazovateľ	m.j.	Vzorec	algoritmus
Produktivita práce pracovníka	€	$\frac{\text{celkové výnosy}}{\text{počet pracovníkov}}$	$\frac{\text{CV}}{\text{počet zam.}}$
Účinnosť DHM	€	$\frac{\text{celkové výnosy}}{\text{DHM}}$	$\frac{\text{CV}}{\text{S012}}$
Účinnosť zásob	€	$\frac{\text{celkové výnosy}}{\text{zásoby}}$	$\frac{\text{CV}}{\text{S032}}$

Zdroj: Zalai (2008)

Pomerové finančné ukazovatele

Tabuľka 4: Ukazovatele likvidity

ukazovateľ	Vzorec	algoritmus
Pohotová likvidita	$\frac{\text{fin. úcty}}{\text{krátkodobé cudzie zdroje}}$	$\frac{S055}{S105 + S115 + S118}$
Bežná likvidita	$\frac{\text{krd. pohľadávky} + \text{fin. úcty}}{\text{krátkodobé cudzie zdroje}}$	$\frac{S047 + S055}{S105 + S115 + S118}$
Celková likvidita	$\frac{\text{zásoby} + \text{krd. pohl.} + \text{fin. úcty}}{\text{krátkodobé cudzie zdroje}}$	$\frac{S032 + S047 + S055}{S105 + S115 + S118}$
Korigovaný stav pohľadávok (KSP)	$\text{krd. pohl.} \cdot \left(1 - \frac{\text{krd. pohľadávky}}{\text{tržby}}\right)$	$S047 \cdot \left(1 - \frac{S047}{V01 + V05}\right)$
Korigovaný stav zásob (KSZ)	$\text{zásoby} \cdot \left(1 - \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}} - \frac{\text{krd. pohl.}}{\text{tržby}}\right)$	$S032 \cdot \left(1 - \frac{S032}{V01 + V05} - \frac{S047}{V01 + V05}\right)$
Korigovaný stav záväzkov (KZv)	$\text{záväzky} \cdot \left(1 - \frac{\text{záväzky}}{\text{náklady}}\right)$	$S105 \cdot \left(1 - \frac{S105}{V02 + V08}\right)$
Korigovaná poh. likvidita	$\frac{\text{fin. úcty}}{\text{KZv} + \text{ost. krd. cudzie zdroje}}$	$\frac{S055}{\text{KZv} + S115 + S118}$
Korigovaná bežná likvidita	$\frac{\text{KSP} + \text{fin. úcty}}{\text{KZv} + \text{ost. krd. cudzie zdroje}}$	$\frac{\text{KSP} + S055}{\text{KZv} + S115 + S118}$
Korigovaná celková likvidita	$\frac{\text{KSP} + \text{KSZ} + \text{fin. úcty}}{\text{KZv} + \text{ost. krd. cudzie zdroje}}$	$\frac{\text{KSP} + \text{KSZ} + S055}{\text{KZv} + S115 + S118}$

Zdroj: Gurčík (2004)

S – súvaha, V – výkaz ziskov a strát

Tabuľka 5: Ukazovatele aktivity

ukazovateľ	m.j.	vzorec	algoritmus
Doba obratu zásob	dni	$\frac{\text{zásoby}}{\text{náklady}} \times 365$	$\frac{S032}{V02 + V08} \times 365$
Doba inkasa pohľadávok	dni	$\frac{\text{pohľadávky}}{\text{tržby}} \times 365$	$\frac{S047}{V01 + V05} \times 365$
Doba splatnosti záväzkov	dni	$\frac{\text{záväzky}}{\text{náklady}} \times 365$	$\frac{S105}{V02 + V08} \times 365$
Doba obratu celkového majetku	dni	$\frac{\text{majetok spolu}}{\text{tržby}} \times 365$	$\frac{S001}{V01 + V05} \times 365$
Obrat majetku	koef.	$\frac{\text{tržby}}{\text{majetok spolu}}$	$\frac{V01 + V05}{S001}$

Zdroj: Gurčík (2004), Zalai (2008)

Tabuľka 6: Ukazovatele zadlženosti

ukazovateľ	m.j.	Vzorec	algoritmus
Celková zadlženosť	koef.	$\frac{\text{cudzí kapitál}}{\text{celkový kapitál}}$	$\frac{S088}{S066}$
Stupeň samofinancovania	koef.	$\frac{\text{vlastný kapitál}}{\text{celkový kapitál}}$	$\frac{S067}{S066}$
Platobná neschopnosť	koef.	$\frac{\text{krátkodobé záväzky}}{\text{krátkodobé pohľadávky}}$	$\frac{S105}{S047}$
Úverová zaťaženosť	koef.	$\frac{\text{bankové úvery a výpomoci}}{\text{celkový kapitál}}$	$\frac{S115 + S116}{S066}$
Úrokové krytie	koef.	$\frac{VH \text{ pred zdanením} + \text{nákladové úroky}}{\text{nákladové úroky}}$	$\frac{V59 + V39}{V39}$

Zdroj: Gurčík (2004), Zalai (2008)

Tabuľka 7: Ukazovatele rentability

ukazovateľ	m.j.	vzorec	Algoritmus
Rentabilita celkového kapitálu (RCK)	koef.	$\frac{\text{čistý VH} + \text{úrok}(1 - Sd)}{\text{celkový kapitál}}$	$\frac{V61 + V39 \cdot (1 - 0,19)}{S066}$
Rentabilita vlastného kapitálu (ROE)	koef.	$\frac{\text{čistý VH}}{\text{vlastný kapitál}}$	$\frac{V61}{S067}$
Rentabilita tržieb (ROS)	koef.	$\frac{\text{čistý VH}}{\text{tržby}}$	$\frac{V61}{V01 + V05 + V19 + V27}$
Rentabilita výnosov	koef.	$\frac{\text{čistý VH}}{\text{celkove výnosy}}$	$\frac{V61}{CV}$

Zdroj: Gurčík (2004)

$$CV = V01 + V04 + V19 + V22 + V24 + V27 + V29 + V33 + V35 + V38 + V40 + V42 + V44 + V52$$

Tabuľka 8: Ukazovatele cash flow

ukazovateľ	m.j.	vzorec
CF I.	€	$VH \text{ po zdanení} + \text{odpisy} - ZSČZ \text{ aktív} + ZSČZ \text{ ViaZ} + ZS \text{ rezerv}$
CF II.	€	$CF \text{ I.} - \text{zmena stavu zásob}$
CF III.	€	$CF \text{ II.} - \text{zmena stavu krátkodobých pohľadávok}$
CF IV.	€	$CF \text{ III.} - \text{zmena stavu krátkodobých záväzkov (okrem bežných úverov)}$

Zdroj: Gurčík (2004)

Zmena stavu = konečný stav položky k 31.12 – počiatočný stav položky k 1.1 (res. 31.12 skoršieho obdobia).

Tabuľka 9: Postup výpočtu net cash flow

Ukazovatele
Výsledok hospodárenia po zdanení
+ Odpisy hmotného a nehmotného majetku
+ Zmena stavu rezerv
- Zmena stavu časového rozlíšenia na strane majetku
+ Zmena stavu časového rozlíšenia na strane vlastného imania a záväzkov spolu
+ Zmena stavu krátkodobých záväzkov
- Zmena stavu krátkodobých pohľadávok
- Zmena stavu zásob
+ Zmena stavu krátkodobých bank. úverov a finančných výpomocí
- Zmena stavu krátkodobého finančného majetku
= Cash flow z prevádzkovej činnosti (nepriama metóda)
- Zmena stavu dlhodobého hmotného a nehmotného majetku
- Odpisy dlhodobého majetku
- Zmena stavu finančných investícií
= Cash flow z investičných aktivít
- Zmena stavu pohľadávok za upísané vlastné imanie
- Zmena stavu dlhodobých pohľadávok
+ Zmena stavu dlhodobých záväzkov
+ Zmena stavu dlhodobých bankových úverov
- Zmena stavu vlastného imania
- Výsledok hospodárenia po zdanení
= Cash flow z finančných aktivít
Net cash flow (CF z prevádzkovej činn. + CF z inv. aktivít + CF z finančných aktivít)

Zdroj: Gurčík (2004)

Tabuľka 10: Pomerové ukazovatele na báze CF

ukazovateľ	m.j.	vzorec	Algoritmus
Finančná rentabilita tržieb	koef.	$\frac{CF I.}{tržby}$	$\frac{CF I.}{V01 + V05 + V19 + V27}$
Finančná rentabilita celkového kapitálu	koef.	$\frac{CF I.}{celkový kapitál}$	$\frac{CF I.}{S066}$
Stupeň oddĺženia	koef.	$\frac{CF I.}{Cudzie zdroje}$	$\frac{CF I.}{S088}$
Likvidita z CF	koef.	$\frac{CF I.}{krátkodobé cudzie zdroje}$	$\frac{CF I.}{S105 + S115 + S118}$

Zdroj: Gurčík (2004)

Ukazovatele finančnej analýzy ex ante

Altmanov model funkcie diskriminačnej analýzy

$$Z = 0,717x_1 + 0,847x_2 + 3,107x_3 + 0,420x_4 + 0,998x_5$$

x_1 - čistý pracovný kapitál / celkový kapitál

x_2 - nerozdelený zisk / celkový kapitál

X_3 - (zisk pred zdanením + úroky) / celkový kapitál

X_4 - vlastný kapitál / cudzí kapitál

X_5 - tržby / celkový kapitál

Kritéria hodnotenia :

$Z > 2,9$ finančná situácia podniku je zdravá

$1,2 < Z < 2,9$ finančná situácia podniku je indiferentná

$Z < 1,2$ finančná situácia podniku je kritická, hrozí bankrot

Index bonity

$$B = 1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1X_6$$

X_1 - cash flow / cudzí kapitál

X_2 - celkový kapitál / cudzí kapitál

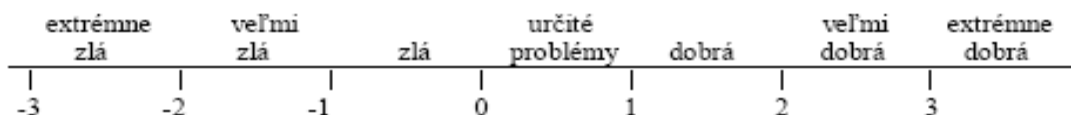
X_3 - zisk pred zdanením / celkový kapitál

X_4 - zisk pred zdanením / výnosy

X_5 - zásoby / majetok

X_6 - výnosy / majetok

Hodnotenie:

G index

$$G = 3,412 X_1 + 2,226 X_2 + 3,227 X_3 + 3,149 X_4 - 2,063 X_5$$

X_1 - nerozdelený zisk / vlastné imanie a záväzky spolu

X_2 - výsledok hospodárenia pred zdanením / vlastné imanie a záväzky spolu

X_3 - výsledok hospodárenia pred zdanením / podnikové výnosy

X_4 - cash flow / vlastné imanie a záväzky spolu

X_5 - zásoby / podnikové výnosy

Kritéria hodnotenia:

$G \geq 1,8$ prosperujúci podnik

$-0,6 < G < 1,8$ priemerný podnik

$G \leq -0,6$ neprosperujúci podnik

Použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov

Základnou metódou bola metóda analýzy, ktorá umožňuje podrobnejšie, hĺbkové skúmanie jednotlivých ekonomických kategórií a javov. Pri formulácii čiastkových záverov a v samotnom závere bola použitá metóda syntézy. Na porovnanie v čase, v odvetví s porovnateľnými podnikmi, okrajovo aj s poľnohospodárstvom SR bola použitá komparačná metóda, okrajovo aj metóda indukcie a dedukcie. Na názorné vyjadrenie sa používala grafická metóda. Z matematicko-štatistických metód to bola metóda indexová s využitím bázičných a reťazových indexov, aritmetický priemer. Z metód multikriteriálneho hodnotenia bola použitá bodovacia metóda pri konštrukcii integrálneho ukazovateľa výkonnosti podniku (Zalai 2008). Hodnoty jednotlivých ukazovateľov účinnosti boli nahradené bodmi. Najlepšej (najvyššej) hodnote každého z čiastkových ukazovateľov pridelíme 100 bodov. Ostatným hodnotám pridelíme toľko bodov, koľko percent činí ich hodnota z najlepšej. Body jednotlivých ukazovateľov v každom roku spočítame a zistíme priemerný počet bodov pre každý rok – integrálny ukazovateľ výkonnosti. Najlepším obdobím z hľadiska výkonnosti je to, v ktorom je integrálny ukazovateľ najvyšší.

Pavučinový (spider) graf sme použili na porovnanie družstva s priemerným poľnohospodárskym podnikom. Na porovnanie bolo vybraných 5 ukazovateľov: celková likvidita, VK/AKT, obrat aktív, PH/T, HROA (rentabilita aktív počítaná z hrubého zisku). Hodnoty priemerných ukazovateľov poľnohospodárskych podnikov boli prevzaté zo Zelenej správy 2010 (udaje za rok 2009), resp. boli dopočítané z vybraných ekonomických a finančných ukazovateľov za poľnohospodársku prvovýrobu v €·ha¹ p.p. Hodnoty jednotlivých ukazovateľov boli pred nanesením do grafu prepočítané postupom podľa Kotulič, Király, Rajčániová (2010):

- Stanovili sa tzv. vzorové hodnoty všetkých ukazovateľov – priemerné hodnoty v danom odvetví. Tieto hodnoty v grafe predstavujú 100 %.
- Hodnota každého ukazovateľa podniku sa prepočítala na percento zo vzorovej hodnoty.

$$\text{prepočítaná hodnota} = \frac{\text{prepočítavaná hodnota}}{\text{vzorová hodnota}} \cdot 100$$

Pri rozkladoch vrcholových ukazovateľov bola pri multiplikatívnych väzbách použitá logaritmická metóda.

Aditívne väzby ukazovateľov: $\Delta x = \Delta a + \Delta b$, $\Delta x = x_a + x_b$

Vyjadrenie v % $x_a = \Delta a / \Delta x \cdot (I_x - 1) \cdot 100$

Multiplikatívne väzby: $\Delta x = \Delta a \cdot \Delta b$, $\Delta x = x_a + x_b$

$\Delta x = \Delta a / \Delta b$, $\Delta x = x_a - x_b$

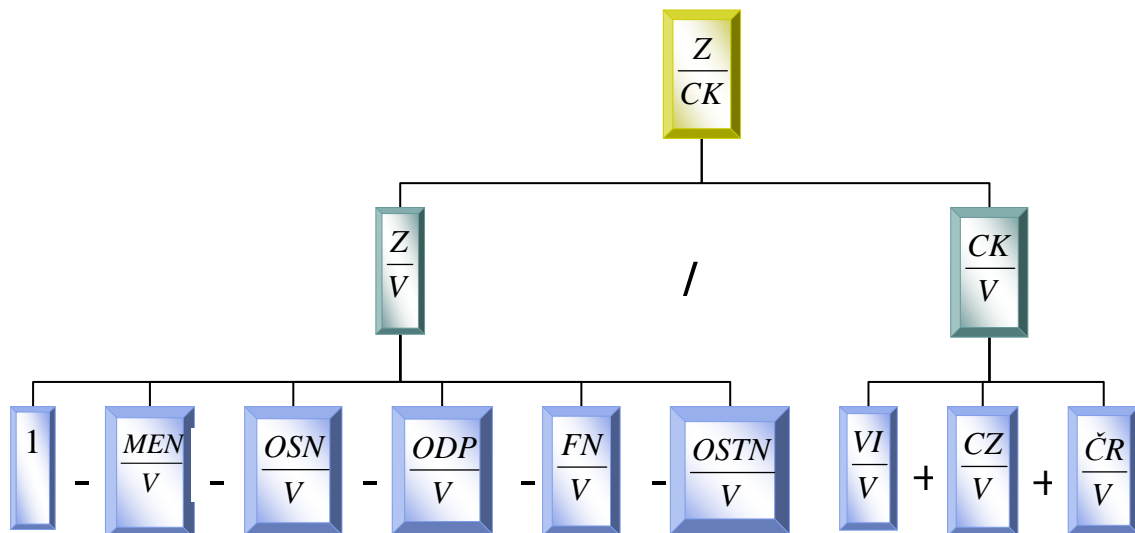
$x_a = \log I_a / \log I_x \cdot \Delta x$

Vyjadrenie v % $x_a = \log I_a / \log I_x \cdot (I_x - 1) \cdot 100$

Δx – zmena syntetického ukazovateľa, $\Delta a, b$ – zmena analytického ukazovateľa

x_a – zmena syntetického ukazovateľa x , zapríčinená zmenou analytického ukazovateľa

obrázok 4: Pyramídový rozklad rentability celkového kapitálu

Zdroj: Gurčík (2004)

4 Výsledky práce

4.1 Charakteristika podnikateľského subjektu

Obchodné meno:	Roľnícke družstvo
Sídlo:	Kriváň 353, 962 04
IČO:	00 209 872
Deň zápisu do OR:	7. 3. 1991
Právna forma:	družstvo

Predmet činnosti družstva podľa výpisu z Obchodného registra:

- ❖ výroba a predaj nespracovaných poľnohospodárskych výrobkov,
- ❖ obchodná činnosť tovaru každého druhu okrem viazaných a koncesovaných obchodných živností,
- ❖ sprostredkovanie obchodu,
- ❖ vedenie účtovnej evidencie,
- ❖ zámočníctvo,
- ❖ autoopravárenské práce,
- ❖ cestná nákladná doprava,
- ❖ kopírovanie tlačív,
- ❖ sekretárske služby,
- ❖ podnikanie v oblasti nakladania s odpadom s výnimkou nebezpečného odpadu.

Roľnícke družstvo sa v súčasnosti zameriava na rastlinnú a živočíšnu výrobu. V obmedzenej miere vykonávalo do roku 2008 aj obchodnú činnosť, ktorá spočíva v nákupe hospodárskych zvierat od členov a ich následný predaj. Za hlavnú činnosť môžeme označiť živočíšnu výrobu, ktorá je zameraná na výrobu kravského mlieka a predaj hovädzieho mäsa. Rastlinná výroba je zameraná na produkciu obilnín a krmovín, ktoré družstvo pestuje hlavne pre potreby vlastnej živočíšnej výroby.

4.1.1 Poľnohospodársky pôdny fond a jeho štruktúra

Roľnícke družstvo hospodári v horskej výrobnjej oblasti. V štruktúre pôdneho fondu tvorí orná pôda len 27,81 % a trvalé trávne porasty 72,19 %. Pôda je zatriedená do 8 cenovej skupiny v katastrálnom území obce Kriváň a do 7 cenovej skupiny v katastrálnom území obce Korytárky. Priemerná cena pôdy zodpovedá horskej výrobnjej oblasti a dosahuje 488,71 Eura.ha⁻¹. Za hodnotené obdobie družstvo

hospodáril na temer stabilnej výmere. Výmeru a štruktúru poľnohospodárskeho pôdneho fondu zobrazuje tabuľka 11.

Tabuľka 11: Výmera poľnohospodárskej pôdy v ha a jej štruktúra

Ukazovateľ	Roky					% 2009	Index 09/05
	2005	2006	2007	2008	2009		
Orná pôda	229,46	244,82	251,09	251,88	251,88	27,81	1,098
Lúky a pasienka	642,22	648	655,33	653,17	653,84	72,19	1,018
Celková výmera	871,68	892,82	906,42	905,05	905,72	100	1,039

Zdroj: Výročná správa o hospodárení RD Kriváň za roky 2005 - 2009 + vlastné výpočty

Z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy 905,72 hektára bolo prenajatej 75 % od individuálnych vlastníkov, 15 % od Slovenského pozemkového fondu, 8 % od pasienkových spoločností, 1 % od cirkvi a 1 % od obecných úradov. Nájomné za pôdu bolo určené v naturálnej forme a jeho výška predstavuje:

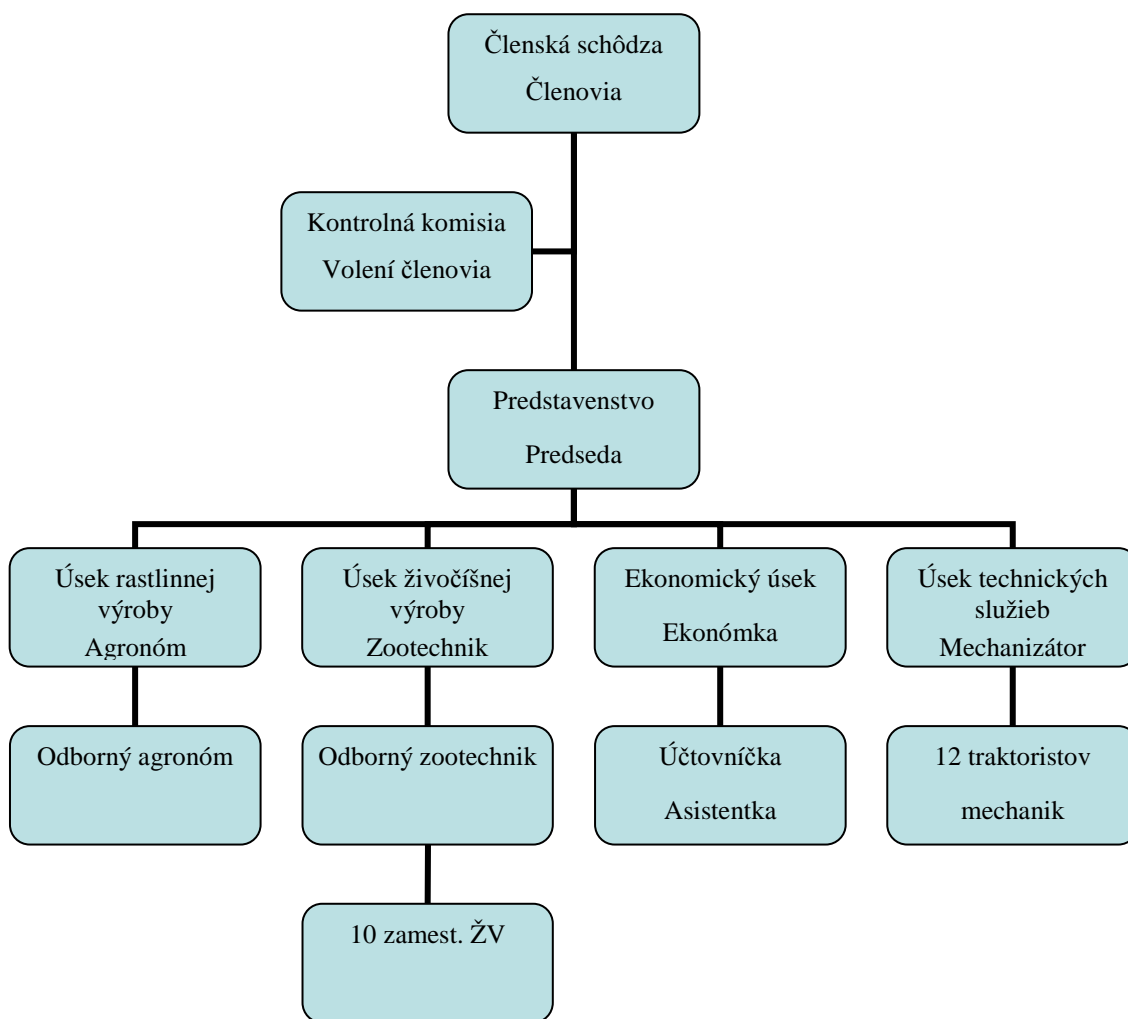
- 3 % priemernej hektárovej úrody obilnín daného roku za jeden hektár ornej pôdy,
- 2 % priemernej hektárovej úrody obilnín daného roka za jeden hektár TTP.

4.1.2 Pracovné sily a organizácia riadenia

Najvyšším orgánom družstva je členská schôdza jeho členov, ktorá sa schádza spravidla raz za rok. Do jej pôsobnosti patrí: zmena stanov, volenia a odvolávanie členov predstavenstva a kontrolnej komisie, schvaľovanie účtovnej závierky, rozhodovanie o rozdelení a použití zisku (úhrade straty), zmenách základného imania, rozhodovanie o základných otázkach koncepcie rozvoja družstva a zmenách právnej formy. Predstavenstvo družstva je štatutárnym orgánom družstva, riadi jeho činnosť, plní uznesenia členskej schôdzy a tiež sa jej zodpovedá za svoju činnosť. Na čele predstavenstva stojí predseda. Kontrolná komisia je voleným orgánom členskej schôdzy a má právo kontrolovať všetku činnosť družstva, vyjadrovať sa k účtovnej závierke, návrhu na rozdelenie výsledku hospodárenia, vyžadovať od predstavenstva informácie a požadovať od neho nápravu zistených nedostatkov. Organizačná a riadiaca štruktúra družstva je zobrazená na obrázku 5.

Roľnícke družstvo v roku 2009 zamestnávalo 32 zamestnancov, čo je pokles o 4 zamestnancov oproti roku 2005, z toho dvaja boli zamestnanci ŽV, jeden traktorista a jedna administratívna pracovníčka. Pokles je odrazom poklesu počtu hospodárskych zvierat.

obrázok 5: Organizačná a riadiaca štruktúra družstva

Zdroj: Podnikateľský plán RD na rok 2009

4.1.3 Rastlinná výroba

Rastlinná výroba sa špecializuje na pestovanie obilnín a krmovín pre potreby vlastnej živočíšnej výroby. Stabilne pestovanými obilninami sú pšenica a raž, sporadicky sú do osevného postupu zaradované ovos a trikitale.

Najväčší podiel z obilnín, okolo 50 %, tvorila pšenica, ktorá sa pestovala na krmne účely. Raž sa v roku 2009 pestovala na 29 % osevnej plochy a pokiaľ spĺňala stanovené parametre predávala sa. Obilninami družstvo vyplácalo aj nájomné za prenajatú pôdu.

Z krmovín sa na ornej pôde pestuje kukurica na zeleno, ozimná miešanka a lucerna, v roku 2009 podiel týchto plodín dosahoval 45 % ornej pôdy. Prehľad o zberovej ploche a produkcii hlavných plodín uvádza tabuľka 12.

Najvyššiu hektárovú úrodu obilovín dosiahlo družstvo vo výške 3,48t.ha⁻¹ v roku 2009. Naproti tomu u krmovín bol najlepší rok 2005, kedy úroda dosiahla 41,24 t.ha⁻¹.

Tabuľka 12: Zberová plocha a jej úroda v rokoch 2005 - 2009

Ukazovateľ	2005		2006		2007		2008		2009	
	ha	t	ha	t	ha	t	ha	t	ha	t
Obilniny spolu	140,90	394,7	112,0	292,0	118,59	355,1	141,84	449,2	137,37	477,5
- pšenica	71,34	221,5	68,5	209,0	52,55	158,6	68,44	286,2	67,58	225,8
- raž	69,55	173,2	43,9	84,3	55,24	172,2	43,55	116,4	40,00	157,8
- ostatné					10,08	24,3	29,75	96,6	29,79	93,9
Krmoviny na ornej pôde	88,57	3652,0	109,0	3424,0	132,50	3803,8	110,04	3208,5	114,51	3118,0

Zdroj: Informačné listy RD za roky 2005 – 2009

4.1.4 Živočíšna výroba

Živočíšna výroba sa špecializuje na chov hovädzieho dobytku. Hlavným produktom je kravské mlieko, ktoré tvorí podstatnú časť tržieb družstva. Produkcia hovädzieho mäsa je doplnkovým produktom, pri produkcii mlieka. Družstvo predáva teľatá – býčkov, pričom jalovičky si ponecháva na chovné účely a dopĺňanie stáda dojníc. Z jalovic predáva tie, ktoré nie sú vhodné pre zaradenie do chovu, a tiež predáva aj kravy vyradené zo stáda dojníc.

Živočíšnu výrobu družstvo prevádzkuje vo vlastných objektoch, ktoré sú značne zastarané. Kapacity pre chov dojníc sú využité na 85 %, družstvo má voľné ďalšie dva kravíny, ktoré je ale možné využívať len po vykonaní rekonštrukcie. Stavý hovädzieho dobytku a ukazovatele úžitkovosti ŽV sú uvedené v tabuľke 13.

Tabuľka 13: Stavý hovädzieho dobytku a vybrané ukazovatele úžitkovosti ŽV

Kategória	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05
	2005	2006	2007	2008	2009		
Hovädzí dobytok spolu	542	561	525,00	479,00	503,00	-39,00	0,928
z toho: dojnice	260	241	227,00	216,00	245,00	-15,00	0,942
Ukazovatele úžitkovosti živočíšnej výroby							
Výroba kravského mlieka v tis. litroch	1273	1198	1069,16	955,25	888,66	-384,34	0,698
Predaj kravského mlieka v tis. litroch	1241	1161	1034,50	930,48	852,77	-388,23	0,687
Predaj hovädzieho dobytku na jatočné účely v t.	42,28	53,68	63,68	31,57	39,89	-2,39	0,943
Priemerná dojnosť v litroch na jednu dojnicu za rok	4972	4832	4421	4214	3855	-1117	0,775
Priemerná PC mlieka za 1000lit.	329,61	320,1	325,22	341,54	203,24	-126,37	0,617

Zdroj: ekonomické rozbory družstva za roky 2005-2009 + vlastné prepočty

K 31. 12. 2009 chovalo družstvo 503 ks hovädzieho dobytku, za sledované obdobie došlo k poklesu stavu dobytku o 39 kusov, keď stavy od roku 2005 až do roku 2008 klesali, rast bol zaznamenaná len v roku 2009.

Priemerná ročná dojnosť na dojnicu klesala počas celého sledovaného obdobia, celkovo poklesla o 1117 litrov na dojnicu a rok, t.j. o 22 %. Dosahovaná dojnosť je nízka a nedosahuje priemernú dojnosť HVO.

4.1.5 Úroveň speňažovania produkcie

Produkcia rastlinnej výroby roľníckeho družstva je prioritne zameraná na produkciu krmovín pre vlastnú živočíšnu výrobu. Plodinou pestovanou pre trh je raž, v roku 2009 jej trhovosť dosiahla 97%, bola predaná firme Soepenber, s.r.o., Trnava. Pšenica sa predáva len príležitostne, pre členov družstva a drobným chovateľom. Z tohto dôvodu majú aj tržby za produkty rastlinnej výroby rozkolísaný priebeh. Ako vidno z tabuľky 14, najvyššie tržby z RV boli dosiahnuté v roku 2008 až 37 tis. €.

Tabuľka 14: Tržby roľníckeho družstva v Eurách

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Tržby z predaja tovaru	54579	37343	13	5	0	-54579	0,00
Tržby z rastlinnej výroby	15004	20248	32231	37277	19683	4679	1,31
Tržby z predaja mlieka	408916	371506	336454	317799	173313	-235603	0,42
Tržby z predaja hov. mäsa	71019	79346	79441	44020	45724	-25295	0,64
Tržby ostatné	38745	17747	29302	17313	37920	-825	0,98
Tržby celkom	588263	526190	477441	416414	276640	-311623	0,47

Zdroj: ekonomické rozborov družstva za roky 2005-2009 + vlastné prepočty

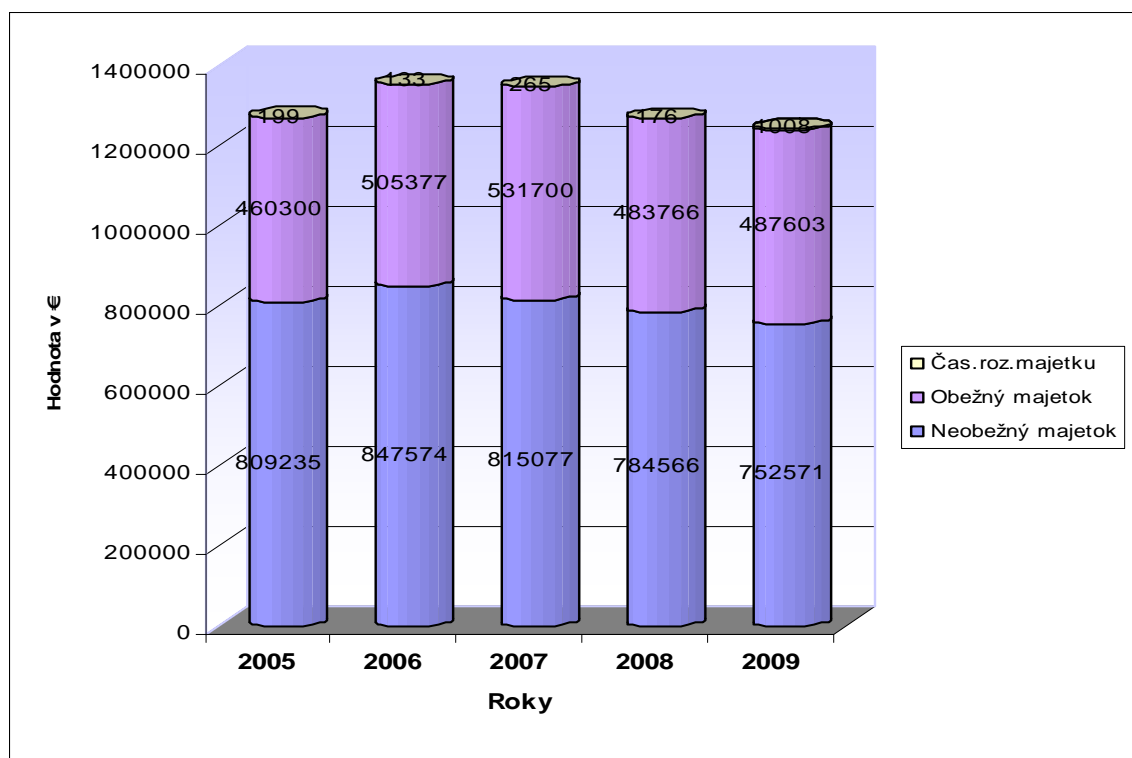
V produkcii živočíšnej výroby bolo hlavnou trhovou komoditou kravské mlieko, toto bolo predávané na základe zmluvy spoločnosti Senoble Central Europe, s.r.o., Zvolen. V roku 2009 malo zazmluvnenú dodávku 1 milión litrov mlieka, ktorú splnilo len na 85,28 %. Tržby z predaja mlieka klesali počas celého sledovaného obdobia, celkovo poklesli zo 409 tis. €, v roku 2005, na 173 tis. € v roku 2009, čo predstavuje pokles o 67%. Tento pokles bol dôsledkom klesajúcej produkcie mlieka a v roku 2009, aj výrazným poklesom priemernej predajnej ceny mlieka, ktorá medziročne klesla o viac ako 40 %. Z produktov živočíšnej výroby družstvo predáva vyradené kravy, jalovice a mliečne teľce.

4.2 Zhodnotenie majetkovej a finančnej štruktúry podniku

4.2.1 Vybavenie podniku majetkom

Celkový majetok družstva mal v roku 2005 hodnotu 1270 tis. €, čo po prepočte predstavuje 1457 €·ha¹ p. p., v roku 2006 vzrástol o 6 %, no v ďalších rokoch klesal, v roku 2009 bola jeho výška 1241 tis. €, čo po prepočte predstavuje 1370 €·ha¹ p. p.. Celkovo poklesol majetok oproti roku 2005 o 25,5 tis. €, čo predstavuje pokles o 2,2 %. Zloženia majetku názorne zobrazuje obrázok 6.

obrázok 6: Zloženie majetku družstva v €

Zdroj: Súvaha družstva za roky 2005 -2009, vlastné spracovanie

Najväčšie zastúpenie mal neobežný majetok, jeho podiel na celkovom majetku v sledovanom období poklesol zo 64 %, v roku 2005, na 61% v roku 2009. Z dlhodobého nehmotného majetku podnik vlastnil softvér, ktorého hodnota v roku 2005 predstavovala 3187 €. V priebehu sledovaného obdobia sa účtovne odpísal. Podnik vlastnil aj dlhodobý finančný majetok, ktorý z hodnoty 11186 € v roku 2005, poklesol v roku 2006 o 4547 €, čo bolo dôsledkom odpisu akcií zlikvidovaného Agrochemického podniku Zvolen, v roku 2009 jeho hodnota predstavovala 6653 €, tento bol tvorený akciami Agrostavu Zvolen a Agrozdavu Dudince. Keďže uvedené podniky sú v likvidácii, je na uvedené akcie vytvorená opravná položka formou oceňovacích rozdielov z precenenia majetku.

Dlhodobý hmotný majetok je hlavnou zložkou neobežného majetku, ktorého vývoj v sledovanom období kopíroval. V roku 2009 dosiahol 746 tis. €, z čoho 4,8 tis. € tvorili pozemky, 464 tis. € stavby, 122 tis. € strýže a iné hnutelné veci, 144 tis. € základné stádo a 10 tis. € nedokorčené rekonštrukčné práce. Z položiek DHM bol zaznamenaný pokles hodnoty u stavieb o 27 %, u strojov a zariadení došlo k zvýšeniu z hodnoty 42 tis. € v roku 2005, na 135 tis. € v roku 2006, v dôsledku nákupu traktora a kŕmneho miešacieho voza, v ďalších rokoch sa významnejšia investícia do strojov a zariadení neuskutočnila. Kladne môžeme hodnotiť nárast hodnoty základného stáda za sledované obdobie o 31 %, čo dokumentuje snahu družstva zachovať a rozšíriť si svoj výrobný potenciál, ktorý môže využiť, keď bude cena mlieka na trhu priaznivejšia.

DHM majetok je značne zastaraný, miera jeho opotrebenia predstavuje viac ako 80 % hodnoty majetku. Hospodárske budovy sú v zlom technickom stave, je potrebná rekonštrukcia a modernizácia, v roku 2009 družstvo začalo s rekonštrukciou kravína a dojárne. Veľká časť strojov je už po dobe životnosti.

Obežný majetok v roku 2009 tvoril 39,3 % celkového majetku, čo je viac o 3 % oproti roku 2005. Najvýznamnejšou zložkou obežného majetku boli zásoby, za sledované obdobie poklesli o 5,1 %, ich podiel v roku 2009 predstavoval 62,9 % obežného majetku. V štruktúre zásob boli najvýznamnejšie zastúpené zvieratá, ktoré v roku 2009, rovnako ako aj v roku 2005, tvorili 47 % zásob, výrobky boli zastúpené 33 %, nedokončená výroba 17 % a materiál tvoril len 3 % zásob. Dlhodobé pohľadávky podnik nevlastnil, vývoj krátkodobých pohľadávok mal rozkolísaný priebeh, celkovo poklesli z hodnoty 51 tis. € v roku 2005, na 40 tis. € v roku 2009. Rozkolísaný priebeh krátkodobých pohľadávok bol, pri pomerne stabilnom vývoji pohľadávok z obchodného styku, vyvolaný rôznou výškou daňových pohľadávok. Pozitívne sme hodnotili rast finančných prostriedkov, ktoré z hodnoty 86 tis. € v roku 2005, vzrástli na 141 tis. € v roku 2009, čo predstavovalo nárast o 64 %.

Časové rozlíšenie majetku počas sledovaného obdobia rástlo, jeho podiel na celkovom majetku je nevýznamný, nedosahuje ani 0,1 % celkového majetku družstva.

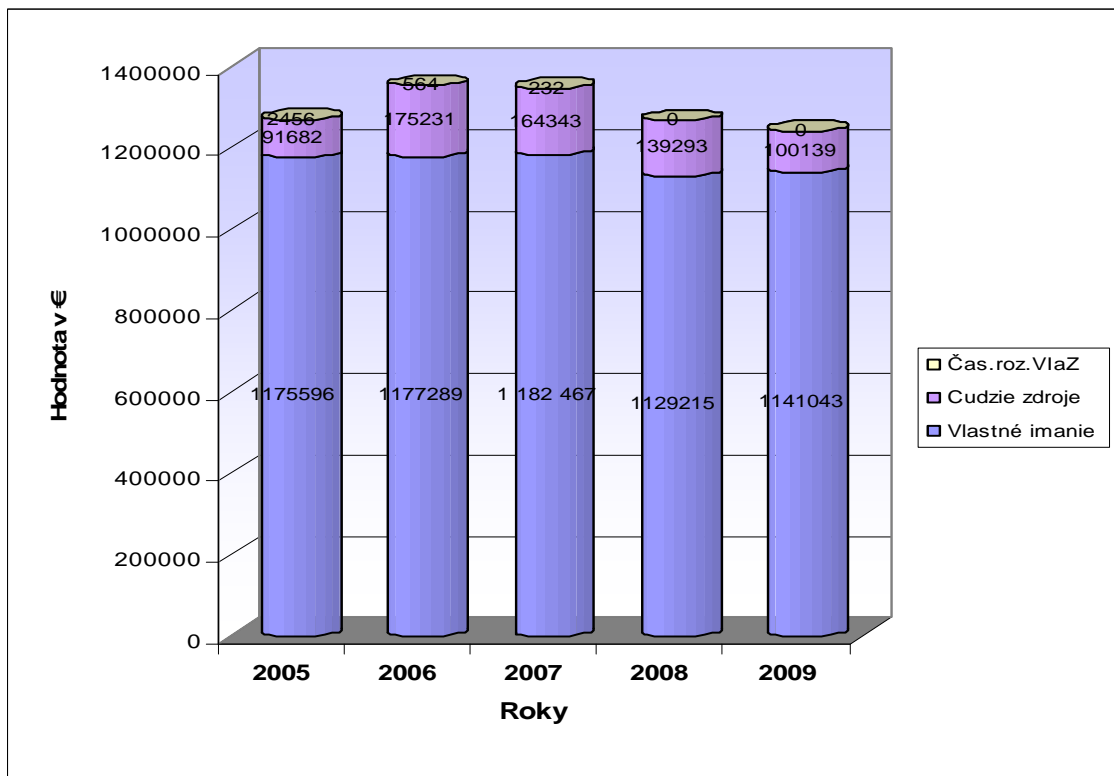
Podrobnejšie informácie o vývoji jednotlivých ukazovateľov majetku sú uvedené v prílohe 1.

4.2.2 Vybavenie podniku kapitálom

Vlastné imanie a záväzky spolu kopírujú vývoj majetku, ich zloženie je názorne zobrazené na obrázku 7. Podiel vlastných zdrojov dosiahol 1176 tis. € v roku 2005, čo

bolo 92,6 % celkových zdrojov, v sledovanom období došlo k poklesu vlastných zdrojov o 34,5 tis. €, čím poklesol aj ich podiel na celkových zdrojoch o 1,3 percentuálneho bodu. Základné imanie spoločnosti v roku 2005 bolo 124 tis. €, v roku 2007 bolo znížené o hodnotu majetku s transformácie vo výške 62 tis. €, ktorá bola preúčtovaná na účet Nedeliteľný fond z vkladov, hodnota ZI v roku 2009 predstavovala 61 tis. €. Najvýznamnejšou zložkou vlastného imania boli kapitálové fondy, ich podiel predstavoval 93 % vlastného imania. V roku 2007 došlo k ich zvýšeniu, vytvorením nedeliteľného fondu z vkladov, následne v roku 2008 bol tento fond využitý na úhradu naakumulovanej straty minulých rokov, v roku 2009 na úhradu časti straty roku 2008, čím bol vyčerpaný. Z kapitálových fondov bola pokrytá celá strata roku 2008, čo sa prejavilo v ich poklese.

obrázok 7: Zloženie zdrojov krytia majetku v €

Zdroj: Súvaha družstva za roky 2005 -2009, vlastné spracovanie

V roku 2005 cudzie zdroje predstavovali 92 tis. €, tj. 7,2 % celkových zdrojov, v roku 2006 vzrástli na 175 tis. €, od tohto obdobia klesali, v roku 2009 ich výška predstavovala 100 tis. €. Dlhodobé záväzky v sledovanom období vzrástli o 41 %, krátkodobé záväzky poklesli z 53 tis. € v roku 2005 na 45,5 tis. € v roku 2009. Výška bankových úverov dosahovala v roku 2005 hodnotu 25,5 tis. €, čo bol zostatok úveru poskytnutého VÚB v roku 2005, na nákup strojov do rastlinnej výroby. V roku 2006

čerpalo družstvo ďalší úver od VÚB vo výške 86,5 tis. € na nákup traktora, tento úver spláca čiastkou 20 tis. € ročne, v roku 2009 družstvo vykazuje zostatok úverov vo výške 26,7 tis. €.

Hodnoty časového rozlíšenia vlastného imania a záväzkov neboli významné, a od roku 2008 sú nulové. Podrobnejšie informácie o vývoji ukazovateľov vlastného imania a záväzkov sú uvedené v prílohe 2.

Družstvo je vybavené potrebným majetkom na prevádzkovanie poľnohospodárskej výroby, veľká časť DHM je už po dobe životnosti, miera opotrebovania je viac ako 80 %. Na jeho obnovu nemá družstvo dostatok vlastných zdrojov, napriek snahe sa mu nedarí získať dotácie na investície. Priaznivý je rast hodnoty základného stáda, ktorý je potenciálnym zdrojom zvyšovania tržieb v budúcnosti. Miera finančnej samostatnosti bola počas celého sledovaného obdobia vysoká, dosahovala 90 % pokrytie majetku vlastnými zdrojmi.

4.2.3 Zlaté bilančné pravidlo

Zlaté bilančné pravidlo hovorí, že dlhodobý viazaný majetok má byť krytý zdrojmi, ktoré má podnik dlhodobý k dispozícii. Pre potreby posúdenia zlatého bilančného pravidla bol majetok rozdelený na dlhodobý a krátkodobý, rovnako boli rozdelené aj zdroje krytia majetku. Počas celého sledovaného obdobia malo družstvo dostatok dlhodobých zdrojov na krytie dlhodobý viazaného majetku, a to zdrojmi, ktoré má trvalo k dispozícii. V sledovanom období, okrem roku 2008, pokrývalo trvalými zdrojmi aj celú výšku zásob, v roku 2008 boli zásoby pokryté trvalými zdrojmi a dlhodobými cudzími zdrojmi, ako ukazuje tabuľka 15. Počas celého sledovaného obdobia bolo družstvo prekapitalizované.

Tabuľka 15: Posúdenie financovania neobežného majetku v Eurách

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Dlhodobý majetok	809 235	847 574	815 077	784 566	752 571	-56 664	0,930
Dlhodobé zdroje	1211379	1274116	1261535	1190045	1182205	-29 174	0,976
- trvalé zdroje (VI)	1175596	1177289	1182467	1129215	1141043	-34 553	0,971
- dlhodobé cudzie zdroje	35783	96827	79068	60830	41162	5 379	1,150
Rozdiel (DM-DZ)	-402144	-426542	-446458	-405479	-429634	-27 490	1,068
Prekapitalizácia/ podkapitalizácia	prekapitalizácia	prekapitalizácia	prekapitalizácia	prekapitalizácia	prekapitalizácia		

Zdroj: vlastné spracovanie z údajov súvahy roľníckeho družstva za roky 2005 - 2009

Z posúdenia financovania obežného majetku vyplýva, že krátkodobý majetok prevyšuje krátkodobé zdroje počas celého sledovaného obdobia, tj. časť krátkodobého majetku bola krytá dlhodobými zdrojmi, čo dokumentuje aj tabuľka 16.

Tabuľka 16 : Posúdenie financovania obežného majetku v Eurách

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Krátkodobý majetok	460 499	505 510	531 965	483 942	488 611	28 112	1,061
Krátkodobé cudzie zdroje	58 355	78 968	85 507	78 463	58 977	622	1,011
ČPK, ND (KM-KCZ)	402 144	426 542	446 458	405 479	429 634	27 490	1,068
ČPK / ND	ČPK	ČPK	ČPK	ČPK	ČPK		

Zdroj: vlastné spracovanie z údajov súvahy roľníckeho družstva za roky 2005 - 2009

Tento rozdiel predstavuje čistý pracovný kapitál, jeho hodnota bola v sledovanom období vysoká, v roku 2005 predstavovala 402 tis. €, čo bolo 87 % hodnoty obežného majetku, v roku 2006 a 2007 ešte vzrástla, v roku 2008 jeho hodnota poklesla, v roku 2009 vzrástla a pokrývala až 88 % obežného majetku.

Vysoká hodnota podielu trvalých zdrojov na dlhodobých zdrojoch ukazuje, že podnik plní aj zlaté pravidlo financovania, ktoré požaduje aby zdroje krytia jednotlivých zložiek majetku mal podnik k dispozícii minimálne po dobu viazanosti majetku.

Všetky dlhodobé aktíva sú financované z vlastných zdrojov, tj. družstvo plní aj zlaté pari pravidlo. Rovnako plní aj zlaté pravidlo vyvažovania rizika, jeho vlastné zdroje prevyšujú zdroje cudzie.

4.3 Zhodnotenie výnosovej situácie podniku

Výnosová situácia podniku ukazuje ako podnik dokáže zhodnotiť svoje vstupy vo vyrobenej produkcii, aká je jeho finančná výkonnosť. Vypovedá o nej výkaz ziskov a strát, ktorý informuje na jednej strane, akú hodnotu výkonov podnik vytvoril(výnosy), na druhej strane hodnotové vyjadrenie toho, čo bolo k danej produkcii výkonov použité (náklady). Rozdiel uvedených dvoch veličín vypovedá o celkovom efekte činnosti podniku – výsledku hospodárenia.

4.3.1 Vývoj a štruktúra výnosov

Za sledované obdobie sa celkové výnosy vyvíjali nerovnomerne, z výšky 833 tis. €, v roku 2005, sa do roku 2007 zvýšili na 896 tis. €, následne klesali, celkovo poklesli o 18 %. Najvýraznejší bol pokles medzi rokmi 2008 a 2009 až 23 %. Ako vidno z tabuľky 17, celkové výnosy sú takmer na 100 % tvorené výnosmi

z hospodárskej činnosti, finančné výnosy sú zastúpené len symbolicky a mimoriadne výnosy sa v sledovanom období nevyskytli.

Tabuľka 17: Vývoj výnosov v rokoch 2005 – 2009 (v eurách)

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Tržby z predaja tovaru	45 841	33 327	11 983	4 713	0	-45841	0,000
Obchodná marža	1 195	2 124	398	85	0	-1195	0,000
Výroba	577 906	558 919	534 489	476 338	317 288	-260618	0,549
Podiel výroby z výnosov v %	69,42	63,73	59,62	57,43	46,23	-23,18	0,666
- tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	511 087	460 267	442 409	391 236	251 942	-259145	0,493
Podiel tržieb z predaja vl.výr. a služieb z výroby %	88,44	82,35	82,77	82,13	79,40	-9,03	0,898
- zmena stavu vnútropodnikových zásob	-1 461	27 617	3983	5723	-51372	-49911	35,162
- aktivácia	68 280	71 035	88 097	79 379	116 718	48438	1,709
Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	21 443	25 526	35 020	25 173	24 698	3255	1,152
z toho: Tržby z brakovania kráv	16 796	24 032	33 028	20 049	23 616	6820	1,406
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	187 114	259 012	314 678	323 182	344 253	157139	1,840
z toho: dotácie	164708	246896	311 458	320 222	342 317	177609	2,078
Podiel podpôr z výnosov v %	19,78	28,15	34,74	38,61	49,88	30,10	2,521
Výnosy z hosp. činnosti	832 304	876 784	896 170	829 406	686 239	-146065	0,825
Výnosové úroky	232	199	299	36	20	-212	0,086
Finančné výnosy	232	199	299	36	20	-212	0,086
Mimoriadne výnosy	0	0	0	0	0	0	0,000
Výnosy spolu	832 536	876 983	896 469	829 442	686 259	-146277	0,824

Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005-2009, analytická evidencia družstva, vlastné výpočty

Tržby z predaja tovaru za celé sledované obdobie klesali, v roku 2009 úplne zanikli. Tieto tržby prestavovali výkup hovädzieho dobytku od členov a iných občanov a jeho následný predaj do mäsokombinátu. Túto činnosť družstvo prestalo realizovať, nakoľko sústredovanie dobytku na ich živočíšnom stredisku im veterinárna správa nechcela povoľovať.

Výroba počas celého sledovaného obdobia klesala, celkový pokles predstavoval 261 tis. €, tj. 45 %, na tomto nepriaznivom vývoji sa najvyššou čiastkou podieľal pokles tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb o 259 tis. €, čím sa ich podiel na výrobe znížil z 88 % na 79 %. Z položiek výroby výrazne vzrástla aktivácia o 71 %, čo bolo dôsledkom toho, že od roku 2009 si družstvo vyrába krmivá z vlastných zásob. Výroba v prepočte na hektár p. p. za sledované obdobie poklesla z 663 €.ha⁻¹ p.p. na 350 €.ha⁻¹. Tržby z predaja dlhodobého majetku v prvých troch rokoch rástli, potom klesali. Celkovo vzrástli o 15 %, ich hlavnou zložkou boli tržby z predaja vyradených kráv základného stáda.

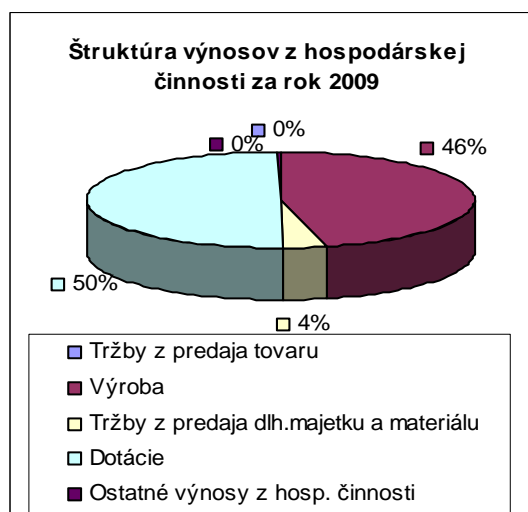
Pokles výroby bol čiastočne kompenzovaný rastom ostatných výnosov z hospodárskej činnosti, ktoré vzrástli o 84 %, a to vďaka rastu dotácií z 165 tis. €, v roku 2005, na 342 tis. €, v roku 2009. Podiel podpôr na výnosoch sa za sledované obdobie zvýšil o 30 percentuálnych bodov, po prepočte toto zvýšenie predstavuje 189 €·ha⁻¹ p.p. Prepočet výnosov na hektár p.p. je uvedený v prílohe 3.

Štruktúru výnosov z hospodárskej činnosti v roku 2005 a v roku 2009 zobrazujú obrázky 8 a 9.

obrázok 8

obrázok 9

Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005, 2009

Podiel jednotlivých zložiek výnosov sa vyvíjal nevhodne, nerovnomerne, celkové výnosy za sledované obdobie poklesli o 18 %, ale podiel výroby z výnosov poklesol až o 23 percentuálnych bodov. Tento pokles bol čiastočne kompenzovaný rastom podpôr.

4.3.1.1 Zhodnotenie výkonnosti družstva

V transformačnom procese podniku sa menia vstupy na výstupy, o výkonnosti podniku vypovedá účinnosť, s akou sa to deje. Výkonnosť je tým vyššia, čím vyššie hodnoty ukazovatele produktivity a účinnosti nadobúdajú. Kvantifikácia ukazovateľov účinnosti je uvedená v prílohe 4.

Produktivita práce z výnosov v prvých troch rokoch rástla, v roku 2007 dosiahla 24229 € na pracovníka, následne klesala, v r. 2009 dosahovala 93 % produktivity roku 2005. Účinnosť dlhodobého hmotného majetku (DHM) do roku 2007 vzrástla o 6 %, potom klesala, celkovo poklesla o 11,2 %. Najlepšie dokázalo družstvo využiť zásoby v r. 2005, v ďalších rokoch bola intenzita využitia zásob nižšia a mala kolísavý priebeh.

Komplexnú výkonnosť podniku vyjadruje integrálny ukazovateľ účinnosti, ktorý je vytvorený zhrnutím ukazovateľov účinnosti pomocou bodovej metódy. Ako ukazuje tabuľka 18, najúčinnnejšie sa v družstve transformovali vstupy na výstupy v roku 2007, kedy boli najlepšie využití pracovníci aj DHM. Druhým v poradí bol rok 2005, kedy družstvo dokázalo najúčinnnejšie využiť zásoby. Najhoršie transformovalo družstvo vstupy na výstupy v roku 2009, kedy dosiahlo najnižšie hodnoty za sledované obdobie vo všetkých ukazovateľoch, čo je dôsledkom poklesu výstupu – výnosov, ktorý nebol sprevádzaný alikvotným poklesom vstupov.

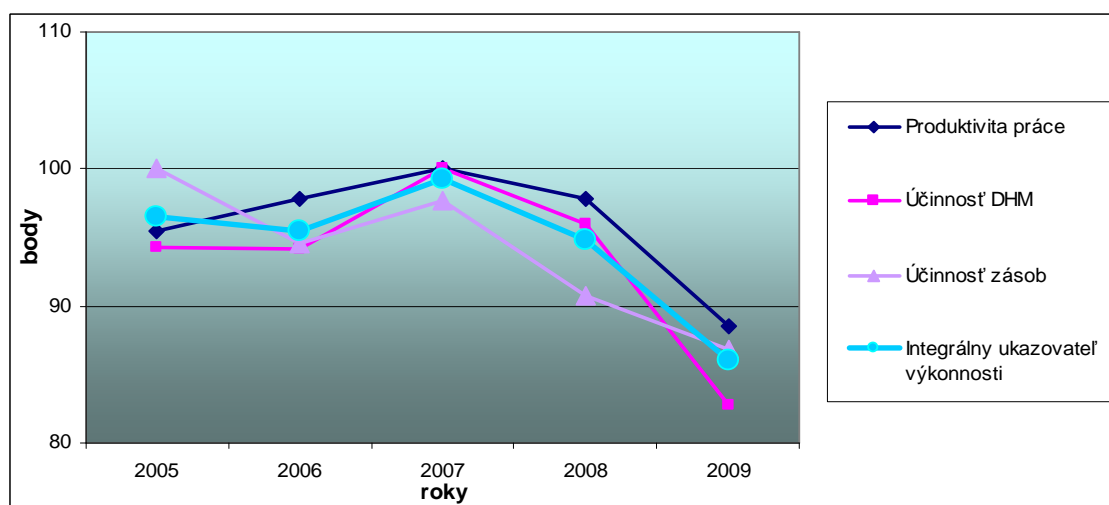
Tabuľka 18: Integrálny ukazovateľ výkonnosti podniku a jeho zložky

Ukazovateľ	Produktivita práce	Účinnosť DHM	Účinnosť zásob	body			Body spolu	Body priemer
				Produktivita práce	Účinnosť DHM	Účinnosť zásob		
Rok								
2005	23 126	1,0474	2,5745	95,45	94,25	100,00	289,69	96,56
2006	23 702	1,0463	2,4337	97,83	94,15	94,53	286,50	95,50
2007	24 229	1,1114	2,5156	100,00	100,00	97,71	297,71	99,24
2008	23 698	1,0673	2,3346	97,81	96,04	90,68	284,53	94,84
2009	21 446	0,9200	2,2364	88,51	82,78	86,87	258,16	86,05
maximá	24 229	1,1114	2,5745	100,00	100,00	100,00	300,00	100,00

Zdroj: Príloha 4, vlastné výpočty

Na dosiahnutie objemu výnosov 686 tis. € v r. 2009 by družstvo pri produktivite práce roku 2007 muselo mať 29 pracovníkov. V skutočnosti ich bolo v r. 2009 až 32, čo je absolútne prekročenie o troch pracovníkov. Uvedený objem výnosov v r. 2009 by si pri účinnosti DHM dosiahnutej v r. 2007 vyžiadal viazanosť DHM vo výške 617 tis. €.

obrázok 10 : Integrálny ukazovateľ výkonnosti podniku a jeho zložky

Zdroj: Tabuľka 18: Integrálny ukazovateľ výkonnosti podniku a jeho zložky

Skutočná viazanosť v r. 2009 bola 753 tis. € a rozdiel 136 tis. € je absolútnym prekročením. Výnosy z r. 2009 by si pri účinnosti zásob v r. 2007 vyžadovali viazanosť zásob vo výške 273 tis. €, čo je o 34 tis. € menej, ako bola skutočná viazanosť zásob v roku 2009.

4.3.2 Vývoj a štruktúra nákladov

Celkové náklady mali v sledovanom období rozkolísaný priebeh, do roku 2007 rástli, potom klesali. Celkový pokles predstavoval 156 tis. €, tj. 19 %, najvýraznejší bol medziročný pokles o 23 %, medzi rokom 2008 a rokom 2009.

Tabuľka 19 ukazuje, že celkové náklady boli tvorené v prevažnej miere nákladmi na hospodársku činnosť, ktoré v sledovanom období tvorili 99 % celkových nákladov, 1 % tvorili finančné náklady, mimoriadne náklady družstvo v sledovanom období nevynaložilo. Príloha 5 obsahuje náklady prepočítané na ha.⁻¹ p.p.

Tabuľka 19: Vývoj nákladov družstva v rokoch 2005 - 2009

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Náklady na predaný tovar	44646	31203	11585	4713		-44646	0,000
Výrobná spotreba	382460	428832	442143	446365	264870	-117590	0,693
<i>podiel v. spotreby na hosp.nákl. v %</i>	46,5	49,8	50,4	51,1	39,5	-6,95	0,851
v tom: Spotreba materiálu, energie	320520	363274	381996	380713	199214	-121306	0,622
Služby	61940	65558	60147	65652	65656	3716	1,060
Osobné náklady	239859	248888	253602	261984	233998	-5861	0,976
<i>podiel osobných nákladov na hosp.nákl. v %</i>	29,16	28,88	28,91	29,99	34,93	5,78	1,198
Dane a poplatky	8929	8398	8232	8406	8321	-608	0,932
Odpisy dlhodobého majetku	122884	117739	125174	129750	132734	9850	1,080
Zostatková cena pred. majetku	18323	21012	31966	18425	25333	7010	1,383
Ostatné náklady na hosp. činnosť	5577	5708	4581	3846	4562	-1015	0,818
Náklady na hosp. činnosť	822678	861780	877283	873489	669818	-152860	0,814
Nákladové úroky	1394	3585	8199	5654	2348	954	1,684
Ostatné náklady na fin. činnosť	6539	6672	2390	1944	1967	-4572	0,301
Náklady na finančnú činnosť	7933	10257	10589	7598	4315	-3618	0,544
Náklady na mimoriadnu činn.			0	0	0	0	
Celkové náklady	830611	872037	887872	881087	674133	-156478	0,812

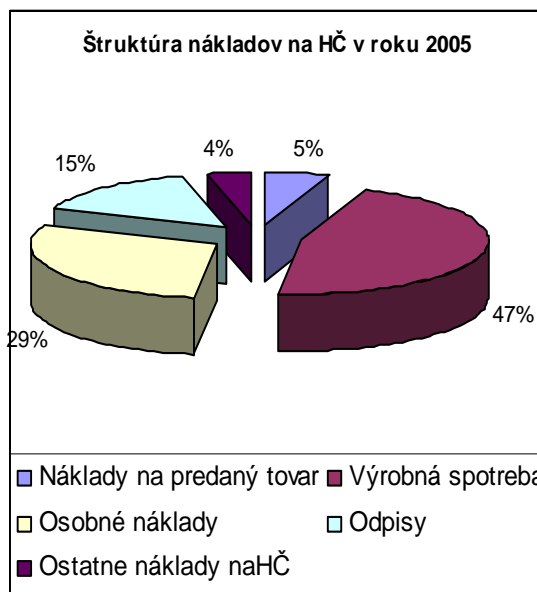
Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005-2009, analytická evidencia družstva, vlastné výpočty

Náklady na predaný tovar počas celého sledovaného obdobia klesali, v roku 2009 sa už nevyskytli, čo dokumentujú aj obrázky 11a, 11b, ktoré zobrazujú štruktúru nákladov v roku 2005 a v roku 2009.

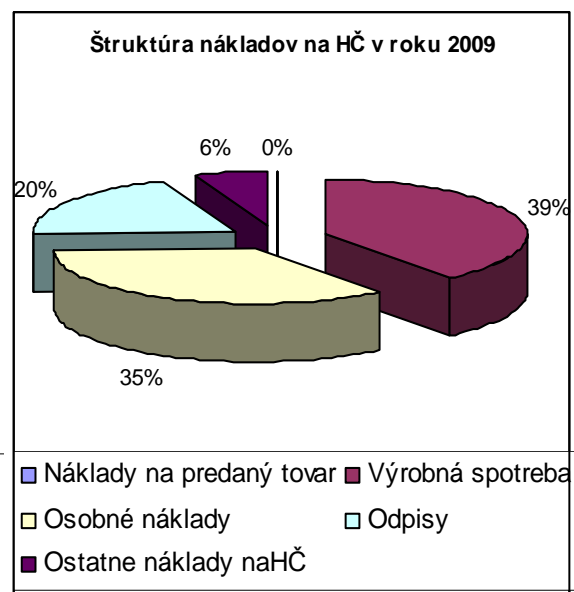
Najvyšší podiel na nákladoch na hospodársku činnosť dosahovala výrobná spotreba, ktorej podiel na hospodárskych nákladoch bol 46,5 % v roku 2005, postupne sa

zvyšoval, v roku 2008 predstavoval 51,1 %, následne v roku 2009 poklesol na 39,5 %. Tento pokles bol spôsobený poklesom spotreby materiálu a energií o 38 %, v dôsledku rozhodnutia vedenia družstva znížiť náklady v roku 2009, zastavením nákupu jadrových krmív pre kravy a teľce. Používaním krmív vyrobených družstvom, došlo k zníženiu nákladov na nakúpené krmivá zo 170 tis. € v roku 2008, na 41 tis. € v roku 2009. Toto zníženie nákladov prispelo nielen k výraznému zníženiu nákladov na hospodársku činnosť, ale kladne sa to odrazilo aj v dosiahnutom výsledku hospodárenia.

obrázok 11a

obrázok 11b

Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005,2009

Osobné náklady v prvých štyroch rokoch rástli, v roku 2009 poklesli, celkový pokles predstavoval 2,4 %, no ich podiel na nákladoch na hospodársku činnosť vzrástol z 29 % na 35 %.

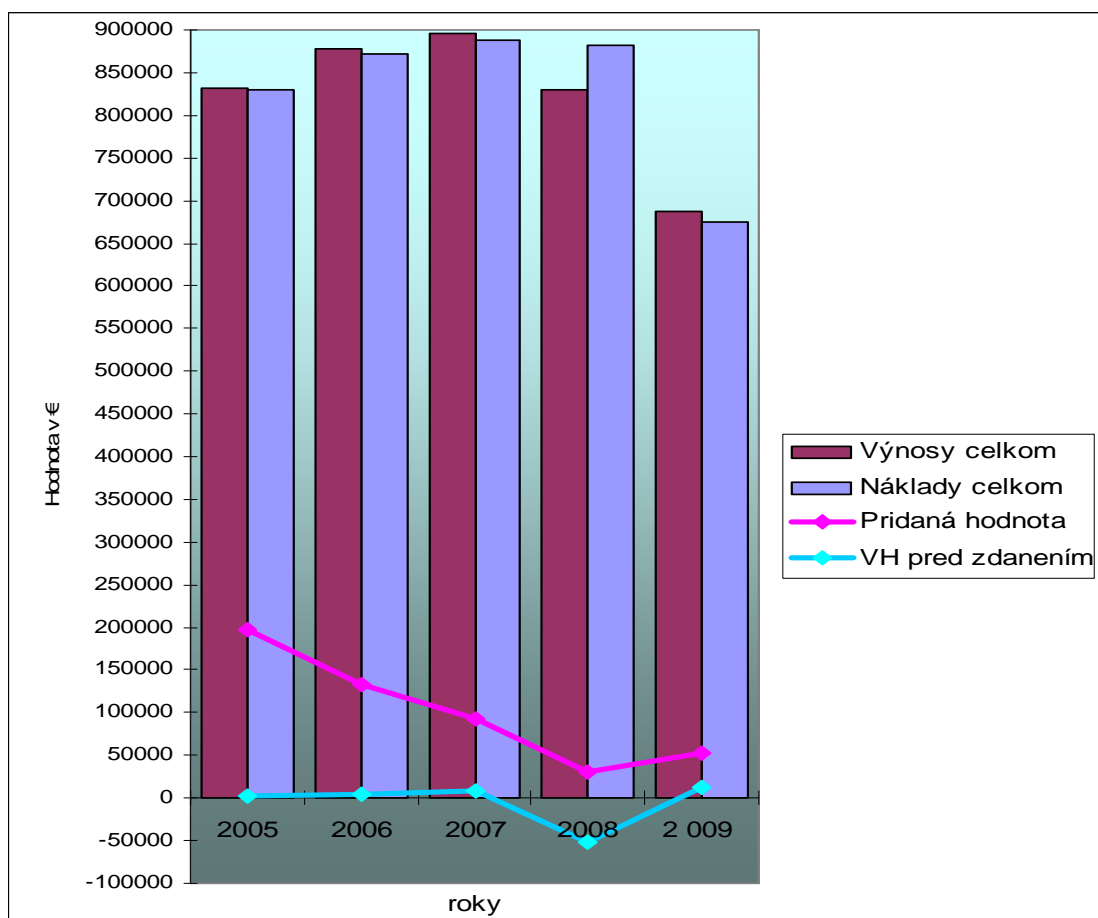
Odpisy dlhodobého majetku po miernom poklese v roku 2006, mierne rástli až do konca sledovaného obdobia, celkový nárast ich hodnoty predstavoval 8 %. Hodnota zostatkovej ceny predaného majetku do roku 2007 rástla, v roku 2008 poklesla, v roku 2009 vzrástla, jej výška závisí od množstva a hodnoty brakovaných kráv.

Náklady na finančnú činnosť predstavovali v roku 2005 hodnotu 7933 €, vyvrcholili v r. 2007 na úrovni 10589 €, v r. 2009 dosiahli len 4315 €. Tento vývoj bol ovplyvnený nákladovými úrokmi, ktorých výška v roku 2005 bola len 1394 €, v dôsledku prijatia nového úveru v r. 2006, sa ich výška v r. 2007 zvýšila na 8199 €, v ďalších rokoch ich hodnota klesala, v roku 2009 dosahovali 2348 €. Ostatné náklady na finančnú činnosť počas celého sledovaného obdobia klesali.

4.3.3 Vývoj a štruktúra výsledku hospodárenia

Vývoj výsledku hospodárenia pred zdanením, ako rozdielu medzi celkovými výnosmi a celkovými nákladmi družstva zobrazuje obrázok 12. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením bol počas prvých troch rokov veľmi nízky, kladný a rastúci, v roku 2008 došlo k výraznému poklesu na úroveň -52 tis. €, čo bolo dôsledkom medziročného poklesu výnosov o 7,5 % pri súčasnom poklese nákladov len o 0,8%. V roku 2009 družstvo dokázalo primerane k poklesu výnosov, znížiť aj náklady a dosiahnuť zisk vo výške 12 tis. €. Znepokojujúcejší je vývoj pridanej hodnoty, ktorá predstavuje rozdiel medzi výrobou družstva a nákladmi vynaloženými na túto výrobu, v podobe spotreby vlastných alebo nakúpených surovín, materiálov a externých služieb. V prvých štyroch rokoch pridaná hodnota výrazne klesala, v roku 2008 dosahovala len 15 % hodnoty roku 2005. V roku 2009 sa zvýšila, ale jej úroveň 52 tis. €, hovorí o poklese o 73 % za sledované obdobie. V roku 2009 jej hodnota v prepočte na jedného pracovníka činila len 1638 €, čo je veľmi málo, nepostačuje to ani na pokrytie osobných nákladov na zamestnanca za jeden štvrťrok.

obrázok 12: Vývoj výnosov, nákladov pridanej hodnoty a VH pred zdanením

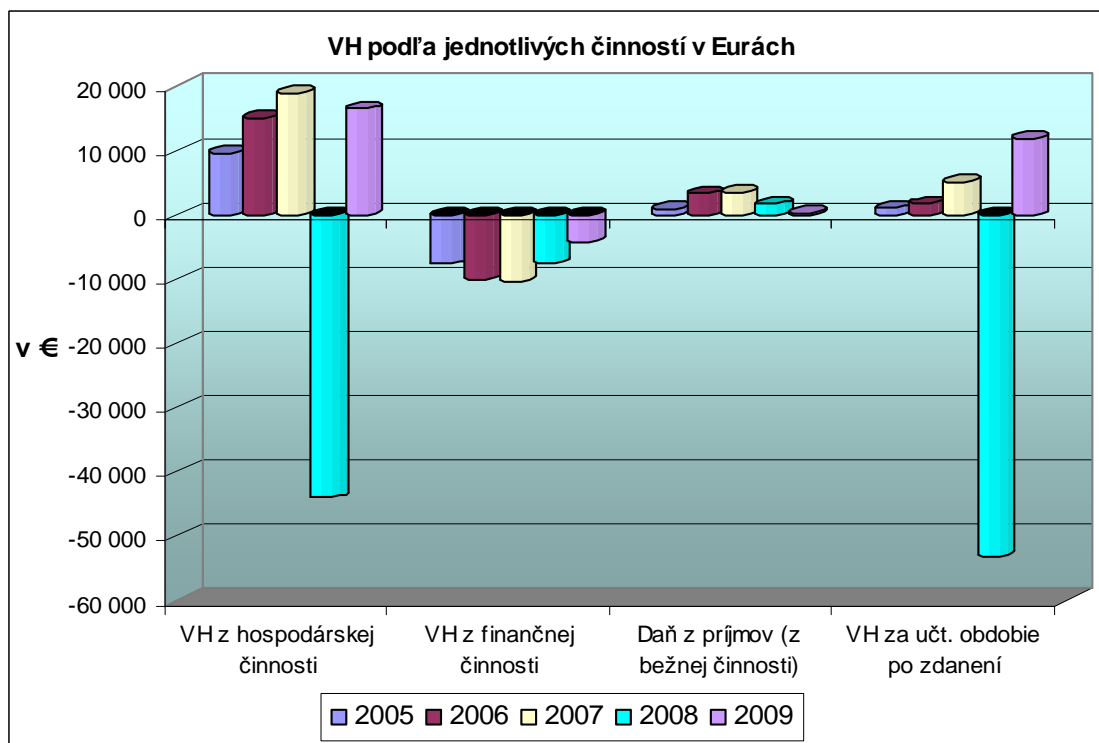
Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005-2009, vlastné výpočty

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením bol počas celého sledovaného obdobia tvorený výlučne výsledkom hospodárenia z bežnej činnosti. Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti sa v prvých troch rokoch vyvíjal pozitívne, najvyššiu hodnotu dosiahol v roku 2007, keď zisk predstavoval 19 tis. €, v roku 2008 sa medziročne zhoršil o 62 tis. €, v roku 2009 vzrástol na 16tis. €.

Z finančnej činnosti počas celého sledovaného obdobia družstvo dosahovalo stratu, ktorá sa do roku 2007 medziročne zvyšovala, čo bolo spôsobené hlavne rastom úrokov z prijatých dlhodobých úverov v roku 2005 a v roku 2006. Následne v ďalších rokoch dochádzalo k poklesu straty z finančnej činnosti, čo bolo dôsledkom skutočnosti, že družstvo neprijalo nové dlhodobé úvery.

Vývoj výsledku hospodárenia podľa jednotlivých činností a tiež jeho korekciu o daň z príjmu zobrazuje obrázok 13, podrobnejšie príloha 6. Daň z príjmov z bežnej činnosti korigovala hodnotu výsledku hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení najvýraznejšie v roku 2007, keď ho znížila o 3485 €, najnižší dopad mala v roku 2009 len 299 €. Hlavnou zložkou dane z príjmov bola počas celého sledovaného obdobia odložená daň z príjmov, splatná daň z príjmov znížila výsledok hospodárenia len minimálne, v roku 2006 o 33 € a v roku 2008 o 10 €.

obrázok 13: Výsledok hospodárenia podľa jednotlivých činností

Zdroj: Príloha 6 : Tvorba výsledku hospodárenia podľa jednotlivých činností v eurách

4.3.4 Dopad podpôr na výnosovú situáciu družstva

Po vstupe SR do EÚ sú poľnohospodárskym podnikom poskytované dotácie podľa pravidiel EÚ, tieto podpory tvoria významnú súčasť výnosov poľnohospodárskych podnikov. Ako bolo uvedené v kapitole 4.3.1 za sledované obdobie vzrástol podiel dotácií na výnosoch družstva z 20 % v roku 2005, na skoro 50 % v roku 2009. Z tabuľky 20 vyplýva, že v sledovanom období dotácie vzrástli z 165 tis. € na 342 tis. € čo je nárast o 108 %.

Dotácie na poľnohospodársku pôdu v roku 2005 predstavovali 158 tis. €, čo bolo 96 % všetkých podpôr, v roku 2009 dosiahli 284 tis. € a ich podiel na celkových podporách klesol na 83 %. V štruktúre dotácií na poľnohospodársku pôdu bola najvýznamnejšou položkou podpora za znevýhodnené oblasti, ktorá v roku 2009 predstavovala 30 % dotácií na pôdu. Od roku 2006 dostávalo družstvo aj dotácie za agroenvironmentálne hospodárenie na pôde v čiastke zhruba 78 tis. € ročne. Jednotná platba na plochu v sledovanom období narástla o 67 %, naproti tomu platba na plodiny na ornej pôde poklesla o 38 %.

Tabuľka 20: Poskytnuté dotácie podľa účelu v eurách

Ukazovateľ	Roky					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Dotácie na VDJ, zvieratá	6 672	763	56 662	55 434	58 101	51 429	8,708
Dotácie na pôdu	158 036	246 133	254 796	264 788	284 216	126 180	1,798
z toho: jednotná platba na plochu	65 890	71 632	76 710	87 665	110 205	44 315	1,672
platba na plodiny na ornej pôde	13 311	13 146	13 112	11 319	8 205	-5 106	0,616
znevýhodnené oblasti	78 835	82 188	86 570	86 338	86 304	7 469	1,095
agroenvironment	0	79 167	78 404	79 466	79 502	79 502	0
Dotácie spolu	164 708	246 896	311 458	320 222	342 317	177 609	2,078

Zdroj: Analytická evidencia družstva, vlastné výpočty

Dotácie na zvieratá v rokoch 2005 a 2006 boli nízke, od roku 2007 došlo k zavedeniu platby na VDJ, čo sa prejavilo ich nárastom na 57 tis. €, v ďalších rokoch sa ich hodnota už výrazne nezmenila.

Roľnícke družstvo by bez dotácií, ktoré zvyšujú jeho výnosy, a tým aj výsledok hospodárenia, bolo trvale a vysoko stratové. Vplyv dotácií na výšku výnosov zobrazuje tabuľka 21. Dotácie sú veľmi účinným makroekonomickým opatrením, ktoré zabezpečuje udržateľnosť poľnohospodárskej výroby. Bez dotácií by družstvo dosahovalo počas celého sledovaného obdobia stratu, v roku 2005 by činila 163 tis. €,

a v ďalších rokoch by sa zvyšovala, v r. 2008 by bolo družstvo dosiahlo stratu až 372 tis. € a v roku 2009 stratu 330 tis. €.

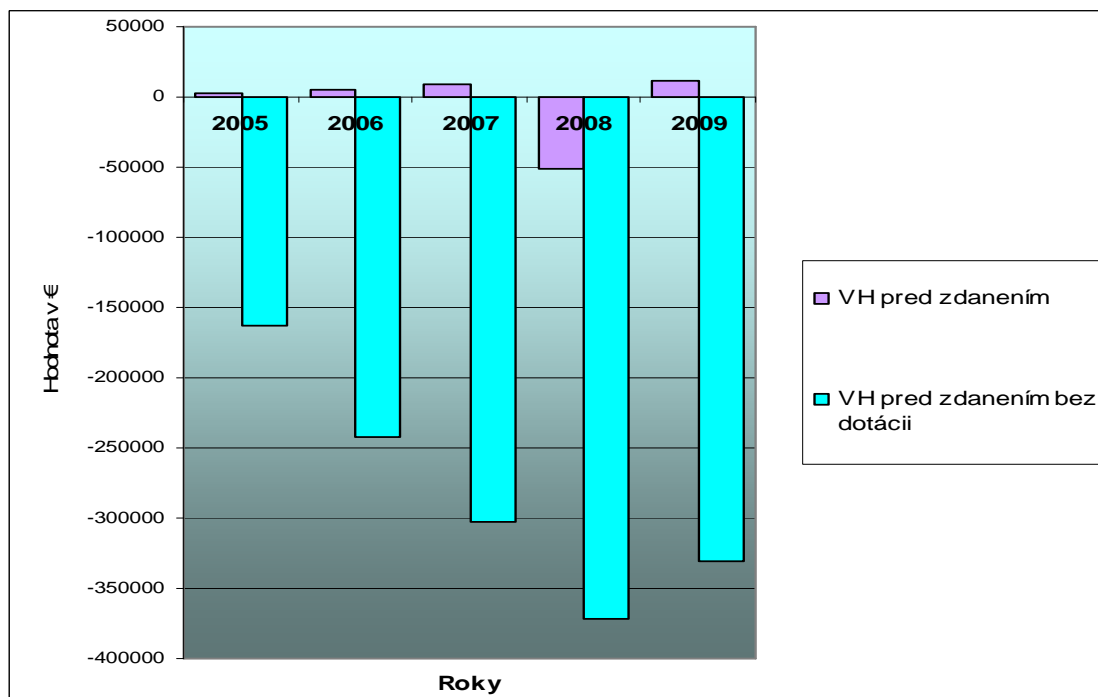
Tabuľka 21: Vplyv podpôr na celkové výnosy a na výsledok hospodárenia

Ukazovateľ	Roky					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Výnosy celkom	832536	876983	896469	829442	686259	-146277	0,824
-v tom dotácie	164 708	246 896	311 458	320 222	342 317	177609	2,078
Výnosy celkom bez dotácií	667 828	630 087	585 011	509 220	343 942	-323886	0,515
Náklady celkom	830611	872037	887872	881087	674133	-156478	0,812
VH pred zdanením	1925	4946	8597	-51645	12126	10201	6,299
VH pred zdanením bez dotácií	-162 783	-241 950	-302 861	-371 867	-330 191	-167408	2,028

Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005-2009, vlastné výpočty

Dotácie výraz vylepšili aj výsledok hospodárenia pred zdanením v družstve, čo dokumentuje aj obrázok 14. Môžeme konštatovať, že dotácie výrazne prispeli k dosiahnutiu zisku v rokoch 2005 – 2007 a v roku 2009, v r. 2008 výrazne skorigovali dosiahnutú stratu.

obrázok 14: Vplyv dotácií na VH

Zdroj: Tabuľka 21

Negatívnym prejavom podpôr neviazaných na produkciu je to, že nemotivujú poľnohospodárske subjekty k zvyšovaniu produkcie, čo sa prejavuje aj na výnosoch sledovaného družstva. Rast podpôr sa dostatočne neprejavil v raste výnosov a výsledku hospodárenia, lebo sa z veľkej časti využíval na vykrytie výpadku poľnohospodárskej produkcie.

4.4 Hodnotenie finančnej situácie podniku

4.4.1 Ukazovatele likvidity

Ukazovatele likvidity, tabuľka 22, ukazujú ako je podnik schopný platiť svoje záväzky. Pohotová likvidita vypovedá o tom, aká časť krátkodobých záväzkov je krytá najlikvidnejším – krátkodobým finančným majetkom. Odporúčaná hodnota je 0,2 – 0,6. Družstvo, v sledovanom období, dosiahlo odporúčané hodnoty v roku 2006 a 2008, v ostatných rokoch dosahovalo vyššie hodnoty, v roku 2009 až hodnotu 3,08 čo znamená, že jeho najlikvidnejší majetok bol trojnásobne vyšší ako hodnota krátkodobých záväzkoch.

Tabuľka 22: Vývoj ukazovateľov likvidity v r. 2005 - 2009

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa					Zmena 09-05	Index 09/05
	2005	2006	2007	2008	2009		
Celková likvidita	8,618	6,546	6,983	7,348	10,702	2,084	1,242
Bežná likvidita	2,564	1,878	2,303	1,952	3,967	1,403	1,547
Pohotová likvidita	1,607	0,332	0,997	0,321	3,084	1,477	1,919
Korigovaná celková likvidita	5,097	1,965	2,406	0,704	1,549	-3,548	0,304
Korigovaná bežná likvidita	2,830	1,808	2,423	1,768	4,621	1,791	1,633
Korigovaná pohotová likvidita	1,837	0,399	1,198	0,376	3,725	1,888	2,028

Zdroj: vlastné výpočty z účtovných výkazov družstva za roky 2005 – 2009

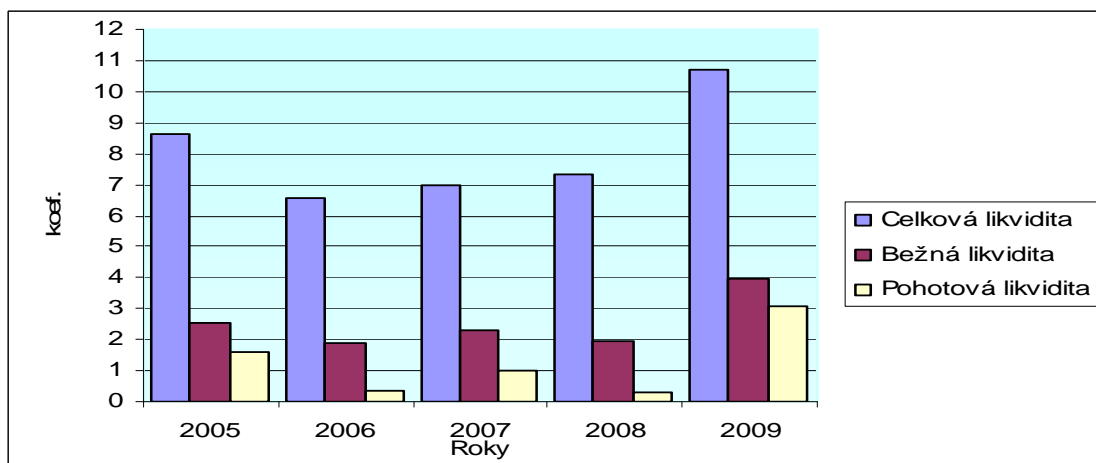
Hodnoty bežnej likvidity, ktorej čitateľ zahŕňa aj krátkodobé pohľadávky, počas celého sledovaného obdobia prevyšovala hodnoty z odporúčaného intervalu 1 -1,5. Rovnako celková likvidita, ktorá ukazuje koľkokrát hodnota obežného majetku preyšuje krátkodobé cudzie zdroje, dosahovala počas celého sledovaného obdobia niekoľkonásobne vyššie hodnoty, ako odporúčaný interval 1,5 – 2,5, čo dokumentuje aj obrázok 15. V roku 2009 to bolo až 10,7, to je päťkrát vyššia hodnota v porovnaní s priemernou hodnotou poľnohospodárskeho podniku 2,0 v roku 2009.

Vysoké hodnoty likvidity ukazujú, že družstvo bolo počas uvedeného obdobia schopné bez problémov hrať svoje záväzky, tzn. bolo finančne stabilným podnikom. Dosahované hodnoty likvidity priaznivo ovplyvňoval aj systém vyplácania dotácii koncom roka. V priebehu jednotlivých rokov družstvo čerpalo preklenovacie úvery, v roku 2009 to bolo, od mája do novembra, vo výške 166 tis. €, tento úver splatilo po obdržaní dotácii, teda likvidita v priebehu roka bola nižšia.

Ukazovatele korigovanej likvidity zohľadňujú rozdielnu viazanosť jednotlivých zložiek obežného majetku, tj. dobu za ktorú sa premenia na peniaze. Vstupné údaje pre výpočet korigovanej likvidity sú uvedené v prílohe 7. Najviac sa to odrazilo

v ukazovateľoch korigovanej celkovej likvidity v rokoch 2006 – 2009, kde dosahované ukazovatele sú výrazne nižšie (1,55 v r.2009), čo je zapríčinené rastúcou viazanosťou zásob počas celého obdobia. Kým v r. 2005 bolo v zásobách viazaných 58 % ročných tržieb, v roku 2009 to bolo už 121 % ročných tržieb. Príčinou rastu viazanosti zásob je pretrvávajúci pokles tržieb, ktorý nie je doprevádzaný primeraným poklesom zásob.

obrázok 15: Vývoj ukazovateľov likvidity

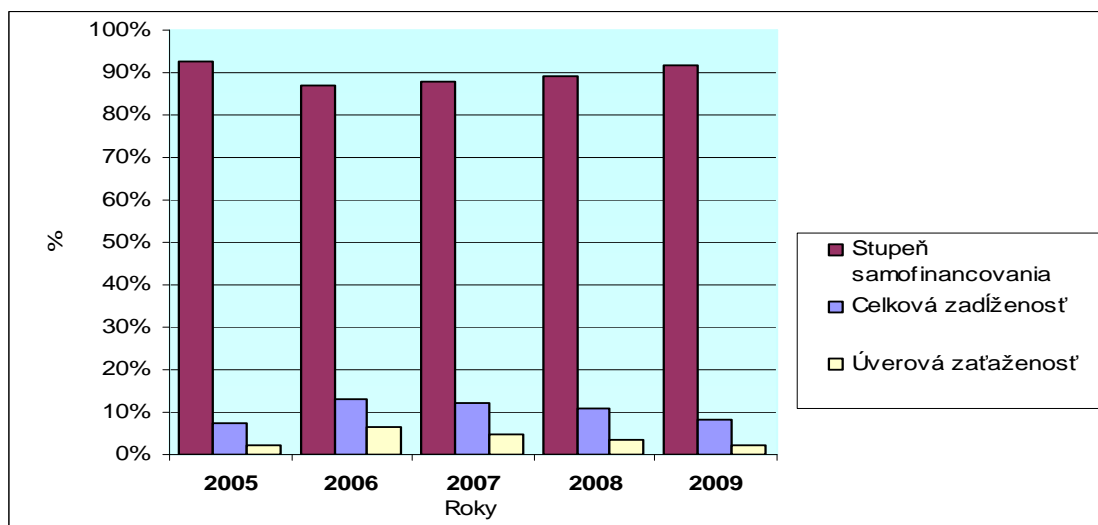

Zdroj: Tabuľka 22: Vývoj ukazovateľov likvidity v r. 2005 - 2009

4.4.2 Ukazovatele zadĺženosti

Ukazovatele zadĺženosti hovoria o štruktúre zdrojov, ktoré sú použité na financovanie majetku. Vysoký podiel vlastných zdrojov robí podnik nezávislým a finančne stabilným, ich nízky podiel je znakom lability podniku. Tabuľka s ukazovateľmi zadĺženosti je v prílohe 7. Vybrané ukazovatele sú zobrazené na obrázku 16.

obrázok 16: Vývoj ukazovateľov zadĺženosti

Zdroj: Príloha 7

Celková zadlženosť družstva bola počas celého sledovaného obdobia nízka. Najnižšia len 7 % bola v roku 2005, v roku 2006 stúpla na 13 %, v dôsledku nákupu nového traktora na úver. Od tohto obdobia klesala, v roku 2009 bola 8 %, čo v porovnaní so 43 % priemernou zadlženosťou poľnohospodárskeho podniku, hodnotíme pozitívne. Nízkej zadlženosti zodpovedal vysoký stupeň samofinancovania, ktorý v roku 2009 bol až 92 %, čo poukazuje na vysokú finančnú nezávislosť družstva.

Úverová zaťaženosť je tiež nízka, najviac 6,4 % majetku bolo financované úverom v roku 2006. V roku 2009 bolo ešte 2 % majetku kryté úverom, čo je menej o 11,7 %, v porovnaní s priemernou zaťaženosťou úvermi v poľnohospodárstve.

Schopnosť podniku hradiť cenu úverov vyjadruje ukazovateľ úrokové krytie. V prvých troch rokoch družstvo produkovalo hrubý zisk, z ktorého viac ako dvojnásobne pokrývalo úroky. V roku 2008 družstvo vykázalo stratu, tj. nevyprodukovalo zdroje na úhradu úrokov, v roku 2009 boli úroky pokryté až šesťnásobne.

Ukazovateľ platobná neschopnosť ukazuje, či vyinkasované krátkodobé pohľadávky sú postačujúce na úhradu krátkodobých záväzkov, pri hodnote viac ako 1 precizuje primárnu platobnú neschopnosť, pri hodnote menšej ako 1 sekundárnu platobnú neschopnosť. Družstvo bolo primárne platobne neschopné v roku 2005 a 2009, tj. z vyinkasovaných krátkodobých pohľadávok, by nebolo schopné uhradiť krátkodobé záväzky, ale na vykrytie tohto rozdielu malo dostatok finančných prostriedkov.

4.4.3 Ukazovatele aktivity

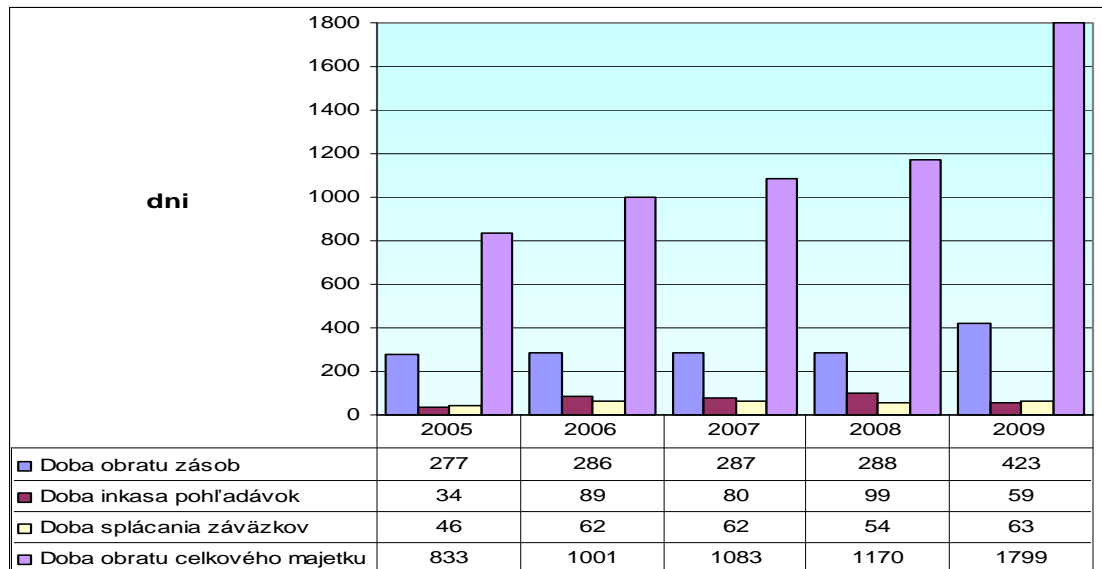
Ukazovatele aktivity umožňujú analyzovať, ako účinne je majetok v podniku využívaný. Vývoj ukazovateľov je zobrazený na obrázku 17.

Doba obratu zásob má nepriaznivý vývoj, za sledované obdobie vzrástla o 53 %. Kým v roku 2005 trvala jedna obrátka zásob 277 dní, v roku 2009 to bolo až 423 dní. V porovnaní z priemerom poľnohospodárskych podnikov, v uvedenom roku, kde trvala jedna obrátka 147 dní, družstvu to trvá skoro trikrát dlhšie.

V roku 2005 družstvo inkasovalo pohľadávky za 34 dní, v rokoch 2006 – 2008 bola táto doba viac ako 2,5-krát vyššia, v roku 2009 sa znížila na 59 dní. Záväzky uhrádzalo družstvo za 46 dní, od momentu ich vzniku, v roku 2005, v roku 2009 to bolo 63 dní. Predlžovanie doby inkasa pohľadávok a úhrady záväzkov nemôžeme pokladať za pozitívny vývoj, no kladne sme hodnotili skutočnosť, že medzi nimi v roku 2009 nebol výrazný rozdiel, tj. doba úhrady záväzkov bola len o 4 dní dlhšia, ako doba

inkasa pohľadávok. Priaznivo vyznievajú tieto hodnoty, aj pri porovnaní s priemerným poľnohospodárskym podnikom, ktorý inkasoval pohľadávky za 117 dní a platil záväzky za 153 dní.

obrázok 17: Vývoj ukazovateľov aktivity

Zdroj: Príloha 7

Doba obratu celkového majetku výrazne vzrástla, kým v roku 2005 bolo v majetku viazaných 833 denných tržieb, v roku 2009 to už bolo 1799 denných tržieb, príčinou tohto rastu je skutočnosť, že pri pomerne stabilnej výške majetku, došlo k výraznému poklesu tržieb. Odrazom toho je aj vývoj obratu celkového majetku, ktorý sa v roku 2009 obrátil len 0,2-krát, pričom v priemernom poľnohospodárskom podniku to bolo 0,425-krát.

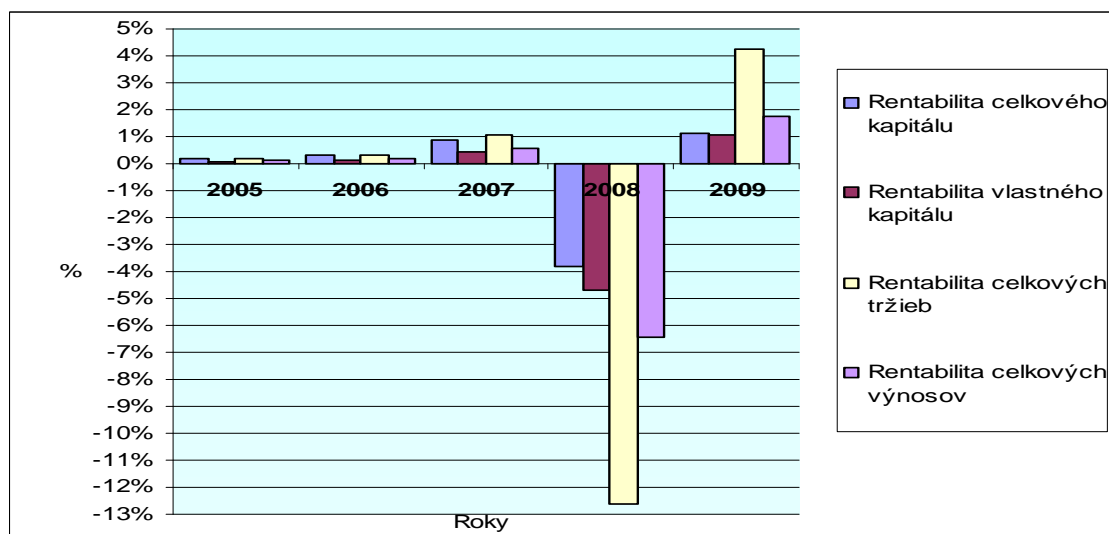
4.4.4 Ukazovatele rentability

Ukazovatele rentability vyjadrujú efektívnosť a výkonnosť činnosti podniku. Vychádzajúc z dosiahnutého výsledku hospodárenia v sledovanom období mala aj rentabilita rozkolísaný priebeh. Kvantifikácia ukazovateľov rentability je uvedená v prílohe 8. V roku 2008 družstvo hospodáril so stratou, čo sa odrazilo v záporných hodnotách ukazovateľov rentability.

Ako môžeme vidieť z grafu, na obrázku 18, rentabilita celkového kapitálu bola veľmi nízka, za sledované obdobie vzrástla. V roku 2005 každých 1000 € celkového kapitálu vyprodukovalo 1,7 € zisku, v roku 2009 to bolo 11,1 €, no v roku 2008 to bola strata až 38 €, na každých 1000 € celkového kapitálu. Rentabilita vlastného kapitálu

bola tiež nízka, ale za sledované obdobie sa zvýšila. V roku 2005 prinieslo každých 1000 € vlastného kapitálu družstvu necelé jedno euro zisku, v r. 2009 to bolo už 10 €.

obrázok 18: Vývoj ukazovateľov rentability

Zdroj: Príloha 8

Rentabilita tržieb mala tiež rozkolísaný priebeh, za sledované obdobie sa zvýšila z 0,18 % v roku 2005, na 4,28 % v roku 2009. Obdobne sa vyvíjala aj rentabilita výnosov, ktorá sa zvýšila z 0,12 % v roku 2005 na 1,7 % v roku 2009.

Pyramídovým rozkladom hrubej rentability celkového kapitálu (HRCK) bol kvantifikovaný vplyv jednotlivých analytických ukazovateľov na výslednú hodnotu HRCK. Jednotlivé ukazovatele sú kvantifikované v prílohe 8. HRCK za sledované obdobie vzrástla o 0,83 %, čo predstavovalo relatívny nárast o 544 %. Vplyv jednotlivých analytických ukazovateľov na túto zmenu ukazuje tabuľka 23.

Tabuľka 23: Rozklad hrubej rentability celkového kapitálu

Ukazovateľ	2009 - 2005	
	absolútna Δ	relatívna Δ (%)
Zmena hrubej rentability celkového kapitálu	0,0083	544,36
Vplyv zmeny výnosovej rentability	0,0090	594,17
Vplyv zmeny viazanosti celkového kapitálu	-0,0008	-49,81
Vplyv zmeny materiálovej a energ. nákladovosti	0,0556	3664,30
Vplyv zmeny nákladovosti odpisov	-0,0269	-1772,72
Vplyv zmeny nákladovosti osobných nákladov	-0,0310	-2045,70
Vplyv zmeny nákladovosti finančných nákladov	0,0019	125,40
Vplyv zmeny nákladovosti ostatných nezahr. nákladov	0,0094	622,89
Vplyv zmeny viazanosti DHM	-0,0004	-23,23
Vplyv zmeny viazanosti DNM	0,0000	0,67
Vplyv zmeny viazanosti obežného majetku	-0,0004	-27,26

Zdroj: Príloha 8

Na rast HRCK mal rozhodujúci a kladný vplyv rast výnosovej rentability, ktorý ju relatívne zvyšoval o 594 %. Vývoj viazanosti celkového kapitálu mal menej intenzívny a opačný vplyv, prispel k zníženiu HRCK o 50 %.

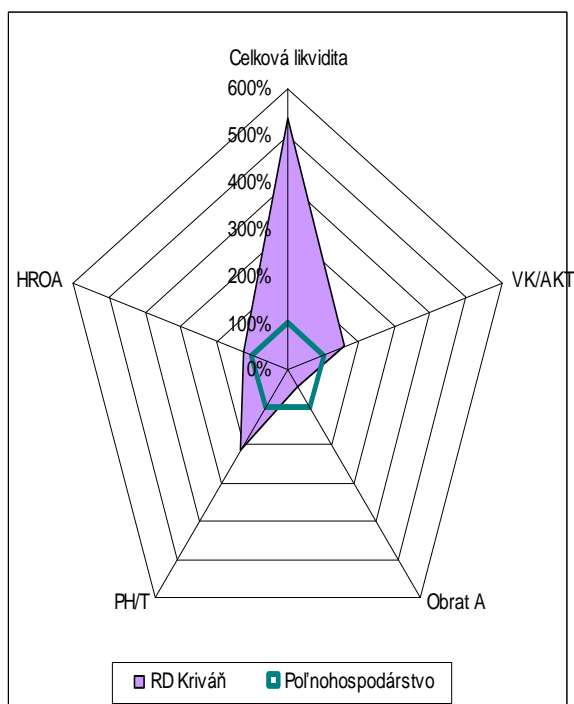
Jednotlivé zložky výnosovej rentability mali na HRCK rozdielny vplyv. Najvýraznejšie a pozitívne pôsobilo zníženie materiálovej a energetickej nákladovosti, ktoré prispelo k zvýšeniu HRCK až o 3664 %. Negatívny vplyv mal rast nákladovosti odpisov o 4,5 % za sledované obdobie, ktorým prispel k zníženiu HRCK o 2,7 %, čím ju relatívne znižoval o 1772 %. Podobný bol aj vplyv rastu nákladovosti osobných nákladov o 5 %, ktorý relatívne prispel k zníženiu HRCK o 2046 %.

Na zmenu HRCK mala počas celého sledovaného obdobia rozhodujúci vplyv rentabilita výnosov a jej zložky, ktorých vývoj bol protirečivý a ich vplyv protichodný. Vplyv viazanosti celkového kapitálu a jeho zložiek bol tiež protichodný, ale podstatne menej výrazný.

4.4.5 Spider analýza

Spider analýza je grafická metóda, ktorá umožňuje porovnanie vybraných pomerových finančných ukazovateľov podniku s hodnotami týchto ukazovateľov v danom odvetví.

obrázok 19: Spider analýza - rok 2009

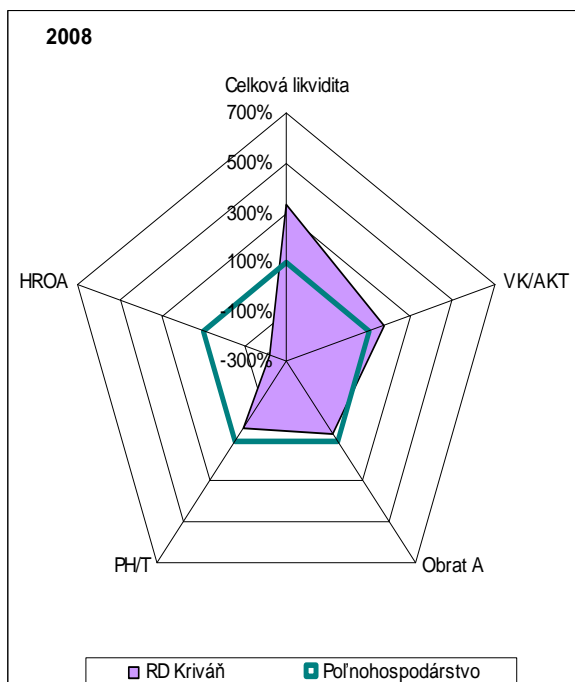
Na obrázku 19 sme porovnali hodnoty piatich ukazovateľov roku 2009: celkovú likviditu, obrat majetku, stupeň samofinancovania, hrubú rentabilitu aktív a podiel pridanej hodnoty na tržbách. Výpočet uvedených ukazovateľov je uvedený v prílohe 9. Ukazovatele odvetvia predstavujú v grafe 100 %. Ukazovatele družstva boli prepočítané k týmto hodnotám. Z grafu vyplýva, že v roku 2009 bola finančná situácia družstva lepšia, ako priemerného podniku v odvetví poľnohospodárstva.

Zdroj: Príloha 9

Družstvo dosiahlo lepšie hodnoty vo všetkých porovnávaných ukazovateľoch, okrem obratu celkového majetku, ktorý v družstve dosahuje nižšiu obrátku. Podstatne lepšie hodnoty dosiahlo v celkovej likvidite, stupni samofinancovania, aj v podiele pridanej hodnoty na tržbách.

Celkom odlišné bolo porovnanie družstva s odvetvím v roku 2008, obrázok 20, v tomto roku družstvo, bolo horšie ako priemer odvetvia, čo bolo hlavne dôsledkom toho, že z pohľadu poľnohospodárstva v ziskovom roku, vytvorilo stratu. Družstvo dosiahlo lepšie hodnoty len v dvoch ukazovateľoch, naproti tomu zaostalo za odvetvím v obrate majetku, podiele pridanej hodnoty na tržbách a výrazne horšie bolo v rentabilite hrubých aktív, keď jeho hodnota predstavovala -222 %, v porovnaní so 100 % odvetvia.

obrázok 20: Spider analýza - rok 2008

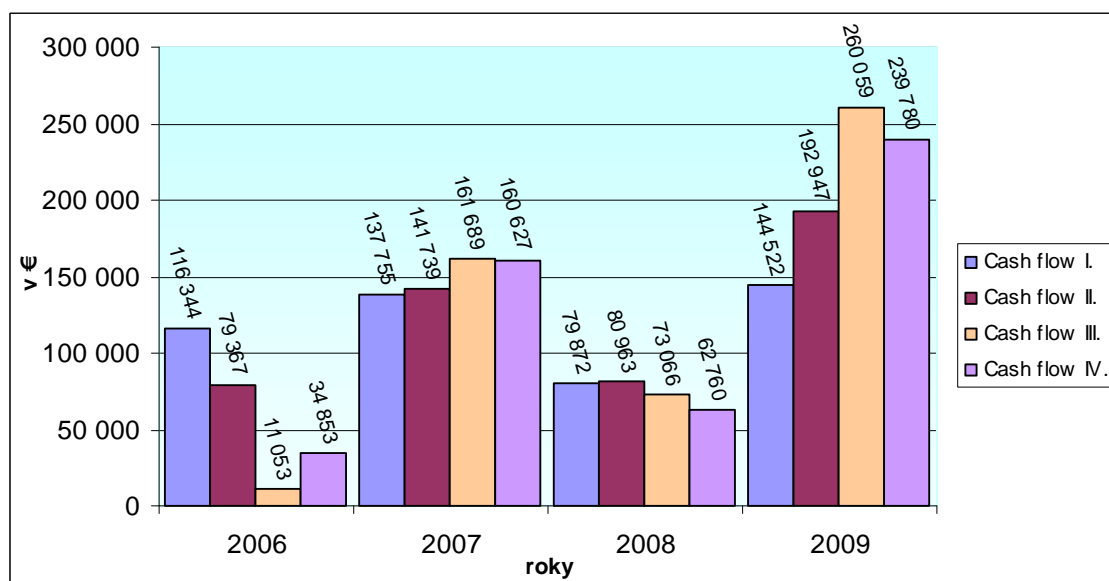
Zdroj: Príloha 9

4.4.6 Cash flow

Výsledok hospodárenia vyprodukovaný podnikom je vlastným kapitálovým zdrojom podniku, na to aby mohol byť v podniku aj použitý, musí sa pretransformovať na hotovosť. Pre posúdenie finančnej sily podniku je potrebné analyzovať objem a charakter jeho peňažných tokov, ktoré sú zobrazené vo výkaze cash flow (CF). Ukazovateľ CF predstavuje peňažný prebytok z činnosti podniku. Vstupné údaje pre výpočet CF a výpočet jednotlivých ukazovateľov CF I.- IV. sú uvedené v prílohe 10 .

Najvýznamnejšou a najstabilnejšou zložkou CF z prevádzkovej činnosti boli vo všetkých sledovaných obdobiach odpisy. Hodnota zisku bola v roku 2006 a 2007 veľmi nízka, jej vplyv bol na CF I. minimálny, v roku 2008 sa na hodnote ukazovateľa negatívne prejavila strata 53 tis. €, v roku 2009 mopak dosiahnutý zisk 12 tis. € prispel k jeho zvýšeniu. Ostatné zložky CF I. významne neovplyvnili jeho hodnotu. Vývoj jednotlivých ukazovateľov CFI. – IV. je zobrazený na obrázku 21.

obrázok 21: Vývoj ukazovateľov CF I. - CF IV.

Zdroj: Príloha 10

Zvýšenie viazanosti peňažných prostriedkov v zásobách prispelo k zníženiu CF II. v roku 2006, v roku 2009 sa zníženie zásob prejavilo zvýšením tohto ukazovateľa. Zmena krátkodobých pohľadávok ovplyvnila CF III. v roku 2006 záporne, v roku 2009 kladne. Rast krátkodobých záväzkov zvýšil hodnotu CF IV v roku 2006 a 2007, v nasledujúcich rokoch krátkodobé záväzky poklesli, čím hodnotu ukazovateľa znížili.

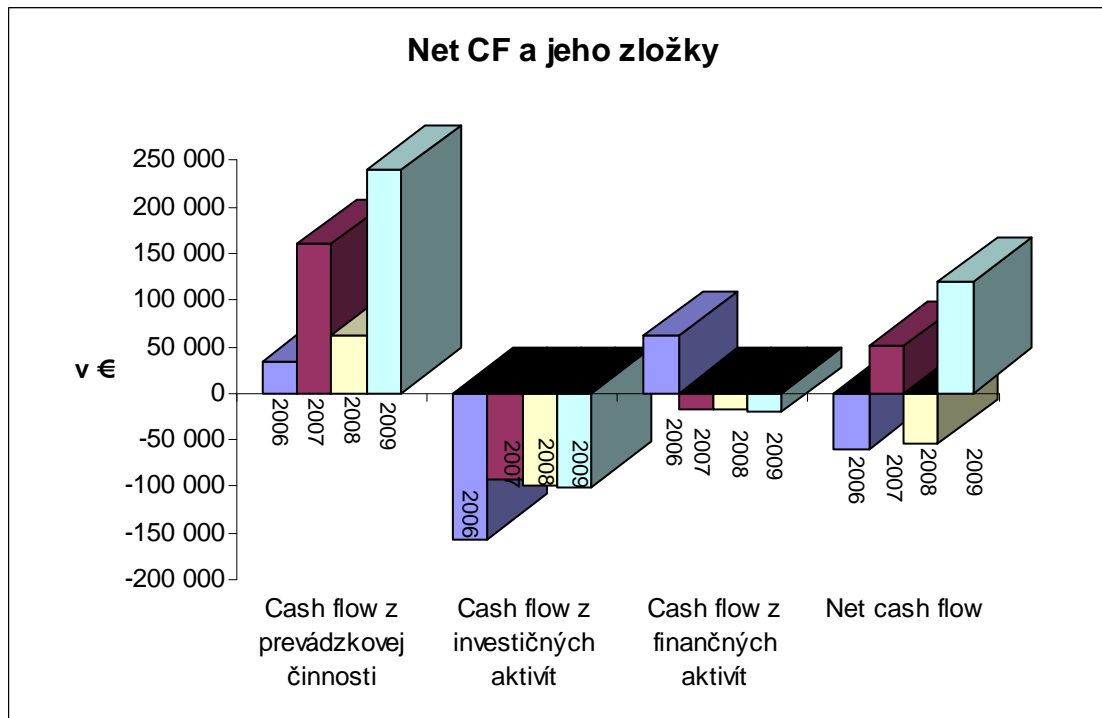
Najnižší peňažný tok z prevádzkovej činnosti 34,8 tis. € dosiahol družstvo v roku 2006. Tento stav bol spôsobený zvýšením stavu zásob o 37 tis. € a zvýšením pohľadávok o 68 tis. €, čiastočne sa to vykompenzovalo rastom krátkodobých záväzkov o 24 tis. €. Na nákup dlhodobého majetku podnik prínvestoval 156 tis. €, z ktorých časť pokryl dlhodobým úverom, čo sa prejavilo kladným peňažným tokom z finančnej činnosti vo výške 61 tis. €. Dosiahnutý net CF ukazuje, že na pokrytie jednotlivých aktivít podnik potreboval o 60 tis. € viac, ako v tomto roku získal, tento rozdiel musel uhradiť z naakumulovaných peňažných prostriedkov.

V roku 2007 bol CF z prevádzkovej činnosti 161 tis. €, kladne ho ovplyvnilo zníženie krátkodobých pohľadávok o 20 tis. €. V investičnej oblasti družstvo preinvestovalo 93 tis. €, vo finančnej použilo 18 tis. €, čo zodpovedá zhruba splátke investičného úveru. Čistý CF vytvorený v tomto roku bol 50 tis. €, prejavil sa zvýšením peňažných prostriedkov.

V roku 2008 bol dosiahnutý prevádzkový CF vo výške 63 tis. €, jeho hodnotu nepriaznivo ovplyvnila hlavne vykázaná strata vo výške 53 tis. €. V investičnej oblasti

družstvo použilo 99 tis. €, vo finančnej oblasti splatilo ďalšiu splátku úveru 18 tis. €. Výsledkom bol záporný čistý peňažný tok a pokles peňažných prostriedkov o 55 tis. €, čo dokumentuje aj obrázok 22.

obrázok 22: Net cash flow a jeho zložky

Zdroj: Príloha 10: Výpočet ukazovateľov CF I. -CF IV., Net cash flow podľa činností v eurách

Najvyššiu hodnotu CF z prevádzkovej činnosti 240 tis. € vyprodukovalo družstvo v roku 2009, táto hodnota bola pozitívne ovplyvnená dosiahnutým ziskom vo výške 12 tis. €, a tiež znížením viazanosti peňažných prostriedkov v položkách pracovného kapitálu v čiastke 95 tis. €. V investičnej oblasti družstvo použilo 101 tis. €, vo finančnej 20 tis. €. Vytvorený net CF dosiahol 119 tis. € čo bola najvyššia hodnota za sledované obdobie.

Peňažný tok z investičných aktivít ukazuje, že okrem roku 2006, družstvo investovalo do obnovy dlhodobého majetku nedostatočne, jeho investície nezabezpečovali ani jednoduchú reprodukciu tohto majetku. V roku 2006 a 2008 výška peňažného toku z prevádzkovej činnosti nedosiahla ani výšku odpisov, tým nepostačovala ani na jednoduchú reprodukciu stálych aktív.

Pomerové ukazovatele na báze CF

V uvedených pomerových ukazovateľoch je výsledok hospodárenia nahradený ukazovateľom CF I. Vývoj jednotlivých ukazovateľov zobrazuje tabuľka 24.

Tabuľka 24: Pomerové ukazovatele na báze CF

Ukazovateľ	2006	2007	2008	2009	09-06	09/06
Finančná rentabilita tržieb	0,224	0,281	0,190	0,522	0,298	2,330
Finančná rentabilita celkového kapitálu	0,086	0,102	0,063	0,116	0,030	1,354
Stupeň oddĺženia	0,664	0,838	0,573	1,443	0,779	2,174
Likvidita z CF	1,507	1,809	1,213	3,172	1,665	2,105

Zdroj: Vlastné výpočty

Finančná rentabilita tržieb mala nevyrovnaný priebeh, v roku 2006 s 1 eurom tržieb družstvo vyprodukovalo 22 centov CF, v roku 2008 to bolo najmenej len 19 centov, v r. 2009 došlo k výraznému zvýšeniu na 52 centov .

Finančná rentabilita celkového kapitálu bola najnižšia v roku 2008, keď dosahovala 6 %, najvyššia v r. 2009 keď dosiahla 11,6 %, čo bolo viac ako priemerná úroková miera z prijatých úverov.

Stupeň oddĺženia dosahuje vysoké hodnoty a hovorí, že podnik by mohol v r. 2006 z vlastnej finančnej sily vyrovnať 66 % svojich záväzkov, v roku 2007 84 % svojich záväzkov, v r. 2008 by to bolo najmenej len 57 %, ale v r. 2009 mohol podnik uhradiť všetky svoje záväzky z CF I vytvoreného za 9 mesiacov.

Likvidita z CF mala podobný priebeh, za sledované obdobie vzrástla o 110 %, počas celého obdobia CF I. postačoval na úhradu krátkodobých zdrojov, v roku 2009 ich viac ako trojnásobne prevyšoval.

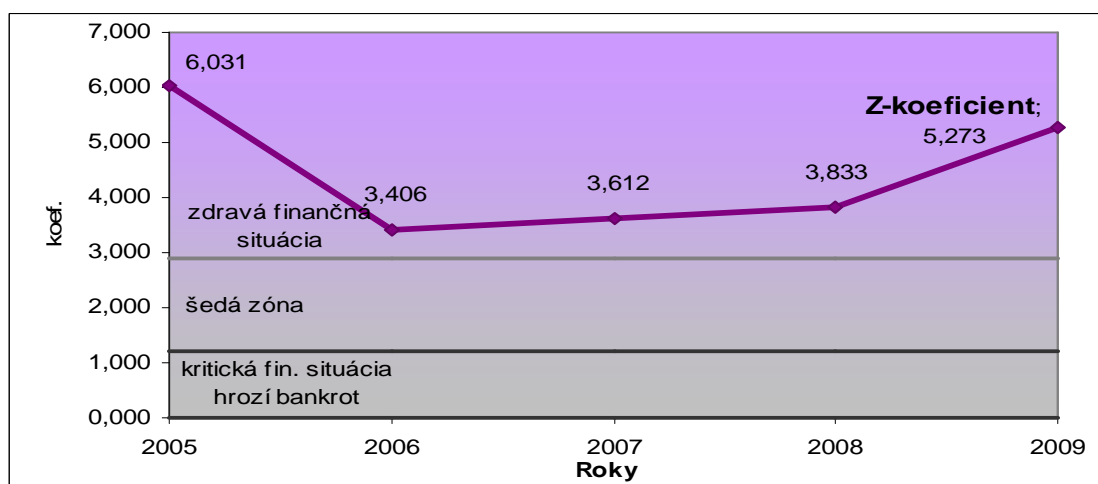
4.4.7 Finančná analýza ex ante

Finančná analýza ex ante na základe ukazovateľov doterajšieho a súčasného stavu predikuje vývoj finančnej situácie do budúcnosti. Predvídanie budúcej finančnej situácia družstva sme vykonali Altmanovým Z-koeficientom, Indexom bonity a G-indexom. Výpočty jednotlivých ukazovateľov sú uvedené v tabuľkách, ktorá sú v prílohe 11. Na zobrazenie jednotlivých predikčných modelov sme zvolili grafickú metódu.

Altmanov model Z-koeficient

Funkcia tohto modelu je zameraná na predikciu, či bude podnik prosperujúci, alebo mu bude hroziť bankrot. Z-koeficient nám počas celého sledovaného obdobia predpovedal, že finančná situácia podniku bude zdravá, čo dokumentuje graf na obrázku 23obrázok 23: Vývoj Altmanovho Z-koeficientu. K predikcii priaznivej situácie najviac prispel vysoký podiel vlastného kapitálu k cudziemu kapitálu.

obrázok 23: Vývoj Altmanovho Z-koeficientu

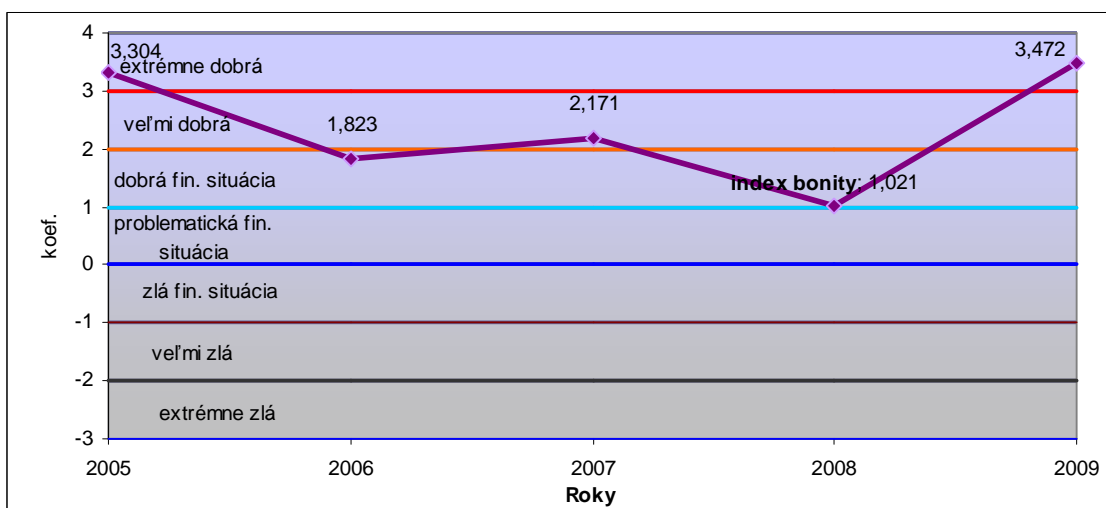

Zdroj: Príloha 11

Index bonity

Index bonity prognózuje finančnú situáciu podniku, čím je hodnota vyššia, tým lepšiu finančnú situáciu môžeme očakávať. Ako vidíme z grafu, na obrázku 24, družstvu predpovedal extrémne dobrú budúcu finančnú situáciu v roku 2005 a tiež v roku 2009. Najhoršiu predikciu malo družstvo po roku 2008, kedy bola na dolnej hranici dobrej finančnej situácie. Najvýznamnejšie k rastu hodnoty indexu bonity prispieval podiel cash flow k cudziemu kapitálu.

obrázok 24: Vývoj indexu bonity

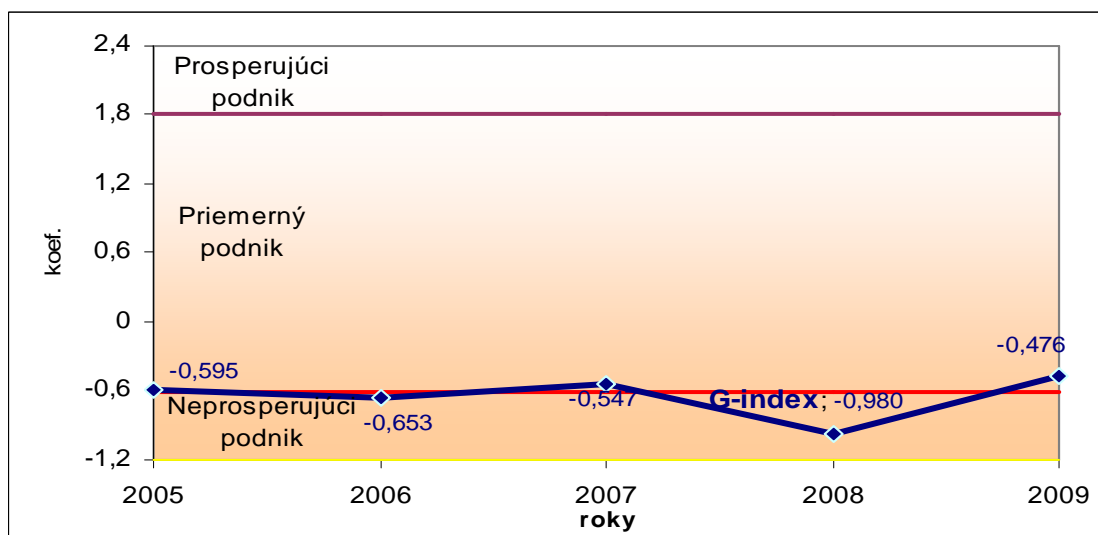
Zdroj: Príloha 11

G index

G index predpovedá, či bude podnik v budúcnosti prosperujúci, neprosperujúci alebo priemerný. Ako vidno z obrázku 25, družstvo sa pohybovalo v prvých troch rokoch na hranici medzi priemerným a neprosperujúcim podnikom, v roku 2008 sa jeho

predikcia zhoršila na neprosperujúci podnik. Priaznivejšie vyznieva predpoveď po roku 2009, keď model ukazuje, že družstvo bude patriť medzi priemerné podniky. Predikciu negatívne ovplyvnil hlavne vysoký podiel zásob na celkových výnosoch. Ak by chcelo družstvo očakávať, že bude prosperujúcim podnikom, muselo by dosahovať výrazne vyšší zisk.

obrázok 25: Vývoj G indexu

Zdroj: Príloha 11

Záver

Globálna finančná a hospodárska kríza ukázala, aké labilné a ťažko predvídateľné je trhové prostredie, v ktorom podnik pôsobí. Pre úspešné zvládnutie takýchto nástrah je dôležité, aby manažment podniku sledoval situáciu na trhu, a aby na ňu primerane a včas reagoval pri riadení financií podniku. Finančná analýza a jej jednotlivé ukazovatele mu umožňujú sledovať efektívnosť jeho transformácie vstupov na výstupy, ale aj jeho finančnú silu a finančnú stabilitu. Hodnotenie výnosovej a finančnej situácie podniku umožňuje odhaliť príčiny existujúcich problémov, ale čo je dôležitejšie, umožňuje vzniku problémov aj predchádzať.

Zhodnotenie výnosovej a finančnej situácie sme uskutočnili v Roľníckom družstve so sídlom v Kriváni, okres Detva, za obdobie rokov 2005 – 2009. Družstvo hospodári v horskej výrobnjej oblasti, v roku 2009 celkovo obhospodarovalo 905,72 ha. poľnohospodárskej pôdy, z toho bolo len 27,8 % ornej pôdy a zamestnávalo 32 pracovníkov. V rastlinnej výrobe sa družstvo špecializuje na pestovanie obilnín a krmovín, pre potreby vlastnej živočíšnej výroby. V živočíšnej výrobe sa družstvo špecializuje na produkciu mlieka, ktorá tvorila podstatnú časť tržieb, okrajovo sa zameriava na produkciu hovädzieho mäsa.

Družstvo je vybavené potrebným majetkom na prevádzkovanie poľnohospodárskej výroby, veľká časť DHM je už po dobe životnosti, miera opotrebovania je viac ako 80 %. Na jeho obnovu nemá družstvo dostatok vlastných zdrojov, napriek snahe sa mu nedarí získať dotácie na investície. Za sledované obdobie došlo k poklesu celkového majetku a finančných zdrojov podniku o 28552 €, tj. o viac ako 2 %, čo nie je dobrým signálom, lebo majetok družstva sa znehodnotil. Priaznivý je rast hodnoty základného stáda, ktorý je potenciálnym zdrojom zvyšovania tržieb v budúcnosti. Miera finančnej samostatnosti bola počas celého sledovaného obdobia vysoká, dosahovala 90 %-né pokrytie majetku vlastnými zdrojmi, družstvo bolo počas celého sledovaného obdobia prekapitalizované.

Na základe dosiahnutých výsledkov diplomovej práce, podmienených parciálnymi cieľmi, sme dospeli k nasledovným záverom:

- Podiel jednotlivých zložiek výnosov sa vyvíjal nevhodne, nerovnomerne, celkové výnosy za sledované obdobie poklesli z 833 tis. € na 686 tis. €, tj. o 18 %, ale podiel výroby z výnosov poklesol až o 23 percentuálnych bodov. Tento pokles bol

čiasťočne kompenzovaný rastom podpôr. Najlepšie dokázalo družstvo transformovať vstupy na výnosy (výstupy) v roku 2007, kedy najlepšie využilo pracovníkov a DHM, najhoršiu výkonnosť dosiahlo v roku 2009.

- Celkové náklady, ktoré boli tvorené v prevažnej miere nákladmi na hospodársku činnosť, do roku 2007 rástli, potom klesali, v r. 2009 dosahovali 674 tis. €. Najvýznamnejšou zložkou nákladov bola výrobná spotreba, ktorá v roku 2008 tvorila viac ako 50 % celkových nákladov, vlastnou výrobou krmív v r. 2009, došlo k jej poklesu o viac ako 40%, čo výrazne prispelo aj k medziročnému poklesu celkových nákladov o 23 %.
- Výsledok hospodárenia bol počas prvých troch rokov veľmi nízky, ale kladný a rastúci, v roku 2008 družstvo, v dôsledku výraznejšieho poklesu výnosov ako nákladov, vykázalo stratu 53 tis. €. V roku 2009 bol pokles výnosov sprevádzaný výraznejším poklesom nákladov a družstvo dosiahlo zisk 12 tis. €, no celkovo za sledované obdobie družstvo „prerobilo“ 33535 €. Znepokojujúci bol vývoj pridanej hodnoty počas celého sledovaného obdobia, došlo k výraznému až 85 % poklesu tohto ukazovateľa za prvé štyri roky, v roku 2009 pridaná hodnota síce vzrástla, ale jej hodnota 52 tis. € predstavovala len 27 % jej hodnoty, z roku 2005.
- Vplyv dotácií na výsledky družstva bol výrazne pozitívny, bez dotácií by družstvo dosahovalo počas celého sledovaného obdobia stratu, v roku 2005 by činila 163 tis. €, a v ďalších rokoch by sa zvyšovala, v r. 2008 by bolo družstvo dosiahlo stratu až 372 tis. € a v roku 2009 stratu 330 tis. €. Dotácie výrazne prispeli k dosiahnutiu zisku v rokoch 2005 – 2007 a v roku 2009, v r. 2008 výrazne skorigovali dosiahnutú stratu. Negatívnym prejavom je skutočnosť, že rast podpôr sa dostatočne neprejavil v raste výnosov a výsledku hospodárenia, lebo sa z veľkej časti využíval na vykrytie výpadku poľnohospodárskej produkcie.
- Vysoké hodnoty likvidity ukazujú, že družstvo bolo počas uvedeného obdobia schopné bez problémov hrať svoje záväzky, tzn. bolo finančne stabilným podnikom. Najvyššiu hodnotu celkovej likvidity 10,7 dosiahlo v roku 2009. Dosahované hodnoty likvidity priaznivo ovplyvňoval aj systém vyplácania dotácií, ktorý umožňoval splatiť bežné úvery a krátkodobé záväzky pred koncom roka. Hodnoty korigovanej likvidity sú nižšie, hlavne v dôsledku dlhej viazanosti zásob.

-
- Ukazovatele zadlženosti ukazujú, že družstvo je vysoko finančne nezávislé, jeho celková zadlženosť v roku 2009 bola len 8 %, čo je podstatne menej ako zadlženosť podnikov v odvetví.
 - U ukazovateľov aktivity sme zaznamenali negatívny vývoj, došlo k predĺženiu doby obratu u všetkých sledovaných zložiek majetku, najvýraznejšie sa to prejavilo v predĺžení doby obratu zásob z 277 na 423 dní a doby obratu majetku z 833 na 1799 dní. Príčinu vidíme v tom, že družstvo s pomerne stabilnou výškou majetku dosahuje čoraz nižšie tržby.
 - Dosahované ukazovatele rentability boli veľmi nízke a hľadiska rozvojových potrieb družstva nedostatočné. Sledované ukazovatele rentability sa v prvých troch rokoch pohybovali v intervale od 0%-1%, v roku 2008 boli výrazne záporné, v roku 2009 sa pohybovali v intervale od 1%-4,2%. Na zmenu HRCK mala počas celého sledovaného obdobia rozhodujúci vplyv rentabilita výnosov a jej zložky, ktorých vývoj bol protirečivý a ich vplyv protichodný. Celkovo najvýraznejšie a kladne pôsobilo zníženie materiálovej a energetickej nákladovosti, ktoré bolo čiastočne kompenzované zvýšením nákladovosti odpisov a nákladovosti osobných nákladov. Vplyv viazanosti celkového kapitálu a jeho zložiek bol tiež protichodný, ale podstatne menej výrazný.
 - Porovnaním družstva s priemerným poľnohospodárskym podnikom sme spider analýzou zistili, že v roku 2009 bolo družstvo lepšie ako priemerný poľnohospodársky podnik vo všetkých sledovaných ukazovateľoch, okrem obratu aktív. Opačná bola situácia v roku 2008, keď družstvo bolo výrazne horšie ako priemerný poľnohospodársky podnik hlavne kvôli tomu, že na rozdiel od priemerného poľnohospodárskeho podniku, bolo výrazne stratové.
 - Rozhodujúcim zdrojom CF z prevádzkovej činnosti pri relatívne nízkom zisku boli odpisy. V roku 2006 a 2008 výška peňažného toku z prevádzkovej činnosti nedosiahla ani výšku odpisov, tým nepostačovala ani na jednoduchú reprodukciu odpisovaného majetku. Peňažný tok z investičných aktivít ukazuje, že okrem roku 2006, kedy družstvo použilo na investovanie dlhodobý úver, sa do obnovy majetku investovalo nedostatočne, čím si družstvo zabezpečovalo dostatok peňažných prostriedkov na financovanie bežných potrieb. V ďalších rokoch sa časť vytvoreného CF použila na splátky úrokov z tohto úveru.

-
- Altmanov Z koeficient hovorí, že družstvo je v dobrej finančnej situácii a nie je ohrozené bankrotom, Index bonity rovnako predpovedá dobrú finančnú situáciu, z hľadiska prosperity G index predikuje družstvu priemerný stav, v tomto výsledku sa odráža nízka rentabilita a vysoká viazanosť zásob.
 - Finančná situácia družstva sa vyznačuje dobrým finančným zdravím – vysokou likviditou, finančnou stabilitou a nezávislosťou na jednej strane, ale slabou finančnou silou – nízkou, nedostatočnou rentabilitou na strane druhej. Kríza rentability vyvrcholila v družstve v roku 2008, prijaté opatrenia v oblasti reštrikcie nákladov sa prejavili v zlepšení jej stavu.

Vychádzajúc z poznatkov, námetov a výsledkov uvádzame nasledovné odporúčania pre hodnotené družstvo:

- V oblasti výnosov, nákladov, VH a rentability je potrebné dosiahnuť *zvýšenie VH a rentability*, ktorá je nízka, možno to dosiahnuť *znižovaním nákladov*, ako sa stalo v roku 2009, doporučujeme pokračovať vo vlastnej produkcii krmív a jej vylepšovaní.
- Odporúčame sa zamerať na *zvyšovanie výnosov zvyšovaním pridanej hodnoty, výroby* a to hlavne *zvyšovaním tržieb z predaja mlieka*, ktoré možno dosiahnuť jednak zvýšením počtu dojníc alebo *zvýšením úžitkovosti*, ktorá za sledované obdobie poklesla o 22,5 %, čo poukazuje na značné rezervy. Predajná cena mlieka, ktorú družstvo nemôže ovplyvniť, sa v roku 2010 vyvíjala priaznivo a celkovo stúpila o 17,6 %, čo by sa malo prejavíť pozitívne v raste tržieb. Uvedené opatrenia by mali prispieť aj k *zlepšeniu výkonnosti podniku*, lepším využívaním vstupov, rovnako by napomohli *skrátiti dobu obratu jednotlivých položiek majetku – hlavne zásob a celkového majetku*.
- V oblasti neobežného majetku, ktorý je značne zastaraný a družstvo má problémy vykonávať aj jeho jednoduchú reprodukciu, odporúčame družstvu intenzívnejšie sa *zamerať a venovať zvýšenú pozornosť možnosti financovania obnovy a modernizácie poľnohospodárskych objektov a techniky z podporných zdrojov*.
- Turbulencie na trhu s mliekom v roku 2008 a 2009 ukázali, že jednostranná špecializácia na produkciu mlieka môže výrazne ovplyvniť výnosovú aj finančnú situáciu družstva, preto *navrhujeme diverzifikovať výrobu*. Navrhujeme *zvážiť produkciu biomasy*, nakoľko v regióne sú podniky na jej spracovanie a nie je problém s jej odbytom.

Použitá literatúra

BAJUS, R., KÁDÁROVÁ, J. 2009. Finančná kríza v podniku. In *Finančný manažment a controlling v praxi* [on line] roč. 2, 2009, č. 4. [cit. 2011-02-08]. Dostupné na : <<http://www.financnymanazment.sk/2009/4-2009-1/Financna-kriza-v-podniku/>> ISSN 1338-1741

BAŠTINCOVÁ, A. 2007. Odložená daň z príjmov v príkladoch. In *Dane a účtovníctvo v praxi* [on line] roč. 12, 2007, č. 12. [cit. 2011-02-11]. Dostupné na : <<http://www.daneauctovnictvo.sk/2007/12-2007/Odlozena-dan-z-prijmov-v-prikladoch/>> ISSN 1335-7034

BIELIK, P. 2008. *Podnikové hospodárstvo*. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. 319 s. ISBN 978-80-552-0010-1

BONDAREVOVÁ, I. 2010. Platobná schopnosť obchodného partnera – riskovať či neriskovať? In *Finančný manažment a controlling v praxi* roč. 3, 2010, č.10 s. 558-567. ISBN 1337-7574

BOREKOVÁ, B. 2006. *Ekonomika agroodvetví*. 2. upravené vyd. Nitra : SPU, 2006. 198 s. ISBN 80-8069-805-8

ČIERNA, Z., SERENČEŠ, R., BARTOVÁ, S. 2008. Vplyv zadlženosti poľnohospodárskych firiem hospodáriacich v rôznych prírodných podmienkach na ich rentabilitu. In *Acta oeconomika at informatica* roč. 12, 2008, č. 1. s. 18-23, ISSN 1335-2571

FEKETEOVÁ, R. 2010. Oceňovanie, ohodnocovanie a možnosti ich uplatnenia pri vyhodnotení finančnej situácie podnikateľov. In *Dane a účtovníctvo v praxi*, roč. 15, 2010, č. 10. ISSN 1335-7034

FERENCZI VAŇOVÁ, A. 2006. Dopad účtovných nákladov na základ dane z príjmov. In *Aktuálne problémy riešené v agrokomplexe* [on line] : Zborník z XI. Medzinárodného vedeckého seminára, Nitra 10. 11. 2006. - Nitra : SPU, 2006. - 80-8069-799-X – S. 425-427, [cit. 2011-02-10]. Dostupné na : <http://www.slpk.sk/eldo/2007/020_07/sekcia_e/Ferenczi_Vanova_06.pdf>

FRANK, H. R., BERNANKE, S. B. 2003. *Ekonomie*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2003. 804 s. ISBN 80-247-0471-4

GILLESPIE, A. 2002. *Přehled ekonomie: Klíčová témata, pojmy a zákonitosti*. Praha : Portál, 2002. 100 s. ISBN 80-7178-617-9

GRZNÁR, M. 2006. *Podnikanie v agropotravinárstve*. 2. vyd. Bratislava : Ekonóm, 2006. 220 s. ISBN 80-2252-156-6

GURČÍK, Ľ. 2004. *Podnikateľská analýza a controlling*. 2. vyd. Nitra : SPU, 2004. 158 s. ISBN 80-8069-449-4

GURČÍK, Ľ. 2010. Hodnotenie finančnej situácie podniku. In *Prednáška z finančnej analýzy a finančného plánovania* konaná dňa 23. 10. 2010.

HACHEROVÁ, Ž., BOJŇANSKÝ, J., HULÍK, R. 2003. *Majetok a kapitál v podnikoch poľnohospodárskej prvovýroby*. Nitra : SPU, 2003. 102 s. ISBN 80-8069-296-3

HACHEROVÁ, Ž., FERENCZI VAŇOVÁ, A. 2006. Úlohy a funkcie účtovníctva v podnikaní. In *Vybrané otázky agrárneho práva Európskej únie III.* [on line] : *podnikanie a predpoklady jeho ďalšieho rozvoja zborník vedeckých príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*, Nitra, november 2006 - Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2006. - 80-8069-812-0 - S. 17-20 [cit. 2011-02-11]. Dostupné na : <http://www.slpk.sk/eldo/2007/019_07/hacherova_vanova.pdf>

HACHEROVÁ, B., LÁTEČKOVÁ, A., KOČNER, M. 2010. *Základy účtovníctva*. Nitra : SPU, 2010. 177 s. ISBN 978-80-552-0055-2

HACHEROVÁ, Ž., LÁTEČKOVÁ, A., KOŠOVSKÁ, I. 2009. *Účtovníctvo podnikateľov*. Nitra : SPU, 2009. 256 s. ISBN 978-80-552-0293-8

HOLEČKOVÁ, J. 2008. *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI, 2008. 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8

HULÍK, R., BOJŇANSKÝ, J. 2006. Vplyv odloženej dane z príjmov na vyčíslenie účtovného výsledku hospodárenia a jej zobrazenie v účtovnej závierke malých a stredných podnikov. In *Medzinárodné vedecké dni 2006*. [on line] : *konkurencieschopnosť v EÚ - výzva pre krajiny V4 zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*, Nitra 17.-18. mája 2006 - Nitra : SPU, 2006. - 80-8069-704-3 - S. 1052-1058, [cit. 2011-02-11]. Dostupné na : <http://www.slpk.sk/eldo/2006/025_06/sekcia5/s5_hulik_richard_294.pdf>

CHOVANOVÁ, B., ÁRENDÁŠ, P. 2011. Hrozí globálna potravinová kríza? In *Finančný manažment a controlling v praxi* [on line] roč. 4, 2011, č. 1. [cit. 2011-02-11] Dostupné na : <<http://www.financnymanazment.sk/2011-1/1-2011-1/Hrozi-globalna-potravinova-kriza/>> ISSN 1338-1741

CHRASTINOVÁ, Z. a kol. 2009. *Faktory ekonomickej efektívnosti poľnohospodárstva a jeho výrobných odvetví*. Bratislava : VÚEPP, 2009. 93 s. ISBN 978-80-8058-501-3

KISLINGEROVÁ, E. *Podnik v časech kríže*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3136-0

KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. 2005. *Finančná analýza krok za krokom* Praha: C. H. BECK, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3

KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D. 2010. *Finanční analýza : Komplexní průvodce s příklady*. Praha : Grada Publishing, a.s., 203 s. ISBN 978-80-247-3349-4

KOPTA, D. 2006. Metody predikce finanční tísně u zemědělských podniků. In *Medzinárodné vedecké dni 2006*. [on line] : *konkurencieschopnosť v EÚ - výzva pre krajiny V4 zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*, Nitra 17.-18. mája 2006 - Nitra : SPU, 2006. - 80-8069-704-3 - S. 1059-1067 [cit. 2011-02-11]. Dostupné na : <http://www.slpk.sk/eldo/2006/025_06/sekcia5/s5_kopta_daniel_64.pdf>

KOTULIČ, R., KIRÁLY, P., RAJČÁNIOVÁ, M. 2010. *Finančná analýza podniku*. 2. prep. vyd. Bratislava: IURA Edition, spol. s r.o., 2010. 238 s. ISBN 978-80-8078-342-6

-
- KRÁĽOVIČ, J., VLACHYNSKÝ, K. 2006. *Finančný manažment*. 2. prep. vyd. IURA Edition, spol. s r.o., 2006. 455 s. ISBN 80-8078-042-0
- LANDA, M. 2007. *Finanční plánování a likvidita*. Brno: Computer Press, a. s., 2007. 180 s. ISBN 978-80-251-1492-6
- LANDA, M. 2008. *Jak číst finanční výkazy*. Brno: Computer Press, a. s., 2008. 192 s. ISBN 978-80-251-1994-5
- MANKIW, G. N. 2009. *Zásady ekonomie*. 1 vyd. (dotlač). Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 763 s. ISBN 80-7169-891-1
- MARKOVIČ, P. 2010. Cash flow ako indikátor finančnej a výnosovej sily podniku. In *Finančný manažment a controlling v praxi* [on line] roč. 3, 2010, č. 6. [cit. 2011-02-08]. Dostupné na : <<http://www.financnymanazment.sk/2010-1/6-2010/Cash-flow-ako-indikator-financnej-a-vynosovej-sily-podniku/>> ISSN 1338-1741
- MIKLOVIČOVÁ, J. 2004. Analýza ukazovateľov cash flow vo vybranom poľnohospodárskom podniku. In *Medzinárodné vedecké dni 2004*. [on line] : *európska integrácia - výzva pre Slovensko zborník vedeckých prác*, Nitra 20.-21. mája 2004 - V Nitre : SPU, 2004. - 80-8069-356-0 - S. 737-741. [cit. 2011-02-03]. Dostupné na: <<http://www.slpk.sk/eldo/mvd2004/miklovicova.pdf>>
- MIKÓCZIOVÁ, J. 2009 Nesolventnosť podniku a možnosti jej riešenia, In *Finančný manažment a controlling v praxi* [on line] roč. 2, 2009, č. 5. [cit. 2011-02-03]. Dostupné na: <<http://www.financnymanazment.sk/2009/5-2009-1/Nesolventnost-podniku-a-moznosti-jej-riesenia/>> ISSN 1338-1741
- OBADI, S. M. 2010. Analýza determinantov pohybu cien primárnych komodít na svetových trhoch. In *Ekonomický časopis*, roč. 58, 2010, č. 10. s. 1055-1070, ISSN 0013-3035
- PÁŠKA, Ľ. 2004. *Manažment výroby*. 3. vyd. Nitra : SPU, 2004. 182 s. ISBN 80-8069-374-9
- PATAKY, J., ŠKORECOVÁ, E. 2005. *Podvojný účtovníctvo pre samoukov*. Nitra : Effeta – stredisko sv. Františka Saleského, 2005. 217 s. ISBN 80-969113-7-6
- RUMANOVSKÁ, Ľ. 2010. Inovatívne projekty – analýza možností čerpania finančných prostriedkov EÚ (fond EPFRV) pre poľnohospodárske subjekty. In *Rozvoj vidieka a štrukturálne zmeny v podnikateľských subjektoch v agrokomplexe*. [on line] : medzinárodná vedecká konferencia, Račkova dolina, 28. - 29. apríla 2010 - Nitra : SPU, 2010. - 978-80-552-0367-6 - S. 218-223. [cit. 2011-02-12]. Dostupné na: <<http://www.slpk.sk/eldo/2010/zborniky/027-10/rumanovska.pdf>>
- SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D. 1991. *Ekonomie*. 2. vyd. Praha : Svoboda, 1995. 1011 s. ISBN 80-205-0494-X
- SEDLÁČEK, J. 2007. *Finančná analýza podniku*. Brno: Computer Press, a. s., 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6
- SERENČEŠ, R., TOTH, M., ČIERNA, Z. 2009. Dotácie v poľnohospodárstve a ich vplyv na výsledok hospodárenia poľnohospodárskych podnikov na Slovensku. In *Acta oeconomica at informatica*, roč. 13, 2009, č. 1. s. 1-5, ISSN 1335-2571
-

SERENČEŠ, P. a kol. 2010a. *Financie v poľnohospodárstve*. Nitra : SPU, 2010. 188 s. ISBN 978-80-552-0438-3

SERENČEŠ, P. a kol. 2010b. Vývoj rentability, likvidity a aktivity vo vybranom súbore poľnohospodárskych podnikov v rokoch 2000-2008. In. *Acta oeconomica et informatica*, roč. 14, 2010, č.1. s. 1-8, ISSN 1335-2571

SIMON, Z. 2011. „Stará“ Európa musí byť voči novým členským štátom ústretová. [on line] Ministerstvo pôdohospodárstva. 2011. [cit. 2011-02-10]. Dostupné na: <<http://www.mpsr.sk/sk/index.php?navID=1&id=4341>>

SLANÝ, A. a kol. 2006. *Konkurencieschopnosť Českej ekonomiky: vývojové trendy*. Brno : Masarykova univerzita, 2006. 377 s. ISBN 80-210-4157-9

SCHWARTZOVÁ, Z., LÝSCOA, Š., BAUMOHL, E. 2010. Efekt precenia položiek súvahy na výsledok podniku. In *Ekonomický časopis*, roč. 58, 2010, č. 4. s. 360-371, ISSN 0013-3035

SYNEK, M. a kol. 2007. *Manažerská ekonomika*. 4. aktualizované vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4

SZABO, Ľ., JANEKOVÁ, N. 2006. Faktory úspešnosti agrárnych podnikov v SR. Bratislava : Ekonomická univerzita, 2006. 157 s. ISBN 80-225-2213-9

ŠIMO, D., ROVNÝ, P. 2010. *Agrárny marketing*. 1. prepracované vyd. Nitra : SPU, 2010. 279 s. ISBN 978-80-552-0472-7

ŠLOSÁROVÁ, A. 2011. Zostavenie individuálnej účtovnej závierky podnikateľov za rok 2010. In *Dane a účtovníctvo v praxi*, roč. 16, 2011, č. 1. ISSN 1335-7034

ŠLOSÁROVÁ, A. 2010a. Prehľad informácií o bežnom účtovníctve a účtovnej závierke podnikateľov v roku 2009. In *Dane a účtovníctvo v praxi* roč. 15, 2010, č. 1. ISSN 1335-7034

ŠLOSÁROVÁ, A. 2010b. Prehľad peňažných tokov – 3 časť, 4 časť. In *Dane a účtovníctvo v praxi* roč. 15, 2010, č. 10 a 11. ISSN 1335-7034

ŠLOSÁROVÁ, A., a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava : IURA Edition, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6

ŠLOSÁROVÁ, A., a kol. 2009. *Účtovníctvo B: učebný text*. Bratislava : IURA Edition, 2009. 272 s. ISBN 978-80-8078-244-3

ŠKODA, M. 2009. Prierez zmenami v účtovnej legislatíve SR s ohľadom na medzinárodnú harmonizáciu účtovníctva. In *Dane a účtovníctvo v praxi*, roč. 14, 2009, č. 10. ISSN 1335-7034

ŠKORECOVÁ, E., LÁTEČKOVÁ, A., KUČERA, M. 2009. *Nákladový systém a jeho softvérová podpora*. Nitra : SPU, 2009. 155 s. ISBN 978-80-552-0195-5

ZALAI, K. a kolektív. 2008. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 6. vyd. Bratislava : Sprint vbra, 2008. 385 s. ISBN 978-80-89085-99-6

ZENTKOVÁ, I. 2005. *Základy mikroekonómie : Učebné texty pre dištančné štúdium*. 2. vyd. Nitra : SPU Nitra 2005. 148 s. ISBN: 80-8069-472-9

ZENTKOVÁ, I., HOŠKOVÁ, E. 2010. *Vplyv potravinovej a agrárnej politiky na trh s potravinami*. Nitra : SPU 2010. 110 s. ISBN 978-80-552-0439-0

ZOBORSKÝ, I. M. 2006. *Ekonomika poľnohospodárstva*, Nitra: SPU, 2006. 319 s. ISBN 80-8069-758-2

Agrárne trhové informácie Slovenska. 2011. *Správa o trhu s mliekom a mliečnymi výrobkami*. [on line] Roč. 16, č. 1/2011. Bratislava : PPA – ATIS, 2011. [cit. 2011-02-22]. Dostupné na : <<http://www.apa.sk/index.php?navID=100>> ISSN 1336-4191

Informácia. 2011. [on line] Wikipédia 2011. [cit. 2011-02-22]. Dostupné na: <<http://sk.wikipedia.org/wiki/Inform%C3%A1cia>>

Priame podpory. 2011. [on line] PPA. [cit. 2011-02-02]. Dostupné na: <<http://www.apa.sk/index.php?navID=123>>

Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike 2010. [on line] Bratislava 2010. [cit. 2011-02-02]. Dostupné na: <<http://www.mpsr.sk/sk/index.php?navID=122&id=4162>> ISBN 978-80-89088-95-9

Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike 2009. (stav za rok 2008). VÚP : NOI Bratislava, 2009. 35 s. ISBN 978-80-89088-85-0

Vysvetlenie spoločnej poľnohospodárskej politiky. 2011. Európska komisia. [on line] [cit. 2011-02-10]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/agriculture/publi/capexplained/cap_sk.pdf>

Opatrenie MF SR č.23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

Prílohy

Príloha 1: Vývoj a štruktúra majetku v eurách

Príloha 2: Vývoj a štruktúra vlastného imania a záväzkov spolu v eurách

Príloha 3: Vývoj výnosov v prepočte na ha.⁻¹ poľnohospodárskej pôdy (v eurách)

Príloha 4: Ukazovatele produktívnosti, účinnosti, rozklad ich vplyvu na zmenu výnosov

Príloha 5: Vývoj nákladov roľníckeho družstva v eurách na ha.⁻¹ poľnohospodárskej pôdy

Príloha 6 : Tvorba výsledku hospodárenia podľa jednotlivých činností v eurách

Príloha 7: Vstupné údaje pre výpočet korigovanej likvidity, ukazovatele zadlženosti, aktivity

Príloha 8: Ukazovatele rentability, ukazovatele pyramídového rozkladu HRCK a ich vplyv na zmenu HRCK vo vybraných obdobiach

Príloha 9: Ukazovatele spider analýzy

Príloha 10: Výpočet ukazovateľov CF I. -CF IV., Net cash flow podľa činností v eurách

Príloha 11: Finančná analýza ex ante: Altmanov Z koeficient, Index bonity, G index

Príloha 12: Prepis Súvahy RD Kriváň za roky 2005 – 2009 v eurách

Príloha 13: Prepis Výkazu ziskov a strát RD Kriváň za roky 2005 - 2009 v eurách

Príloha 1: Vývoj a štruktúra majetku v eurách

Ukazovateľ	Roky					Zmena
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05
Spolu majetok	1 269 734	1 353 084	1 347 042	1 268 508	1 241 182	-28 552
Majetok spolu.ha-1	1 457	1 516	1 486	1 402	1 370	-86
Neobežný majetok	809 235	847 574	815 077	784 566	752 571	-56 664
Dlhodobý nehmotný majetok	3 187	2 755	1 760	769	0	-3 187
Dlhodobý hmotný majetok	794 862	838 180	806 645	777 144	745 918	-48 944
Dlhodobý finančný majetok	11 186	6 639	6 672	6 653	6 653	-4 533
Obežný majetok	460 300	505 377	531 700	483 766	487 603	27 303
Zásoby	323 376	360 353	356 369	355 278	306 853	-16 523
Dlhodobé pohľadávky	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohľadávky	51 085	119 399	99 449	107 346	40 234	-10 851
Finančné účty	85 839	25 625	75 882	21 142	140 516	54 677
Časové rozlíšenie majetku	199	133	265	176	1 008	809

Ukazovateľ	Index					Štruktúra	
	06/05	07/06	08/07	09/08	09/05	% 2005	% 2009
Spolu majetok	1,0656	0,9955	0,9417	0,9785	0,9775	100,00	100,00
Majetok spolu.ha-1	1,0404	0,9806	0,9431	0,9777	0,9408	0,11	0,11
Neobežný majetok	1,0474	0,9617	0,9626	0,9592	0,9300	63,73	60,63
Dlhodobý nehmotný majetok	0,8644	0,6388	0,4369	0,0000	0,0000	0,25	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	1,0545	0,9624	0,9634	0,9598	0,9384	62,60	60,10
Dlhodobý finančný majetok	0,5935	1,0050	0,9972	1,0000	0,5948	0,88	0,54
Obežný majetok	1,0979	1,0521	0,9098	1,0079	1,0593	36,25	39,29
Zásoby	1,1143	0,9889	0,9969	0,8637	0,9489	25,47	24,72
Dlhodobé pohľadávky						0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	2,3373	0,8329	1,0794	0,3748	0,7876	4,02	3,24
Finančné účty	0,2985	2,9612	0,2786	6,6463	1,6370	6,76	11,32
Časové rozlíšenie majetku	0,6683	1,9925	0,6642	5,7273	5,0653	0,02	0,08

Zdroj: Súvaha RD za roky 2005 – 2009, vlastné prepočty

Príloha 2: Vývoj a štruktúra vlastného imania a záväzkov spolu v eurách

Ukazovateľ	Roky					Zmena
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05
Spolu vlastné imanie a záväzky	1 269 734	1 353 084	1 347 042	1 268 508	1 241 182	-28 552
Vlastné imanie	1 175 596	1 177 289	1 182 467	1 129 215	1 141 043	-34 553
Základné imanie	123 714	123 714	61 409	61 409	61 456	-62 258
Záväzky celkom	91 682	175 231	164 343	139 293	100 139	8 457
Rezervy	2 490	1 195	9 128	12 622	13 415	10 925
Dlhodobé záväzky	10 224	10 390	12 547	14 220	14 469	4 245
Krátkodobé záväzky	53 409	77 209	76 147	65 841	45 562	-7 847
Bankové úvery	25 559	86 437	66 521	46 610	26 693	1 134
z toho dlhodobé	25 559	86 437	66 521	46 610	26 693	1 134
krátkodobé	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé finančné výpomoci	0	0	0	0	0	0
Časové rozlíšenie VI a Z	2 456	564	232	0	0	-2 456

Ukazovateľ	Index					Štruktúra	
	06/05	07/06	08/07	09/08	09/05	% 2005	% 2009
Spolu vlastné imanie a záväzky	1,0656	0,9955	0,9417	0,9785	0,9775	100,00	100,00
Vlastné imanie	1,0014	1,0044	0,9550	1,0105	0,9706	92,59	91,93
Základné imanie	1,0000	0,4964	1,0000	1,0008	0,4968	9,74	4,95
Záväzky celkom	1,9113	0,9379	0,8476	0,7189	1,0922	7,22	8,07
Rezervy	0,4799	7,6385	1,3828	1,0628	5,3876	0,20	1,08
Dlhodobé záväzky	1,0162	1,2076	1,1333	1,0175	1,4152	0,81	1,17
Krátkodobé záväzky	1,4456	0,9862	0,8647	0,6920	0,8531	4,21	3,67
Bankové úvery	3,3819	0,7696	0,7007	0,5727	1,0444	2,01	2,15
z toho dlhodobé	3,3819	0,7696	0,7007	0,5727	1,0444	2,01	2,15
krátkodobé						0,00	0,00
Krátkodobé finančné výpomoci						0,00	0,00
Časové rozlíšenie VI a Z	0,2296	0,4113	0,0000	0,0000	0,0000	0,19	0,00

Zdroj: Súvaha RD za roky 2005 – 2009, vlastné prepočty

Príloha 3: Vývoj výnosov v prepočte na ha.⁻¹ poľnohospodárskej pôdy (v eurách)

Ukazovateľ	Roky					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009		
Tržby z predaja tovaru	52,59	37,33	13,22	5,21	0,00	-52,59	0,000
Obchodná marža	1,37	2,38	0,44	0,09	0,00	-1,37	0,000
Výroba	662,98	626,02	589,67	526,31	350,32	-312,66	0,528
Podiel výroby z výnosov v %	69,42	63,73	59,62	57,43	46,23	-23,18	0,666
- tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	586,32	515,52	488,08	432,28	278,17	-308,16	0,474
Podiel tržieb z predaja vl.výr. a služieb z výroby %	88,44	82,35	82,77	82,13	79,40	-9,03	0,898
- zmena stavu vnútro podnikových zásob	-1,68	30,93	4,39	6,32	-56,72	-55,04	33,841
- aktivácia	78,33	79,56	97,19	87,71	128,87	50,54	1,645
Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	24,60	28,59	38,64	27,81	27,27	2,67	1,109
z toho: Tržby z brakovania kráv	19,27	26,92	36,44	22,15	26,07	6,81	1,353
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	214,66	290,11	347,17	357,09	380,09	165,43	1,771
z toho: dotácie	188,95	276,54	343,61	353,82	377,95	189,00	2,000
Podiel podpôr z výnosov v %	19,78	28,15	34,74	38,61	49,88	30,10	2,521
Výnosy z hospodárskej činnosti	954,83	982,04	988,69	916,42	757,67	-197,16	0,794
Výnosové úroky	0,27	0,22	0,33	0,04	0,02	-0,25	0,083
Finančné výnosy	0,27	0,22	0,33	0,04	0,02	-0,25	0,083
Výnosy spolu	955,09	982,26	989,02	916,46	757,69	-197,40	0,793

Zdroj: Výkaz ziskov a strát RD za roky 2005 – 2009, vlastné prepočty

Príloha 4: Ukazovatele produktivity, účinnosti, rozklad ich vplyvu na zmenu výnosov

Ukazovateľ	2005	2006	2007	2008	2009
Výnosy	832 536	876 983	896 469	829 442	686 259
Pracovníci	36	37	37	35	32
Dlhodobý majetok	794 862	838 180	806 645	777 144	745 918
Zásoby	323 376	360 353	356 369	355 278	306 853
Produktivita práce z výnosov	23126,00	23702,24	24228,89	23698,34	21445,59
Účinnosť DHM	1,05	1,05	1,11	1,07	0,92
Účinnosť zásob	2,57	2,43	2,52	2,33	2,24

Ukazovateľ	Indexy				
	06/05	07/06	08/07	09/08	09/05
Výnosy	1,0534	1,0222	0,9252	0,8274	0,8243
Pracovníci	1,0278	1,0000	0,9459	0,9143	0,8889
Dlhodobý majetok	1,0545	0,9624	0,9634	0,9598	0,9384
Zásoby	1,1143	0,9889	0,9969	0,8637	0,9489
Produktivita práce z výnosov	1,0249	1,0222	0,9781	0,9049	0,9273
Účinnosť DHM	0,9989	1,0622	0,9604	0,8620	0,8784
Účinnosť zásob	0,9453	1,0336	0,9281	0,9579	0,8687

Rozklad celkovej zmeny 2009 - 2005			Zmena	
Ukazovateľ	09/05	log. I 09/05	absol.	relat. (%)
Výnosy	0,8243	-0,1932	-146277,00	-17,57
Pracovníci	0,8889	-0,1178	-89166,90	-10,71
Dlhodobý majetok	0,9384	-0,0636	-48112,27	-5,78
Zásoby	0,9489	-0,0524	-39704,61	-4,77
Produktivita práce z výnosov	0,9273	-0,0754	-57111,10	-6,86
Účinnosť DHM	0,8784	-0,1297	-98166,73	-11,79
Účinnosť zásob	0,8687	-0,1408	-106572,39	-12,80

Zdroj: vlastné výpočty na základe údajov súvahy, výkazu ziskov a strát a výročnej správy za roky 2005 - 2009

Príloha 5: Vývoj nákladov roľníckeho družstva v eurách na ha.⁻¹ poľnohospodárskej pôdy

Ukazovateľ	Roky					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Náklady na predaný tovar	51,22	34,95	12,78	5,21	0,00	-51,22	0,000
Výrobná spotreba	438,76	480,31	487,79	493,19	292,44	-146,32	0,667
v tom: Spotreba materiálu, energie	367,70	406,88	421,43	420,65	219,95	-147,75	0,598
Služby	71,06	73,43	66,36	72,54	72,49	1,43	1,020
Osobné náklady	275,17	278,77	279,78	289,47	258,36	-16,81	0,939
Dane a poplatky	10,24	9,41	9,08	9,29	9,19	-1,06	0,897
Odpisy	140,97	131,87	138,10	143,36	146,55	5,58	1,040
Zostatková cena pred.majetku	21,02	23,53	35,27	20,36	27,97	6,95	1,331
Ostatné náklady	6,40	6,39	5,05	4,25	5,04	-1,36	0,787
Náklady na hosp. činnosť	943,78	965,23	967,85	965,13	739,54	-204,24	0,784
Nákladové úroky	1,60	4,02	9,05	6,25	2,59	0,99	1,621
Ostatné náklady na fin. činnosť	7,50	7,47	2,64	2,15	2,17	-5,33	0,290
<i>Náklady na finančnú činnosť</i>	<i>9,10</i>	<i>11,49</i>	<i>11,68</i>	<i>8,40</i>	<i>4,76</i>	<i>-4,34</i>	<i>0,523</i>
<i>Mimoriadne náklady</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	
Celkove náklady	952,89	976,72	979,54	973,52	744,31	-208,58	0,781

Zdroj: Výkaz ziskov a strát RD za roky 2005 – 2009, vlastné prepočty

Príloha 6 : Tvorba výsledku hospodárenia podľa jednotlivých činností v eurách

Ukazovateľ	2005	2006	2007	2008	2009	2009/2005
VH z hospodárskej činnosti	9 626	15 004	18 887	-43 998	16 421	1,706
VH z finančnej činnosti	-7 701	-10 058	-10 290	-7 562	-4 295	0,558
VH za učit. obdobie pred zdanením	1 925	4 946	8 597	-51 560	12 126	6,299
Daň z príjmov (z bežnej činnosti)	896	3 220	3 485	1 669	299	0,334
VH za učit. obdobie po zdanení	1 029	1 726	5 112	-53 229	11 827	11,494

Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005-2009, vlastné výpočty

Príloha 7: Vstupné údaje pre výpočet korigovanej likvidity, ukazovateľa zadlženosti, aktivity

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Tržby z predaja tovaru + Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	556 928	493 594	454 392	395 949	251 942	-304986	0,4524
Výrobná spotreba + Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru	427 106	460 035	453 728	450 993	264 870	-162236	0,6202
Stav zásob	323 376	360 353	356 369	355 278	306 853	-16523	0,9489
Stav krátkodobých pohľadávok	51 085	119 399	99 449	107 346	40 234	-10851	0,7876
Finančné účty	85 839	25 625	75 882	21 142	140 516	54677	1,6370
Stav obežného majetku	460 300	505 377	531 700	483 766	487 603	27303	1,0593
Stav krátkodobých záväzkov	53 409	77 209	76 147	65 841	45 562	-7847	0,8531
Viazanosť zásob	0,581	0,730	0,784	0,897	1,218	1	2,0976
Viazanosť krátkodobých pohľadávok	0,092	0,242	0,219	0,271	0,160	0	1,7410
Viazanosť krátkodobých záväzkov	0,125	0,168	0,168	0,146	0,172	0	1,3756
Korigovaný stav zásob	105 948	10 105	-1 118	-59 826	882	-221830	-1,0938
Korigovaný stav krátkodobých pohľadávok	46 399	90 517	77 683	78 243	33 809	-12590	0,7287
Korigovaný stav obežného majetku	238 186	126 247	152 447	39 559	58 443	-179743	0,2454
Korigovaný stav krátkodobých záväzkov	46 730	64 251	63 368	56 229	37 725	-9006	0,8073
Ukazovatele zadlženosti							
Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Celková zadlženosť	0,072	0,130	0,122	0,110	0,081	0,008	1,117
Stupeň samofinancovania	0,926	0,870	0,878	0,890	0,919	-0,007	0,993
Úverová zaťaženosť	0,020	0,064	0,049	0,037	0,022	0,001	1,068
Úrokové krytie	2,381	2,380	2,049	-8,119	6,164	3,783	2,589
Platobná neschopnosť	1,046	0,647	0,766	0,613	1,132	0,087	1,083
Ukazovatele aktivity							
Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Doba obratu zásob (k nákladom)	277	286	287	288	423	146	1,530
Doba inkasa pohľadávok	34	89	80	99	59	25	1,741
Doba splácania záväzkov (k nákladom)	46	62	62	54	63	17	1,376
Doba obratu celkového majetku	833	1001	1082	1170	1799	966	2,161
Obrat celkového majetku	0,439	0,365	0,337	0,312	0,203	-0,236	0,463

Zdroj: vlastné výpočty na základe údajov súvahy, výkazu ziskov a strát za roky 2005 - 2009

Príloha 8: Ukazovatele rentability, ukazovatele pyramidového rozkladu HRCK a ich vplyv na zmenu HRCK vo vybraných obdobiach

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa					Zmena	Index
	2005	2006	2007	2008	2009	09-05	09/05
Rentabilita celkového kapitálu	0,0017	0,0034	0,0087	-0,0384	0,0111	0,0094	6,5078
Rentabilita vlastného kapitálu	0,0009	0,0015	0,0043	-0,0471	0,0104	0,0095	11,8417
Rentabilita celkových tržieb	0,0018	0,0033	0,0104	-0,1264	0,0428	0,0410	24,0298
Rentabilita celkových výnosov	0,0012	0,0020	0,0057	-0,0642	0,0172	0,0160	13,9436

Ukazovatele pyramidového rozkladu HRCK

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa				
	2005	2006	2007	2008	2009
Hrubá rentabilita celkového kapitálu	0,0015	0,0037	0,0064	-0,0407	0,0098
Výnosová rentabilita	0,0023	0,0056	0,0096	-0,0623	0,0177
Efektívnosť celkového kapitálu	0,6557	0,6481	0,6655	0,6539	0,5529
Viazanosť celkového kapitálu	1,5251	1,5429	1,5026	1,5294	1,8086
Celková nákladovosť	0,9977	0,9944	0,9904	1,0623	0,9823
Mat. a energ. nákladovosť	0,3850	0,4142	0,4261	0,4590	0,2903
Nákladovosť osobných nákladov	0,2881	0,2838	0,2829	0,3159	0,3410
Nákladovosť odpisov	0,1476	0,1343	0,1396	0,1564	0,1934
Nákladovosť finančných nákladov	0,0095	0,0117	0,0118	0,0092	0,0063
Nákladovosť ost.nákl.položíek	0,1675	0,1504	0,1300	0,1218	0,1514
Viazanosť DHM	0,9547	0,9558	0,8998	0,9369	1,0869
Viazanosť DNM	0,0038	0,0031	0,0020	0,0009	0,0000
Viazanosť OM	0,5666	0,5840	0,6008	0,5915	0,7217

Ukazovatele pyramidového rozkladu HRCK

Ukazovateľ	Zmena			Index		
	07-05	09-05	09-07	07/05	09/05	09/07
Hrubá rentabilita celkového kapitálu	0,0049	0,0083	0,0034	4,2097	6,4436	1,5307
Výnosová rentabilita	0,0073	0,0154	0,0081	4,1475	7,6413	1,8424
Efektívnosť celkového kapitálu	0,0098	-0,1028	-0,1126	1,0150	0,8433	0,8308
Viazanosť celkového kapitálu	-0,0225	0,2835	0,3060	0,9852	1,1859	1,2037
Celková nákladovosť	-0,0073	-0,0154	-0,0081	0,9927	0,9846	0,9918
Mat. a energ. nákladovosť	0,0411	-0,0947	-0,1358	1,1068	0,7540	0,6813
Nákladovosť osobných nákladov	-0,0052	0,0529	0,0581	0,9819	1,1835	1,2053
Nákladovosť odpisov	-0,0080	0,0458	0,0538	0,9460	1,3104	1,3852
Nákladovosť finančných nákladov	0,0023	-0,0032	-0,0055	1,2396	0,6599	0,5323
Nákladovosť ost.nákl.položíek	-0,0375	-0,0161	0,0214	0,7761	0,9039	1,1646
Viazanosť DHM	-0,0549	0,1322	0,1871	0,9425	1,1385	1,2080
Viazanosť DNM	-0,0019	-0,0038	-0,0020	0,5129	0,0000	0,0000
Viazanosť OM	0,0343	0,1551	0,1208	1,0605	1,2738	1,2011

**Kvantifikácia vplyvu analytických ukazovateľov na zmenu HRCK vo vybraných
obdobiach**

Ukazovateľ	2007 - 2005		2009 - 2007		2009 - 2005	
	absolútna Δ	relatívna Δ	absolútna Δ	relatívna Δ	absolútna Δ	relatívna Δ
Zmena hrubej rentability CK	0,0049	320,97	0,0034	53,07	0,0083	544,36
Vplyv zmeny výnosovej rentability	0,0048	317,64	0,0049	76,17	0,0090	594,17
Vplyv zmeny viazanosti CK	0,0001	3,32	-0,0015	-23,11	-0,0008	-49,81
Vplyv zmeny mat. a energ. náklad.	-0,0272	-1794,72	0,0817	1280,69	0,0556	3664,30
Vplyv zmeny nákladovosti odpisov	0,0053	347,95	-0,0324	-507,17	-0,0269	-1772,72
Vplyv zmeny nákladovosti osob. nákladov	0,0035	227,69	-0,0350	-547,71	-0,0310	-2045,70
Vplyv zmeny nákladovosti fin. nákladov	-0,0015	-99,65	0,0033	52,09	0,0019	125,40
Vplyv zmeny nákladovosti ost. nákladov	0,0248	1636,38	-0,0129	-201,72	0,0094	622,89
Vplyv zmeny viazanosti DHM	0,0001	8,10	-0,0009	-14,13	-0,0004	-23,23
Vplyv zmeny viazanosti DNM	0,0000	0,28	0,0000	0,15	0,0000	0,67
Vplyv zmeny viazanosti OM	-0,0001	-5,06	-0,0006	-9,12	-0,0004	-27,26

Zdroj: vlastné výpočty na základe účtovných výkazov družstva za roky 2005 - 2009

Príloha 9: Ukazovatele spider analýzy

2009				
Ukazovateľ	Hodnoty ukazovateľov		Prepočítané hodnoty	
	Poľnohospodárstvo priemer	RD Kriváň	Poľnohospodárstvo priemer	RD Kriváň
Celková likvidita	2,0000	10,7000	100,00%	535,00%
VK/AKT	0,5802	0,9193	100,00%	158,45%
Obrat A	0,4259	0,2030	100,00%	47,66%
PH/T	0,0975	0,2080	100,00%	213,33%
HROA	-0,0480	0,0098	100,00%	120,35%
2008				
Ukazovateľ	Hodnoty ukazovateľov		Prepočítané hodnoty	
	Poľnohospodárstvo priemer	RD Kriváň	Poľnohospodárstvo priemer	RD Kriváň
Celková likvidita	2,2000	7,3475	100,00%	333,98%
VK/AKT	0,5254	0,8902	100,00%	169,43%
Obrat A	0,5251	0,3121	100,00%	59,44%
PH/T	0,1934	0,0759	100,00%	39,26%
HROA	0,0183	-0,0406	100,00%	-222,35%

Zdroj: Vlastné prepočty na základe účtovných výkazov družstva za rok 2009, údaje za priemerný poľnohospodársky podnik boli čerpané zo Zelenej správy za rok 2009 (resp. dopočítané z uvedených údajov), viac v poznámke.

Poznámka:

Celková likvidita : uvedená - Finančné ukazovatele podnikov poľnohospodárskej prvovýroby tabuľka 6,s. 9, príloha č. 2 Zelenej správy 2010.

Dopočítané ukazovatele z Príloha č. 10 – Tabuľka č. 5: Vybrané ekonomické ukazovatele za poľnohospodársku prvovýrobu v € na ha⁻¹ p.p. a Tabuľka č. 6: Finančné ukazovatele za poľnohospodársku prvovýrobu v € na ha⁻¹ p.p.

VK/AKT = *Vlastné imanie/Majetok celkom*

Obrat aktív = *(tržby z predaja tovaru + tržby z predaja vl. výrobkov)/Majetok celkom*

PH/T = *Pridaná hodnota/(tržby z predaja tovaru + tržby z predaja vl. výrobkov)*

HROA = *Výsledok hospodárenia pred zdanením/Majetok celkom*

Príloha 10: Výpočet ukazovateľov CF I. -CF IV., Net cash flow podľa činností v eurách

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa				
	2005	2006	2007	2008	2009
Výsledok hospodárenia	1 029	1 726	5 112	-53 229	11 827
Odpisy dlhodobého majetku	122 884	117 739	125 174	129 750	132 734
Časové rozlíšenie na strane majetku	199	133	265	176	1 008
Časové rozlíšenie na strane VI a záv. spolu	2 456	564	232	0	0
Stav rezerv	2 490	1 195	9 128	12 622	13 415
Stav zásob	323 376	360 353	356 369	355 278	306 853
Stav krátkodobých pohľadávok	51 085	119 399	99 449	107 346	40 234
Stav krátkodobých záväzkov	53 409	77 209	76 147	65 841	45 562
Cash flow I.	x	116 344	137 755	79 872	144 522
Cash flow II.	x	79 367	141 739	80 963	192 947
Cash flow III.	x	11 053	161 689	73 066	260 059
Cash flow IV.	x	34 853	160 627	62 760	239 780

Net cash flow v €

Ukazovateľ	2006	2007	2008	2009
Výsledok hospodárenia po zdanení	1 726	5 112	-53 229	11 827
Odpisy dohodového majetku	117 739	125 174	129 750	132 734
Zmena stavu rezerv	-1 295	7 933	3 494	793
Zmena stavu časového rozlíšenia na strane majetku	-66	132	-89	832
Zmena stavu časového rozlíšenia na strane vlastného imania a záväzkov spolu	-1 892	-332	-232	0
Zmena stavu krátkodobých záväzkov	23 800	-1 062	-10 306	-20 279
Zmena stavu krátkodobých pohľadávok	68 314	-19 950	7 897	-67 112
Zmena stavu zásob	36 977	-3 984	-1 091	-48 425
Zmena stavu krátkodobých bank. úverov a finančných výpomocí	0	0	0	0
Zmena stavu krátkodobého finančného majetku	0	0	0	0
Cash flow z prevádzkovej činnosti	34 853	160 627	62 760	239 780
Zmena stavu dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	42 886	-32 530	-30 492	-31 995
- Odpisy dlhodobého majetku	-117 739	-125 174	-129 750	-132 734
Zmena stavu finančných investícií	-4 547	33	-19	0
Cash flow z investičných aktivít	-156 078	-92 677	-99 239	-100 739
Zmena stavu pohľadávok za upísané vlastné imanie	0	0	0	0
Zmena stavu dlhodobých pohľadávok	0	0	0	0
Zmena stavu dlhodobých záväzkov	166	2 157	1 673	249
Zmena stavu dlhodobých bankových úverov	60 878	-19 916	-19 911	-19 917
Zmena stavu vlastného imania	1 693	5 178	-53 252	11 828
-Výsledok hospodárenia po zdanení	-1 726	-5 112	53 229	-11 827
Cash flow z finančných aktivít	61 011	-17 693	-18 261	-19 667
Net cash flow	-60 214	50 257	-54 740	119 374
Stav peňažných prostriedkov na začiatku obdobia	85 839	25 625	75 882	21 142
Net cash flow	-60 214	50 257	-54 740	119 374
Stav peňažných prostriedkov na konci obdobia	25 625	75 882	21 142	140 516

Zdroj: vlastné výpočty na základe účtovných výkazov družstva za roky 2005 - 2009

Príloha 11: Finančná analýza ex ante: Altmanov Z koeficient, Index bonity, G index

Ukazovateľ		Váha	Skutočná hodnota				
		faktora	2005	2006	2007	2008	2009
X ₁	Čistý prevádzkový kapitál/celkový kapitál	0,717	0,317	0,315	0,331	0,320	0,346
X ₂	Nerozdelený zisk/celkový kapitál	0,847	-0,033	-0,030	-0,028	0,000	0,000
X ₃	Zisk pred zdanením + úroky/celkový kapitál	3,107	0,003	0,006	0,012	-0,036	0,012
X ₄	Vlastný kapitál/cudzí kapitál	0,42	12,823	6,718	7,195	8,107	11,395
X ₅	Tržby/celkový kapitál	0,998	0,439	0,365	0,337	0,312	0,203
Ukazovateľ		Váha	Prepočítaná hodnota				
		faktora	2005	2006	2007	2008	2009
X ₁	Čistý prevádzkový kapitál/celkový kapitál	0,717	0,227	0,226	0,238	0,229	0,248
X ₂	Nerozdelený zisk/celkový kapitál	0,847	-0,028	-0,025	-0,023	0,000	0,000
X ₃	Zisk pred zdanením + úroky/celkový kapitál	3,107	0,008	0,020	0,039	-0,112	0,036
X ₄	Vlastný kapitál/cudzí kapitál	0,42	5,385	2,822	3,022	3,405	4,786
X ₅	Tržby/celkový kapitál	0,998	0,438	0,364	0,337	0,312	0,203
Z	Zeta - koeficient	x	6,031	3,406	3,612	3,833	5,273

Index bonity

Ukazovateľ		Váha	Skutočná hodnota				
		faktora	2005	2006	2007	2008	2009
X ₁	Cash flow/cudzí kapitál	1,50	1,352	0,664	0,838	0,573	1,443
X ₂	Celkový kapitál/cudzí kapitál	0,08	13,849	7,722	8,197	9,107	12,395
X ₃	Zisk pred zdanením/celkový kapitál	10,00	0,002	0,004	0,006	-0,041	0,010
X ₄	Zisk pred zdanením/výnosy	5,00	0,002	0,006	0,010	-0,062	0,018
X ₅	Zásoby/spolu majetok	0,30	0,255	0,266	0,265	0,280	0,247
X ₆	Výnosy/spolu majetok	0,10	0,656	0,648	0,666	0,654	0,553
Ukazovateľ		Váha	Prepočítaná hodnota				
		faktora	2005	2006	2007	2008	2009
X ₁	Cash flow/cudzí kapitál	1,50	2,027	0,996	1,257	0,860	2,165
X ₂	Celkový kapitál/cudzí kapitál	0,08	1,108	0,618	0,656	0,729	0,992
X ₃	Zisk pred zdanením/celkový kapitál	10,00	0,015	0,037	0,064	-0,406	0,098
X ₄	Zisk pred zdanením/výnosy	5,00	0,012	0,028	0,048	-0,311	0,088
X ₅	Zásoby/spolu majetok	0,30	0,076	0,080	0,079	0,084	0,074
X ₆	Výnosy/spolu majetok	0,10	0,066	0,065	0,067	0,065	0,055
B	Index bonity	x	3,304	1,823	2,171	1,021	3,472

G index

Ukazovateľ		Váha faktora	Skutočná hodnota				
			2005	2006	2007	2008	2009
X ₁	Nerozdelený zisk/VI a záväzky spolu	3,412	-0,033	-0,030	-0,028	0,000	0,000
X ₂	VH pred zdanením/VI a záväzky spolu	2,226	0,002	0,004	0,006	-0,041	0,010
X ₃	VH pred zdanením/ výnosy spolu	3,277	0,002	0,006	0,010	-0,062	0,018
X ₄	Cash flow/VI a záväzky spolu	3,149	0,098	0,086	0,102	0,063	0,116
X ₅	Zásoby/podnikové výnosy	-2,063	0,388	0,411	0,398	0,428	0,447
Ukazovateľ		Váha faktora	Prepočítaná hodnota				
			2005	2006	2007	2008	2009
X ₁	Nerozdelený zisk/VI a záväzky spolu	3,412	-0,112	-0,103	-0,094	0,000	0,000
X ₂	VH pred zdanením/VI a záväzky spolu	2,226	0,003	0,008	0,014	-0,090	0,022
X ₃	VH pred zdanením/ výnosy spolu	3,277	0,008	0,018	0,031	-0,204	0,058
X ₄	Cash flow/VI a záväzky spolu	3,149	0,307	0,271	0,322	0,198	0,367
X ₅	Zásoby/podnikové výnosy	-2,063	-0,801	-0,848	-0,820	-0,884	-0,922
G-index		x	-0,595	-0,653	-0,547	-0,980	-0,476

Príloha 12: Prepis Súvahy RD Kriváň za roky 2005 – 2009 v eurách

Ozn.	Text	číslo riadku	2005	2006	2007	2008	2009
	Spolu majetok r.002 + r.031 + r.061	001	1 269 734	1 353 084	1 347 042	1 268 508	1 241 182
A.	Neobežný majetok r.003 + r.012 + r.022	002	809 235	847 574	815 077	784 566	752 571
A. I.	Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r.004 až 011)	003	3 187	2 755	1 760	769	0
A. I. 1.	Zriaďovacie výdavky (011) - /071, 091A/	004	0	0	0	0	0
2.	Aktivované náklady na vývoj (012) - /072, 091A/	005	0	0	0	0	0
3.	Softvér (013) - /073, 091A/	006	3 187	2 755	1 760	769	0
4.	Ocenené práva (014) - /074, 091A/	007	0	0	0	0	0
5.	Goodwill (015) - /075, 091A/	008	0	0	0	0	0
6.	Ostatný dlhodobý nehmotný majetok (019, 01X) - /079, 07X, 091A/	009	0	0	0	0	0
7.	Obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok (041) - 093	010	0	0	0	0	0
8.	Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok (051) - 095A	011	0	0	0	0	0
A. II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet (r.013 až r.021)	012	794 862	838 180	806 645	777 144	745 918
A. II. 1.	Pozemky (031) - 092A	013	4 780	4 780	4 782	4 782	4 782
2.	Stavby (021) - /081, 092A/	014	638 419	593 839	550 355	507 266	464 353
3.	Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí (022) - /082,092A/	015	42 189	135 564	138 319	144 874	122 469
4.	Pestovateľské celky trvalých porastov (025) - /085, 092A/	016	0	0	0	0	0
5.	Základné stádo a ťažné zvieratá (026) - /086, 092A/	017	109 474	103 997	104 594	110 636	144 328
6.	Ostatný dlhodobý hmotný majetok (029, 02X, 032) - /089, 08X, 092A/	018	0	0	0	0	0
7.	Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok (042) - 094	019	0	0	8 595	9 586	9 986
8.	Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok (052) - 095A	020	0	0	0	0	0
9.	Opravná položka k nadobudnutému majetku (+/- 097) +/- 098	021	0	0	0	0	0
A.III.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r.023 až 030)	022	11 186	6 639	6 672	6 653	6 653
A.III. 1.	Podielové cenné papiere a podiely v ovládanej osobe (061) - 096A	023	0	0	0	0	0
2.	Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom (062) - 096A	024	0	0	0	0	0
3.	Ostatné dlhodobé cenné papiere a podiely (063, 065) - 096A	025	11 186	6 639	6 672	6 653	6 653
4.	Pôžičky účtovnej jednotke v konsolidovanom celku (066A) - 096A	026	0	0	0	0	0
5.	Ostatný dlhodobý finančný majetok (067A, 096, 06XA) - 096A	027	0	0	0	0	0
6.	Pôžičky s dobou splatnosti najviac jeden rok (066A, 067A, 06XA) - 096A	028	0	0	0	0	0
7.	Obstarávaný dlhodobý finančný majetok (043) - 096A	029	0	0	0	0	0
8.	Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok (053) - 095A	030	0	0	0	0	0

Ozn.	Text	číslo riadku	2005	2006	2007	2008	2009
B.	Obežný majetok r.032 + r.040 + r.047 + r.055	031	460 300	505 377	531 700	483 766	487 603
B.I.	Zásoby súčet (r.033 až r.039)	032	323 376	360 353	356 369	355 278	306 853
B.I.1.	Materiál (112, 119, 11X) - /191, 19X/	033	16 399	25 725	17 725	10 922	9 935
2.	Nedokončená výroba a polotovary (121, 122, 12X) - /192, 193, 19X/	034	53 608	45 111	46 571	53 774	52 174
3.	Zákazková výroba s predpokladanou dobou ukončenia dlhšou ako jeden rok 12X - 192A	035	0	0	0	0	0
4.	Výrobky (123) - 194	036	102 669	131 813	121 390	125 606	101 749
5.	Zvieratá (124) - 195	037	150 700	157 704	170 683	164 986	142 995
6.	Tovar (132, 13X, 139) - /196, 19X/	038	0	0	0	0	0
7.	Poskytnuté preddavky na zásoby (314A) - 391A	039	0	0	0	0	0
B.II.	Dlhodobé pohľadávky súčet (r.041 až 046)	040	0	0	0	0	0
B II. 1.	Pohľadávky z obchodného styku (311A, 312A, 311A, 314A, 315A, 31XA) - 391A	041	0	0	0	0	0
2.	Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (351A) - 391A	042	0	0	0	0	0
3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku (351A) - 391A	043	0	0	0	0	0
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu (354A, 355A, 358A, 35XA) - 391A	044	0	0	0	0	0
5.	Iné pohľadávky (335A, 33XA, 371A, 373A, 374A, 375A, 376A, 378A) - 391A	045	0	0	0	0	0
6.	Odložená daňová pohľadávka (481A)	046	0	0	0	0	0
B.III.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r.048 až 054)	047	51 085	119 399	99 449	107 346	40 234
B.III. 1.	Pohľadávky z obchodného styku (311A, 312A, 313A, 314A, 315A, 31XA) - 391A	048	44 413	40 232	42 754	27 878	40 026
2.	Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (351A) - 391A	049	0	0	0	0	0
3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku (351A) - 391A	050	0	0	0	0	0
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu (354A, 355A, 358A, 35XA) - 391A	051	0	0	0	0	0
5.	Sociálne zabezpečenie (336) - 391A	052	0	0	0	0	0
6.	Daňové pohľadávky (341, 342, 343, 345) - 391A	053	6 672	79 167	56 695	79 468	208
7.	Iné pohľadávky (335A, 33XA, 371A, 373A, 374A, 375A, 376A, 378A) - 391A	054	0	0	0	0	0
B.IV.	Finančné účty súčet (r.056 až r.060)	055	85 839	25 625	75 882	21 142	140 516
B.IV. 1.	Peniaze (211, 213, 21X)	056	896	398	465	157	1 559
2.	Účty v bankách (221A, 22X +/- 261)	057	84 943	25 227	75 417	20 985	138 957
3.	Účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok 22XA	058	0	0	0	0	0
4.	Krátkodobý finančný majetok (251, 253, 256, 257, 25X) - /291, 29X/	059	0	0	0	0	0
5.	Obstarávaný krátkodobý finančný majetok (259) - 291	060	0	0	0	0	0

Ozn.	Text	číslo riadku	2005	2006	2007	2008	2009
C.	Časové rozlíšenie r.062 až 065	061	199	133	265	176	1 008
C. 1.	Náklady budúcich období dlhodobé (381A, 382A)	062	0	0	0	0	0
C. 2.	Náklady budúcich období krátkodobé (381A, 382A)	063	199	133	265	176	1 008
C. 3.	Príjmy budúcich období dlhodobé (385A)	064	0	0	0	0	0
C. 4.	Príjmy budúcich období krátkodobé (385A)	065	0	0	0	0	0
Ozn.	Text	číslo riad.	2005	2006	2007	2008	2009
	Spolu vlastné imanie a záväzky r.067 + r.088 + r.119	066	1 269 734	1 353 084	1 347 042	1 268 508	1 241 182
A.	Vlastné imanie r.068 + r.073 + r.080 + r.084 + r.087	067	1 175 596	1 177 289	1 182 467	1 129 215	1 141 043
A. I.	Základné imanie súčet (r.069 až 072)	068	123 714	123 714	61 409	61 409	61 456
A. I. 1.	Základné imanie (411 alebo +/- 491)	069	123 714	123 714	61 409	61 409	61 456
2.	Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely (-/ 252)	070	0	0	0	0	0
3.	Zmena základného imania +/- 419	071	0	0	0	0	0
A. I. 4	Pohľadávky za upísané vlastné imanie	072	0	0	0	0	0
A. II.	Kapitálové fondy súčet (r.074 až 079)	073	1 090 785	1 090 752	1 151 265	1 118 553	1 065 278
A. II. 1.	Emisné ážio (412)	074	0	0	0	0	0
2.	Ostatné kapitálové fondy (413)	075	1 098 154	1 098 121	1 089 557	1 089 552	1 072 641
3.	Zákonný rezervný fond (Nedeliteľný fond) z kapitálových vkladov (417, 418)	076	0	0	69 077	36 364	0
4.	Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov (+/- 414)	077	-7 369	-7 369	-7 369	-7 363	-7 363
5.	Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín (+/- 415)	078	0	0	0	0	0
6.	Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splnutí a rozdelení (+/- 416)	079	0	0	0	0	0
A.III.	Fondy zo zisku súčet (r.0819 až r.083)	080	1 693	1 793	1 958	2 482	2 482
A.III. 1.	Zákonný rezervný fond (421)	081	0	0	0	0	0
2.	Nedeliteľný fond (422)	082	1 693	1 793	1 958	2 482	2 482
3.	Statutárne fondy a ostatné fondy (423, 427, 42X)	083	0	0	0	0	0
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov r.085 až 086	084	-41 625	-40 696	-37 277	0	0
A.IV. 1.	Nerozdelený zisk minulých rokov (428)	085	0	0	0	0	0
2.	Neuhradená strata minulých rokov (-/ 429)	086	-41 625	-40 696	-37 277	0	0
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie +/- r.001 - (r.068 + r.073 + r.080 + r.084 + r.088 + r.119)	087	1 029	1 726	5 112	-53 229	11 827
B.	Záväzky r.089 + r.094 + r.105 + r.116	088	91 682	175 231	164 343	139 293	100 139
B.I.	Rezervy súčet (r.090 až r.093)	089	2 490	1 195	9 128	12 622	13 415
B.I.1.	Rezervy zákonné dlhodobé (451 A)	090	0	0	0	0	0
2.	Rezervy zákonné krátkodobé (323A, 451A.)	091	2 490	1 195	9 128	12 622	13 415
3.	Ostatné dlhodobé rezervy (459A, 45XA)	092	0	0	0	0	0
4.	Ostatné krátkodobé rezervy (323A, 32X, 459A, 45XA)	093	0	0	0	0	0

Ozn.	Text	číslo riadku	2005	2006	2007	2008	2009
B.II.	Dlhodobé záväzky súčet (r.095 až r.104)	094	10 224	10 390	12 547	14 220	14 469
B.II.1	Dlhodobé záväzky z obchodného styku (479A)	095	6 938	3 253	3 253	3 254	3 254
2.	Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476A)	096	0	0	0	0	0
3.	Dlhodobé záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (471A)	097	0	0	0	0	0
4.	Ostatné dlhodobé záväzky v rámci konsolidovaného celku (471A)	098	0	0	0	0	0
5.	Dlhodobé prijaté preddavky (475A)	099	0	0	0	0	0
6.	Dlhodobé zmenky na úhradu (478A)	100	0	0	0	0	0
7.	Vydané dlhopisy (473A /-/ 255A)	101	0	0	0	0	0
8.	Záväzky zo sociálneho fondu (472)	102	730	1 361	33	50	0
9.	Ostatné dlhodobé záväzky (474A, 479A, 47XA, 372A, 373A, 377A)	103	0	0	0	0	0
10.	Odložený daňový záväzok (481A)	104	2 556	5 776	9 261	10 916	11 215
B.III.	Krátkodobé záväzky súčet (r.106 až r.114)	105	53 409	77 209	76 147	65 841	45 562
B.III.1	Záväzky z obchodného styku (321, 322, 324, 325, 32X, 475A, 478A, 479A, 47XA)	106	26 090	56 462	49 559	44 019	27 107
2.	Nevyfakturované dodávky (326, 476A)	107	299	133	33	151	0
3.	Záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (361A, 471A)	108	0	0	0	0	0
4.	Ostatné záväzky v rámci konsolidovaného celku (361A, 36XA, 471A, 47XA)	109	0	0	0	0	0
5.	Záväzky voči spoločníkom a združeniu (364, 365, 366, 367, 368, 398A, 478A, 479A)	110	10 954	10 025	11 220	10 840	10 568
6.	Záväzky voči zamestnancom (331, 333, 33X, 479A)	111	963	1 494	1 693	1 330	1 451
7.	Záväzky zo sociálneho zabezpečenia (336, 479A)	112	11 253	6 306	7 103	6 629	6 436
8.	Daňové záväzky a dotácie (341, 342, 343, 345, 346, 347, 34X)	113	3 850	2 324	6 539	2 872	0
9.	Ostatné záväzky (372A, 373A, 377A, 379A, 474A, 479A, 47X)	114	0	465	0	0	0
B.IV.	Krátkodobé finančné výpomoci (241, 249, 24X, 473A, /-/255A)	115	0	0	0	0	0
B.V.	Bankové úvery r.117 + r.118)	116	25 559	86 437	66 521	46 610	26 693
B.V.1	Bankové úvery dlhodobé (461A, 46XA)	117	25 559	86 437	66 521	46 610	26 693
B.V.2	Bežné bankové úvery (221A, 231, 232, 23X, 461A, 46XA)	118	0	0	0	0	0
C.	Časové rozlíšenie súčet (r.120 až r.123)	119	2 456	564	232	0	0
C.1.	Výdavky budúcich období dlhodobé (383A)	120	0	0	0	0	0
C.2.	Výdavky budúcich období krátkodobé (383A)	121	1 593	0	0	0	0
C.3.	Výnosy budúcich období dlhodobé (384A)	122	0	0	0	0	0
C.4.	Výnosy budúcich období krátkodobé (384A)	123	863	564	232	0	0

Poznámka: údaje v SK boli prepočítané konverzným kurzom 30,126 SKK/Euro.

Príloha 13: Prepis Výkazu ziskov a strát RD Kriváň za roky 2005 - 2009 v eurách

Ozn.	Text	číslo riad.	2005	2006	2007	2008	2009
I.	Tržby za predaj tovaru (604)	01	45 841	33 327	11 983	4 713	0
A.	Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru (504)	02	44 646	31 203	11 585	4 628	0
+	Obchodná marža r.01 - r.02	03	1 195	2 124	398	85	0
II.	Výroba r.05 + r.06 + r.07	04	577 906	558 919	534 489	476 338	317 288
II. 1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb (601, 602)	05	511 087	460 267	442 409	391 236	251 942
2.	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (+/- účtovná skupina 61)	06	-1 461	27 617	3 983	5 723	-51 372
3.	Aktivácia (účtovná skupina 62)	07	68 280	71 035	88 097	79 379	116 718
B.	Výrobná spotreba r.09 + r.10	08	382 460	428 832	442 143	446 365	264 870
B. 1.	Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok (501, 502, 503)	09	320 520	363 274	381 996	380 713	199 214
2.	Služby (účtovná skupina 51)	10	61 940	65 558	60 147	65 652	65 656
+	Pridaná hodnota r. 03 + r.04 - r.08	11	196 641	132 211	92 744	30 058	52 418
C.	Osobné náklady (súčet r.13 až r.16)	12	239 859	248 888	253 602	261 984	233 998
C. 1.	Mzdové náklady (521, 522)	13	174 500	181 338	186 284	192 773	171 451
2.	Odmeny členom orgánov spoločnosti a družstva (523)	14	0	0	0		
3.	Náklady na sociálne zabezpečenie (524, 525, 526)	15	58 654	60 778	60 746	61 753	54 634
4.	Sociálne náklady (527, 528)	16	6 705	6 772	6 572	7 459	7 913
D.	Dane a poplatky (účtovná skupina 53)	17	8 929	8 398	8 232	8 406	8 321
E.	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku (551)	18	122 884	117 739	125 174	129 750	132 734
III.	Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu (641, 642)	19	21 443	25 526	35 020	25 173	24 698
F.	Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu (541, 542)	20	18 323	21 012	31 966	18 425	25 333
G.	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam (+/-547)	21	0	0	0	0	0
IV.	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti (644, 645, 646, 648)	22	187 114	259 012	314 678	323 182	344 253
H.	Ostatné náklady na hospodársku činnosť (544, 545, 546, 548)	23	5 577	5 708	4 581	3 846	4 562
V.	Prevod výnosov z hospodárskej činnosti (-)(697)	24	0	0	0	0	0
I.	Prevod nákladov na hospodársku činnosť (-)(597)	25	0	0	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti r.11 - r.12 - r.17 - r.18 + r.19 - r.20 - r.21+ r.22 - r.23 +/- r.24- (-r.25)	26	9 626	15 004	18 887	-43 998	16 421
VI.	Tržby z predaja cenných papierov a podielov (661)	27	0	0	0	0	0
J.	Predané cenné papiere a podiely (561)	28	0	0	0	0	0
VII.	Výnosy z dlhodobého finančného majetku r.30 + r.31 + r.32	29	0	0	0	0	0
VII. 1.	Výnosy z cenných papierov a podielov v ovládanej osobe a v spoločnosti s podstatným vplyvom (665A)	30	0	0	0	0	0
2.	Výnosy z ostatných dlhodobých cenných papierov a podielov (665A)	31	0	0	0	0	0
3.	Výnosy z ostatného dlhodobého finančného majetku (665A)	32	0	0	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančného majetku (666)	33	0	0	0	0	0
K.	Náklady na krátkodobý finančný majetok (566)	34	0	0	0	0	0
IX.	Výnosy z precenenia cenných papierov a výnosy z derivátových operácií (644, 667)	35	0	0	0	0	0
L.	Náklady na precenenie cenných papierov a náklady na derivátové operácie (564, 567)	36	0	0	0	0	0

Ozn.	Text	číslo riad.	2005	2006	2007	2008	2009
M.	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku +/-565	37	0	0	0	-19 002	0
X.	Výnosové úroky (662)	38	232	199	299	36	20
N.	Nákladové úroky (562)	39	1 394	3 585	8 199	5 654	2 348
XI.	Kurzové zisky (663)	40	0	0	0	0	0
O.	Kurzové straty (563)	41	0	0	0	0	0
XII.	Ostatné výnosy z finančnej činnosti (668)	42	0	0	0	0	0
P.	Ostatné náklady na finančnú činnosť (568, 569)	43	6 539	6 672	2 390	20 946	1 967
XIII.	Prevod finančných výnosov (-)(698)	44	0	0	0	0	0
R.	Prevod finančných nákladov (-)(598)	45	0	0	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti r.27 - r.29 + r.29 + r.33 - r.34 + r.35 - r.36 - r.37 + r.38 - r.39 + r.40 - r.41 + r.42 - r.43 + (-r.44) - (-r.45)	46	-7 701	-10 058	-10 290	-7 562	-4 295
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením r.26 + r.46	47	1 925	4 946	8 597	-51 560	12 126
S.	Daň z príjmov z bežnej činnosti r.49 + r.50	48	896	3 220	3 485	1 669	299
S. 1.	- splatná (591, 595)	49	0	33	0	10	
2.	- odložená (+/- 592)	50	896	3 187	3 485	1 659	299
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti r.47 - r.48	51	1 029	1 726	5 112	-53 229	11 827
XIV.	Mimoriadne výnosy (účtovná skupina 68)	52	0	0	0	0	0
T.	Mimoriadne náklady (účtovná skupina 58)	53	0	0	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti r.52 - r.53	54	0	0	0	0	0
U.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti r.56 + r.57	55	0	0	0	0	0
U. 1.	- splatná (593)	56	0	0	0	0	0
2.	- odložená (+/- 594)	57	0	0	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti r.54 - r.55	58	0	0	0	0	0
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením (+/-)(r47 + r.54)	59	1 925	4 946	8 597	-51 560	12 126
V.	Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom (+/- 596)	60	0	0	0	0	0
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie (+/-)(r.51 + r.58 - r.60)	61	1 029	1 726	5 112	-53 229	11 827

Poznámka: údaje v SK boli prepočítané konverzným kurzom 30,126 SKK/Euro.